

ที่ระลึก

นิทรรศการผลงาน ๕๐ ปี

ของ

พลตรี หลวงวิจิตรวาทการ

๑๑ สิงหาคม ๒๕๓๑

ของ

๑๑ สิงหาคม ๒๕๓๑

ครบวาระเก้าสิบปีศรีประเสริฐ
ท่านพลตรีหลวงวิจิตรวาทการ
เป็นอดีตรัฐมนตรีสงคราม
แต่งหนังสือบทละครกลอนนานา

ผลงานเด่นเห็นประจักษ์เทิดศักดิ์ศรี
ชนเชื้อขงสฤติทวีชัย
ขออำนาจพระไตรรัตน์จรัสเกล้า
ประสมสุขสถาพรสุนทรทวี

ในวันเกิดผู้มีค่ามหาศาล
มากผลงานอัจฉริยะปรัชญา
ทั้งเอกอัครราชทูตหลายภาษา
เพลงปลุกใจปวงประชารักชาติไทย

ธำรงอยู่ฐานนิจิธรรม
เกียรติเกริกไกรวงศ์ตระกูลพูนความดี
บันดาลดวงวิญญาณสง่าศรี
ทิพย์พิมานสราญชีวินันตร์เทอญ.

ปัญญา นิตยสุวรรณ

พลตรี หลวงวิจิตรวาทการ

อาลัย ฯพณฯ หลวงวิจิตรวาทการ

บุคคลตัวอย่าง

ฯพณฯ พลตรี วิจิตร วิจิตรวาทการ นามเดิม หลวงวิจิตรวาทการ (กิมเหลียง วัฒนปรีดา) ฯพณฯ เคยดำรงตำแหน่งสูงทั้งในราชการประจำและในทางการเมือง ในทางราชการประจำ ฯพณฯ เคยดำรงตำแหน่งสูงถึง เอกอัครราชทูต และไปอยู่ประจำในประเทศนั้น ๆ ส่วนในทางการเมือง ฯพณฯ เคยดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ และครั้งหลังสุด ฯพณฯ ดำรงตำแหน่งปลัดบัญชาการสำนักนายกรัฐมนตรี ได้สร้างผลงานไว้มากมาย ล้วนเป็นประโยชน์แก่ประเทศชาติและประชาชน แต่ที่สำคัญที่สุด ตามความคิดเห็นของผู้เขียน ก็คือ ฯพณฯ สามารถนำเอาคติและประสบการณ์ในชีวิตมาตีแผ่ให้เป็นคติธรรมความจริง สำหรับดำเนินชีวิตของบุคคลโดยทั่วไป เช่น ฯพณฯ เรียบเรียงไว้เป็นคำพังเพยว่า

"จงทำดีแต่อย่าเด่นจะเป็นภัย
ไม่มีใครอยากเห็นเราเด่นเกิน"

และประพันธ์ไว้เป็นเพลงก็มี เช่น

เพลง "โซคมมนุษย์"

โซคมมนุษย์นี้ไม่มีที่แน่นอน
ประเดี๋ยวเป็นประเดี๋ยวร้อนข้างแปรผัน
โลกหมุนเวียนเปลี่ยนไปได้ทุกวัน
สารพันหาอะไรไม่ยั่งยืน
ชีวิตเหมือนเรือน้อยล่องลอยอยู่
ต้องต่อสู้แรงลมประสมคลื่น
ต้องทนหวานสู่มขมสูกลิ้น
จำต้องฟันสู้ภัยไปทุกวัน
เป็นการง่ายยืมได้ไม่ต้องคืน
เมื่อชีพสิ้นเหมือนบรรเลงเพลงสวรรค์
แต่คนที่ควรชมเชยกัน
ต้องใจมั่นยืมได้เมื่อภัยมา ฯ

ชีวิตและร่างกายของ ๗๗๗ วิจิตร วิจิตรวาทการ ดับลงและสลายไปราว ๓๐ ปีมาแล้ว แต่ผลงานและเกียรติคุณยังคงอยู่และแนบสนิทในดวงใจของคนไทย ตลอดจนบุคคลผู้รัก และหวังดีต่อ ประเทศและประชาชนชาวไทย ยามใดเมื่อบ้านเมืองยุคเจริญเป็นหรือใกล้เป็นวิกฤต เราจะได้ยินได้ฟังเสียง เพลงของ ๗๗๗ ส่งกระจายเสียงเร้าให้เรา มีพลังที่จะร่วมเผชิญชะตากรรมทุกรูปแบบ และยามใด บ้านเมืองสงบสุขบทเพลงของ ๗๗๗ ก็จะบรรเลงขับกล่อมให้รู้สึกสดชื่นสบายอารมณ์ ครั้นยามว่าง เราก็ สามารถแสวงหาความรู้ทางประวัติศาสตร์ได้ด้วยการเปิดอ่านหนังสือชุด "ประวัติศาสตร์สากล" เป็นต้น ของ ๗๗๗ ครั้นเกิดความท้อถอยขึ้นมา ก็อ่าน "มหาบุรุษ" และ "จิตตานภาพ" ของ ๗๗๗ เช่นกัน ๗๗๗ วิจิตร วิจิตรวาทการมีส่วนดีมีคุณธรรมไว้ให้แก่เรามากมาย ขอเชิญติดตาม

แต่-มีข้อคิดเสียดายอยู่ ที่ยังไม่มีผู้เรียบเรียงเผยแพร่ประวัติชีวิต เช่น ๗๗๗ วิจิตร วิจิตรวาทการ เรียบเรียงเผยแพร่ท่านผู้อื่นไว้ใน "มหาบุรุษ"

๒๗ กรกฎาคม ๒๕๓๑

สตุดี ๗พณฯ หลวงวิจิตรวาทการ

โดย

ศาสตราจารย์ น.อ.สมภพ ภิรมย์ รณ. ศิลปินแห่งชาติ

ราชบัณฑิต อธิบดีอริบติกรมศิลปากร

ขออภิวันทนาการ ปรมจารย์ ครูปฐนียบุคล ๗พณฯ หลวงวิจิตรวาทการ

ในอภิลักขิตสมัยเวียนมาบรรจบครบ ๙๐ ปี แห่งวันเกิด

เมื่อ ๗พณฯ ดำรงตำแหน่งอธิบดีกรมศิลปากร ๗พณฯ ได้แสดงความสามารถเป็น
อัจฉริยอเนกประการ กระผมขอเทิดทูนความรู้ที่ ๗พณฯ ได้ให้เป็นวิทยาทานไว้ อาทิเช่น . -

๑. หนังสือประวัติศาสตร์สากล
๒. ประวัติศาสตร์ไทย
๓. มั่นสมอง
๔. พุทธานุภาพ กับ จิตตานุภาพ
๕. ปาฐกถาต่าง ๆ ฯลฯ

เหล่านี้เป็นหนังสือและบทความที่มีคุณค่าอย่างยิ่งต่อกระผม อนึ่งความสามารถในทางศิลปะของ
ท่านยังทันสมัยอยู่ตราบนานเท่านานนี้คือ . -

๑. บทละครปลุกใจ - รักชาติ - ให้รักความเป็นไทย
๒. ทำนองเพลงและบทร้องเป็นอมตะ

ทั้งสองประการนี้รุ่งโรจน์ เป็นที่ยอมรับตั้งแต่บัดนั้นจนบัดนี้

ความขยันหมั่นเพียร ความอดทนในการศึกษา และการก่อสร้างสร้างตนเองนับเป็น
ตัวอย่างที่อนุชนควรประพฤติปฏิบัติตาม

ในการบริหารงาน ในหน้าที่ของหน่วยงานระดับกรม และระดับชาติ เช่น
ทำหน้าที่ปลัดบัญชาการ ท่านเป็นกำลังสำคัญอย่างยิ่งในสมัยของท่าน ท่านรู้จักผ่อนหนักผ่อน
เบา ริเริ่มเสนอแนะคัดค้านตามควรแก่เหตุการณ์จนได้รับ "ความทุกข์อย่างแสนสาหัส" และแล้ว
ความดี ความอดทน มีขันติและมานะ ของ ๗พณฯ ก็เอาชนะต่ออุปสรรค เหล่านั้นได้

โรงละครไม้สมัยของ ๗พณฯ ได้ถูกไฟไหม้ไปหมด และแล้วเพราะบารมีของ
๗พณฯ จึงได้เกิดโรงละครแห่งชาติเป็นสง่าราศีแก่บ้านเมืองอยู่จนบัดนี้ โดยเฉพาะหาก ๗พณฯ
ยังมีชีวิตอยู่ "ศิลปวัฒนธรรม" คงจะพัฒนายิ่งขึ้น และอาจจะมีการทวงวัฒนธรรม - การกีฬา
และเยาวชน ดีกว่าหน่วยวัฒนธรรมซึ่งกระจัดกระจายกันอยู่ในเวลานี้

๗พณฯ ท่านสร้างความดี ย่อมได้รับผลการตอบแทนความดี เป็นผลตามธรรมชาติ
"อุทัยปัจจัยตา" กุศลเนื่อนานบุญใด ๆ ที่ ๗พณฯ ได้ประกอบคุณงามความดีไว้ให้แก่ชาติบ้านเมือง
ผลนั้นย่อมเป็นพละปัจจัยนำท่านไปสู่สุคติภพ ณ สวรรค์ชั้นนิมมานรดี ในการนี้แล้วเทอญ

กราบคุณหลวงวิจิตรวาทการในวาระอายุครบ 90 ปี

คุณหญิงวิจิตรวาทการได้ให้ความเมตตาแก่ผมอีกครั้งหนึ่ง โดยท่านให้โอกาสผมได้บันทึกความรู้สึก และความเคารพนับถือที่มีต่อคุณหลวงวิจิตรวาทการ อธิบดีคนแรกของกรมศิลปากร ในวาระครบรอบ 90 ปีของท่าน ในฐานะที่เคยเป็นผู้ทำงานอยู่ในบังคับบัญชาของท่าน และในฐานะที่เคยเป็นผู้สานต่องานของท่านอันมีคุณค่าในการดำรงความเป็นชาติ อยู่ช่วงเวลาหนึ่ง คือได้เคยดำรงตำแหน่งอธิบดีกรมศิลปากร ในระหว่างปี 2519 - 2525 ต้องขออน้อมการระคุณหญิงเป็นอย่างสูงไว้เป็นเบื้องต้น

คุณูปการที่คุณหลวงวิจิตรวาทการได้กระทำไว้ต่อชาติบ้านเมืองนั้นมีเป็นอนงกอนันต์ เกินกว่าที่จะอาจสรรคำบรรยายภายในหน้ากระดาษอันจำกัด ท่านเป็นสมบัติของปวงชนจนเกินประเมินค่าได้ ท่านเป็นผู้ให้และสร้างสรรค์สร้างแต่ทางเดียวเท่านั้นจะมีอนุสรณ์สถานจารึกนามเป็นเกียรติยศปรากฏในแผ่นดินเหมือนคนอื่นก็หาไม่ คงเหลือไว้แต่ความดีที่บริสุทธิ์ และเป็นอมตะ ซึ่งคนอื่นนั้นยากนักที่จะได้เหมือนท่าน และนั่นคือคุณหลวงวิจิตรวาทการในสายตาของผมที่ไม่เคยเปลี่ยนแปลง

ผมไม่เคยคิดถึงคุณหลวงวิจิตรวาทการในฐานะอธิบดีกรมศิลปากร แต่ผมรำลึกถึงท่านอยู่เป็นนิจ ในฐานะที่เป็นผู้สร้างกรมศิลปากร ผู้วางรากฐานงานศิลปวัฒนธรรมที่ยังมีชีวิตอยู่ ท่านเป็นอธิบดีกรมศิลปากรตลอดเวลา แม้ถึงกาลปัจจุบัน ถึงผมจะเคยบัญชางานกรมนี้อยู่ถึง 6 ปี และสามารถสืบสานงานด้านนี้ได้ขนาดหนึ่งก็จริง ผมก็มีความรู้สึกว่ คนนั้นทำได้เพียงรู้ดีเดียว และไม่บังอาจจะเปรียบอะไรได้กับคุณหลวงวิจิตรวาทการ ผู้เป็นจิตวิญญาณของศิลปากรโดยแท้จริง

ถ้ากล่าวได้ว่า หนทางพิสุจน์ม้า กาลเวลาพิสุจน์คน ยังใช้ได้อยู่ คุณหลวงวิจิตรวาทการก็ได้พิสุจน์แล้วด้วยกาลเวลา

ความจริงดังกล่าวยังเป็นความจริงสำหรับคติพจน์ของคุณหลวงวิจิตรวาทการเองที่ว่า

" อันที่จริงคนเขาอยากให้เราดี แต่ถ้าเด่นขึ้นทุกทีเขาห่มันใส่
จงทำดีแต่อย่าเด่นจะเป็นภัย ไม่มีใครอยากเห็นเราเด่นเกิน"

ขอกราบการระคุณหลวงวิจิตรวาทการด้วยความเคารพเป็นอย่างสูง

เดโช สวานนท์
อธิบดีกรมศิลปากร

แต่ ๔ พณฯ พลตรี หลวงวิจิตรวาทการ

ข้าพเจ้าขอแสดงความชื่นชมยินดีที่มีการจัดนิทรรศการเรื่อง "ชีวิตและผลงานของพลตรีหลวงวิจิตรวาทการ" เนื่องในโอกาสวันคล้ายวันเกิด ซึ่งถ้าท่านยังมีชีวิตอยู่ก็จะมีอายุครบ ๙๐ ปี ในวันที่ ๑๑ สิงหาคม ๒๕๓๑ นี้ ถึงแม้ว่าท่านจะถึงแก่อนิจกรรมไปเกือบสามสิบปีแล้วก็ตาม ผลงานด้านต่าง ๆ มากมายมหาศาลของท่านยังคงสดใสอยู่ในความทรงจำของประชาชนรุ่นหลังตลอดมา

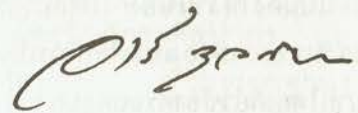
สิ่งที่กรมศิลปากรจะต้องจารึกและจดจำตลอดไปก็คือ เมื่อวันที่ ๓ พฤษภาคม ๒๔๗๖ ได้มีพระราชบัญญัติตั้งกรมศิลปากรขึ้นในกระทรวงธรรมการ (กระทรวงศึกษาธิการในปัจจุบัน) และมีพระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการเป็น ๕ กอง คือ กองกลาง กองสถาปัตยกรรม กองศิลปกรรม กองพิพิธภัณฑ์และโบราณคดี และกองหอสมุด ผู้ที่ดำรงตำแหน่งอธิบดีกรมศิลปากรคนแรกคือ พันเอก หลวงวิจิตรวาทการ (ยศในขณะนั้น) ท่านได้ทำหน้าที่บริหารกรมนี้ตั้งแต่ ๑ เมษายน ๒๔๗๗ ถึง ๒๒ มิถุนายน ๒๔๘๕ นับได้ว่าท่านได้เป็นผู้บุกเบิกวางรากฐานอันมั่นคงให้งานของกรมศิลปากรเจริญก้าวหน้าตลอดมา ปัจจุบันนี้ได้มีพระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการของกรมศิลปากรเป็น ๑๐ กอง และภารกิจของกรมได้ขยายขอบข่ายออกไปอีกมากโดยเกี่ยวข้องครอบคลุมการทำงานบำรุงรักษาส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมทุกด้าน

ในระหว่างที่ พลตรี หลวงวิจิตรวาทการ ดำรงตำแหน่งอธิบดีกรมศิลปากร เท่าที่ข้าพเจ้าได้ศึกษางานของอดีตอธิบดีท่านนี้ ข้าพเจ้าได้พบว่าท่านได้สร้างผลงานไว้มาก โดยเฉพาะงานด้านนาฏศิลป์ และดุริยางคศิลป์ โรงละครแห่งชาติก็สร้างขึ้นในสมัยของท่าน ท่านได้แต่งบทละครประวัติศาสตร์แต่งเพลงเร้าใจ ปลุกใจให้เกิดความรักชาติขึ้นมากมาย เช่น เรื่องเลือดสุพรรณ ราชมนู พระเจ้ากรุงธน ศิภกถา มหาเทวี และน่านเจ้า เป็นต้น เพลงปลุกใจแต่ละเพลงในบทละครดังกล่าวมีอิทธิพลเร้าใจให้ประชาชนชาวไทยเกิดความรักชาติ และหวงแหนแผ่นดินไทยตลอดมา เช่น เพลงเดิน เพลงรักไทย รักเมืองไทย รักชาติ รวมไทย เลือดไทย ถิ่นไทย ตื่นเถิดชาวไทย และแดนอีสาน เป็นต้น นอกจากบทละครแล้ว ท่านยังมีงานประพันธ์หนังสืออีกมากมาย ทั้งในด้านประวัติศาสตร์ ด้านสารคดีและบันเทิงคดี โดยเฉพาะเรื่อง "ห้วงรักเหวลึก" เป็นบันเทิงคดีที่มีคนอ่านติดใจทั่วประเทศในสมัยหนึ่ง และงานทุกด้านของท่านเป็นงานอมตะที่ชาวไทยยังจดจำได้ดี

พลตรี หลวงวิจิตรวาทการ เป็นอัจฉริยบุคคลโดยแท้จริง ท่านเป็นทั้งนักปราชญ์ นักการทูต นักการเมือง นักประวัติศาสตร์ นักการศึกษา และอื่น ๆ อีกมากมาย สำหรับข้าพเจ้า

นั้น ไม่ว่าท่านจะเป็นรัฐมนตรี (หลายกระทรวง) เป็นเอกอัครราชทูต (หลายประเทศ) เป็นนักเขียน เป็นอาจารย์มหาวิทยาลัย และตำแหน่งสุดท้ายของชีวิตราชการท่านเป็นปลัดบัญชาการ สำนักนายกรัฐมนตรีก็ตาม แต่ที่ประทับใจข้าพเจ้ามากที่สุดก็คือท่านเป็นอธิบดีกรมศิลปากรคนแรกในขณะที่ยังเรียนอยู่ชั้นประถม และเมื่อเรียนในระดับสูงขึ้นมาจนถึงระดับอุดมศึกษา ข้าพเจ้าก็ชื่นชมกับผลงานทุกด้านของท่าน ที่ข้าพเจ้ารู้สึกว่ายากที่สุดก็คือข้าพเจ้าได้มีโอกาสรับชมผลงานของท่านที่ท่านได้บุกเบิก และวางรากฐานอย่างดีไว้ให้ เมื่อข้าพเจ้าได้รับการโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งอธิบดีกรมศิลปากรคนที่ ๔ เมื่อกรมศิลปากรได้สถาปนามาครบ ๗๒ ปี (ตั้งกรมครั้งแรกเมื่อ ๒๗ มีนาคม ๒๔๕๔ สังกัดกระทรวงวังขึ้นตรงต่อพระเจ้าแผ่นดิน)

ขอให้การจัดนิทรรศการเรื่อง "ชีวิตและผลงานของพลตรีหลวงวิจิตรวาทการ" อัจฉริยะบุคคลที่สำคัญคนหนึ่งของประเทศไทย ในวาระวันคล้ายวันเกิดเวียนมาครบ ๕๐ ปี ในครั้งนี้เป็นสิ่งสนับสนุน ส่งเสริมให้ผู้มาชมเกิดความประทับใจและชื่นชมกับผลงานอมตะของท่านตลอดไป

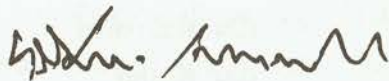

(คุณหญิงอารี กุลตันท์)
อธิบดีอธิบดีกรมศิลปากร

แด่ ฯพณฯ พลตรี หลวงวิจิตรวาทการ

ฯพณฯ พลตรี หลวงวิจิตรวาทการ ดำรงตำแหน่งอธิบดีกรมศิลปากร ระหว่างปี พ.ศ. ๒๔๗๗ - ๒๔๘๔ ท่านได้ปฏิบัติราชการของกรมศิลปากรสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ก่อให้เกิดประโยชน์และเป็นรากฐานมั่นคงมาจนถึงปัจจุบัน ผลงานของท่านมีมากมายเหลือคณานับ และที่เป็นอนุสรณ์ที่ข้าราชการกรมศิลปากรรุ่นต่อ ๆ มารำลึกถึงและดำเนินการสืบมามีหลายอย่าง หลายประการ เช่น การก่อตั้งโรงเรียนฟิสิกส์และดนตรี กรมศิลปากร ซึ่งปัจจุบันได้เปลี่ยนเป็นวิทยาลัยนาฏศิลป์ การทำนุบำรุงและบูรณะศิลปให้คงทนถาวร เช่น การบูรณะวัดวาอาราม และปูชนียสถานต่าง ๆ อันอาจนับเป็นพื้นฐานของโครงการอุทยานประวัติศาสตร์ในปัจจุบันนี้ บทละครและบทเพลงประกอบละครซึ่งมีจำนวนมาก การดำเนินงานก่อสร้างโรงละครแห่งชาติ และการริเริ่มหोजดหมายเหตุแห่งชาติเพื่อเก็บเอกสารเก่าที่ล้ำค่าของทางราชการ เป็นต้น

ฯพณฯ พลตรี หลวงวิจิตรวาทการ เป็นผู้มีความสามารถ มีความวิริยะอุตสาหะ และใฝ่ใจในการศึกษาหาความรู้ตลอดจนการฝึกฝนตนเองเป็นเลิศ จะเห็นได้จากการที่ท่านรับราชการในกระทรวงการต่างประเทศตั้งแต่ชั้นแรกเริ่ม จนได้เลื่อนตำแหน่งถึงขั้นสูงสุด และท่านยังได้รับตำแหน่งสำคัญทางการเมืองอีกหลายตำแหน่ง อาทิ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเศรษฐกิจ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ ตำแหน่งสุดท้ายคือ ปลัดบัญชาการสำนักนายกรัฐมนตรี ซึ่งเป็นตำแหน่งสำคัญที่เปรียบเสมือนตำแหน่ง "เสนาธิการ" กล่าวได้ว่าทุกตำแหน่งที่ท่านได้ดำรงอยู่นั้น ท่านได้ฝากความทรงจำอันดีงามไว้ เพราะท่านมุ่งปฏิบัติภารกิจโดยเต็มความสามารถ จึงก่อให้เกิดประโยชน์อย่างยิ่งแก่ราชการตลอดมา ท่านได้ถึงแก่อนิจกรรมลงในระหว่างยังรับราชการอยู่ จึงได้ชื่อว่าเป็นผู้รับใช้ประเทศชาติมาด้วยดีจนวาระสุดท้าย ฯพณฯ พลตรี หลวงวิจิตรวาทการ นับเป็นปูชนียบุคคล ชีวิตและผลงานของท่านควรค่าแก่การศึกษาถ้อยถอง และเป็นแบบฉบับสำหรับอนุชนรุ่นหลังสืบต่อไป

นายทวีศักดิ์ เสนาณรงค์
อธิบดีกรมศิลปากร

พลตรี หลวงวิจิตรวาทการ

นามเดิม : กิมเหลียง วัฒนปฤดา (ภายหลังเปลี่ยนเป็น วิจิตร วิจิตรวาทการ)
 เชื้อชาติไทย สัญชาติไทย
 นามบิดา : นายอิน วัฒนปฤดา (อาชีพ ค้าขาย)
 นามมารดา : นางคล้าย วัฒนปฤดา
 ภรรยา : คุณหญิงวิจิตรวาทการ (ประภา รพีพันธุ์)
 เกิดที่ : จังหวัดอุทัยธานี วันที่ ๑๑ สิงหาคม ๒๔๔๑
 การศึกษาและผล : จบประถมศึกษา โรงเรียนจังหวัดอุทัยธานี เปรียญ ๕ ประโยค สำนัก
 วัดมหาธาตุ กรุงเทพฯ
 กฎหมายไทย สอบได้ภาค ๑ ต้องออกไปรับราชการที่กรุงปารีสก่อนสอบภาค ๒
 กฎหมายฝรั่งเศส มหาวิทยาลัยปารีส ไม่ทันได้รับปริญญาต้องย้ายไปประจำ
 สถานทูตไทยที่กรุงลอนดอน
 เข้าศึกษารัฐศาสตร์ในวิทยาลัยรัฐศาสตร์ที่กรุงปารีส พร้อมกับการศึกษากฎหมาย
 ต้องย้ายไปลอนดอน ก่อนการสอบขั้นสุดท้าย
 ปริญญาดุษฎีบัณฑิต กิตติมศักดิ์ วิชาการทูต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
 ปริญญาดุษฎีบัณฑิต กิตติมศักดิ์ วิชาเศรษฐศาสตร์สหกรณ์ มหาวิทยาลัย
 เกษตรศาสตร์
 ปริญญาอักษรศาสตรดุษฎีบัณฑิต กิตติมศักดิ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รับพระราชทานยศและบรรดาศักดิ์

พ.ศ.	
๒๔๖๗	เป็น รองอำมาตย์เอก เป็นหลวงวิจิตรวาทการ
๒๔๖๙	เป็น อำมาตย์ตรี
๒๔๗๙	เป็น อำมาตย์โท
๒๔๙๗	เป็น พันเอก
๒๕๐๔	เป็น พลตรี

ประวัติราชการ

- ๒๔๖๑ เข้ารับราชการเป็นเสมียน ในกองการกงสุล กระทรวงการต่างประเทศ
- ๒๔๖๓ เป็นผู้ช่วยเลขานุการในสถานทูตไทยกรุงปารีส แล้วเป็นเลขานุการ
- ๒๔๖๔ เป็นเลขานุการสถานทูตไทย กรุงลอนดอน
- ๒๔๗๒ เป็นหัวหน้ากองการกงสุล กระทรวงการต่างประเทศ
- ๒๔๗๓ เป็นหัวหน้ากองการทูต กระทรวงการต่างประเทศ
- ๒๔๗๔ เป็นหัวหน้ากองการเมือง กระทรวงการต่างประเทศ และเป็นเลขานุการคณะข้าหลวงใหญ่ปักปันเขตแดนแม่น้ำโขง
- ๒๔๗๕ เป็นผู้ช่วยอธิบดีกรมการเมือง กระทรวงการต่างประเทศ และผู้สอนประวัติศาสตร์สากล ในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ๒๔๗๖ เป็นเจ้ากรมปลาสิต (เดี๋ยวนี้เรียก อธิบดีกรมพิธีการทูต) กระทรวงการต่างประเทศ
- ๒๔๗๗ เป็นอธิบดีกรมศิลปากร เลขานุการราชบัณฑิตยสถาน และผู้สอนประวัติศาสตร์การปกครอง ในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- ๒๔๗๙ เป็นรัฐมนตรี
- ๒๔๘๓ เป็นรัฐมนตรีสั่งราชการกระทรวงศึกษาธิการ
- ๒๔๘๔ เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการต่างประเทศ
- ๒๔๘๕ เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ
- ๒๔๘๖ เป็นเอกอัครราชทูตประจำประเทศญี่ปุ่น
- ๒๔๙๓ รักษาการในตำแหน่งอธิการบดี (เวลานั้นเรียก ผู้ประศาสน์การ) มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และเป็นผู้สอนประวัติศาสตร์เศรษฐกิจไทย
- ๒๔๙๔ เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง
- ๒๔๙๕ เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเศรษฐกิจ
- เป็นเอกอัครราชทูตประจำประเทศอินเดีย
- ๒๔๙๖ เป็นอัครราชทูตประจำประเทศสวีเดน ออสเตรีย และยูโกสลาเวีย
- ๒๕๐๑ เป็นรองผู้อำนวยการฝ่ายพลเรือน ในกองบัญชาการปฎิวัติ
- ๒๕๐๒ เป็นปลัดบัญชาการสำนักนายกรัฐมนตรี สมาชิกสภารัฐธรรมนูญ กรรมการสภาพัฒนาการเศรษฐกิจแห่งชาติ กรรมการบริหารสภาการศึกษาแห่งชาติ ประธานคณะที่ปรึกษาองค์การของรัฐ ฯลฯ
- ๒๕๐๓ - ๒๕๐๔ เป็นกรรมการบริหารสภาวิจัยแห่งชาติ เลขานุการสภาความมั่นคงแห่งชาติ กรรมการสภามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์ แพทยศาสตร์ ศิลปากร เป็นผู้สั่งและปฏิบัติราชการแทนนายกรัฐมนตรี ในส่วนราชการที่ได้รับมอบหมาย ฯลฯ

อิสริยาภรณ์ไทย

มหาปรมาภรณ์ช้างเผือก
มหาวชิรมงกุฏ
เหรียญดุษฎีมาลา เข็มศิลปวิทยา
ทวีติยาภรณ์จอมเกล้า
เบญจมาภรณ์มงกุฏ
เหรียญบรมราชาภิเศก ร.๗
เบญจมาภรณ์ ช้างเผือก
ทวีติยาภรณ์ ช้างเผือก
ปดมาภรณ์มงกุฏ

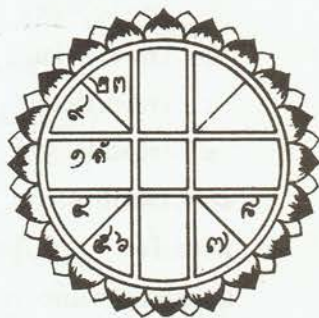
รัตนาภรณ์ ประดับเพชร (ชั้น ๒)
ปดมาภรณ์ ช้างเผือก
จักรพรรดิมาลา

อิสริยาภรณ์ต่างประเทศ

ปดมาภรณ์อาทิตย์อุทัย (ญี่ปุ่น)
ปดมาภรณ์ นกอินทรีเยอร์มัน (เยอรมนี)
ปดมาภรณ์ นกอินทรีโรมัน (อิตาลี)

พลตรี หลวงวิจิตรวาทการ
ปลัดบัญชาการ สำนักนายกรัฐมนตรี

ดวงชาตะ

ดวงมรณะ

เกิดที่แพไม้ไผ่ฟาดตะ คลองสะแกกรัง จังหวัดอุทัยธานี
เมื่อ วันพฤหัสบดี ที่ ๑๑ สิงหาคม พ.ศ. ๒๔๔๑ ก่อนรุ่ง
ตราระจำตระกูล "ดวงประทีปในเรือนแก้ว"

จากความหมายใน พระพุทธภาษิต
ปณฺญา โลกสุมิ ปชฺโชโต ปัญฺญาเป็นแสงสว่างในโลก
ซึ่งอาจารย์เขียนมอบให้เมื่ออยู่วัด
ถึงอนิจกรรมด้วยโรคหัวใจ เมื่อวันเสาร์ที่ ๓๑ มีนาคม
พ.ศ. ๒๕๐๕ เวลา ๖.๔๐ น. ที่บ้านพักชอยเกษม ถนนสุขุมวิท
อำเภอพระโขนง จังหวัดพระนคร คำนวณอายุ ๖๔ โดยปี
ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ เสด็จพระราชดำเนินพระราชทานเพลิงศพ

ศพ พลตรี หลวงวิจิตรวาทการ
ได้รับบรรจุโกศไม้สิบสอง พร้อมทั้งประดับเฟื้องเป็นเกียรติยศ
ณ เมรุหน้าพลับพลาอิสริยาภรณ์ วัดเทพศิรินทราวาส
วันพฤหัสบดีที่ ๑๖ สิงหาคม ๒๕๐๕

บทเพลงต่างๆ ที่พลตรี หลวงวิจิตรวาทการ ประพันธ์

ก. บทเพลงจากบทละคร

๑. ละครเรื่อง "เลือดสุพรรณ"
แต่งและแสดงเมื่อ พ.ศ. ๒๔๗๔
มีเพลงที่แต่งใหม่ ทั้งคำร้อง
และทำนอง คือ:-
 ๑. เพลงยากเย็น
 ๒. เพลงดวงจันทร์
 ๓. เพลงมั่งราย
 ๔. เพลงเลือดสุพรรณ
 ๕. เพลงนครราชสีมา
๒. ละครเรื่อง "ราชมนู" แต่งและ
แสดงเมื่อ พ.ศ. ๒๔๗๔ เมื่อ ๒๑
กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๔๗๔
 ๑. เพลงชาวอีสาน
 ๒. เพลงเพ็ญแข
 ๓. เพลงแดนอีสาน
 ๔. เพลงใจเจ้าเอ๋ย
 ๕. เพลงรักเมืองไทย
๓. ละครเรื่อง "พระเจ้ากรุงธนฯ"
แต่งและแสดงเมื่อ พ.ศ. ๒๔๘๐
 ๑. เพลงเมืองของเรา
 ๒. เพลงอยุธยา
 ๓. เพลงกรุงธนฯ
 ๔. เพลงธนบุรี
 ๕. เพลงจีนไทยสามัคคี
๔. ละครเรื่อง "ศึกกลาง"
แต่งและแสดงเมื่อ พ.ศ. ๒๔๘๐
 ๑. เพลงคลื่นกลาง
 ๒. เพลงขวัญใจ
 ๓. เพลงชาวไร่

๔. เพลงกราวกลาง
๕. เพลงตื่นเกิดชาวไทย
๖. เพลงศึกกลาง
๗. เพลงแสงทนิður
๘. เพลงแหลมทอง
๙. เพลงมหาฤกษ์
๑๐. เพลงกราวไชย
๕. ละครเรื่อง "เจ้าหญิงแสนหวี"
แต่งและแสดงเมื่อ พ.ศ. ๒๔๘๑
 ๑. เพลงเชษฐชมดอกไม้
 ๒. เพลงแสนหวี
 ๓. เพลงเขมรัฐ
 ๔. เพลงเห็นแต่ไกล
 ๕. เพลงราตรี
 ๖. เพลงรักชาติ
 ๗. เพลงไทยน้อยไทยใหญ่
 ๘. เพลงความฝัน
 ๙. เพลงแสนระทม
 ๑๐. เพลงวิญญานแสนหวี
๖. ละครเรื่อง "มหาเทวี" แต่ง
และแสดงเมื่อ พ.ศ. ๒๔๘๑
 ๑. เพลงเลือดไทย
 ๒. เพลงถิ่นไทย
 ๓. เพลงนครเชียงใหม่
 ๔. เพลงหอมหวล
 ๕. เพลงไซคมมนุษย์
 ๖. เพลงสิ้นวาสนา
 ๗. เพลงสู่มิตร
 ๘. เพลงมหาเทวี

๙. เพลงแหล่งไทย

๑๐. เพลงคำหอม

๗. ละครเรื่อง "เบญจเพศ" แต่ง
และแสดงเมื่อ พ.ศ. ๒๔๘๑

๑. เพลงใจโจร

๒. เพลงอยู่ถ้ำ

๓. เพลงป่าดง

๔. เพลงยุพดี

๕. เพลงความดี

๘. ละครเรื่อง "น่านเจ้า" แต่ง
และแสดงเมื่อ พ.ศ. ๒๔๘๒

๑. เพลงหน้าผา

๒. เพลงรักไทย

๓. เพลงเชญขวัญ

๔. เพลงไกลแสนไกล

๕. เพลงเดิน

๖. เพลงรวมไทย

๗. เพลงกึ่งแก้ว

๙. ละครเรื่อง "อนุสาวรีย์ไทย"
แต่งและแสดงเมื่อ พ.ศ. ๒๔๘๒

๑. เพลงอวยชัย

๒. เพลงเห็นแต่เงา

๓. เพลงเกียรติกรรมกร

๔. เพลงน้ำทะเล

๕. เพลงอนุสาวรีย์ไทย

๑๐. ละครเรื่อง "พ่อขุนผาเมือง"
แต่งและแสดงเมื่อ พ.ศ. ๒๔๘๓

๑. เพลงศุภโชค

๒. เพลงสร้างชาติ

๑๑. ละครเรื่อง "ดาบแสนเมือง"
แต่งและแสดงเมื่อ พ.ศ. ๒๔๙๐

๑. เพลงฟากดวงใจ

๒. เพลงขวัญเนตร

๓. เพลงเกราะแก้ว

๔. เพลงเมื่อเห็นเธอจากไปก็เศร้า

๕. เพลงมหาชัย

๑๒. ละครเรื่อง "ชนะมาร"
แต่งและแสดงเมื่อ พ.ศ. ๒๔๙๐

๑. เพลงฤดูใบไม้ผลิ

๒. เพลงฤดูร้อน

๓. เพลงฤดูใบไม้ร่วง

๔. เพลงฤดูหนาว

๑๓. ละครเรื่อง "เจ้าหญิงกรรมกร"
แต่งและแสดงเมื่อ พ.ศ. ๒๔๙๐

๑. เพลงกรรมกร

๒. เพลงกล่อม

๓. เพลงเมื่อจากเรือน

๔. เพลงเชญวิญญาณ

๑๔. ละครเรื่อง "ลานเลือด - ลานรัก"
แต่งเสร็จวันที่ ๖ กรกฎาคม ๒๔๙๐
และแสดงเมื่อ พ.ศ. ๒๔๙๐

๑. เพลงมหานที

๒. เพลงเชญเป็นขวัญใจ

๓. เพลงความรักบริสุทธิ์

๑๕. ละครเรื่อง "ครุฑคำ" แต่ง
และแสดงเมื่อ ๒๐ มิถุนายน ๒๔๙๑

๑. เพลงขวัญอยุธยา

๒. เพลงมัจฉาได้น้ำ

๓. เพลงสุริโยทัย (สากล) และ
สุริโยทัย (ทางไทย)

๔. เพลงนกจากรัง
๕. เพลงกล่อม
๖. เพลงแรมไกล
๗. เพลงหยาดน้ำค้าง
๘. เพลงครุฑดำ
๑๖. ละครเรื่อง "โชคชีวิต" แต่ง
และแสดงเมื่อ พ.ศ. ๒๔๔๒
 ๑. เพลงกลางป่า
 ๒. เพลงตึกสงัด
 ๓. เพลงลืมเสียเถิดความหลัง
 ๔. เพลงภาคินัย
 ๕. เพลงห้องฟ้า
 ๖. เพลงมะปรางทอง
 ๗. เพลงโชคชีวิต
๑๗. ละครเรื่อง "อานุกาพพ่อบุณรามคำแหง"
 - ๓๑ มกราคม พ.ศ. ๒๔๔๗
 ๑. เพลงในน้ำมีปลา - ในนามีข้าว
 ๒. เพลงอธิษฐาน
 ๓. เพลงเสียงระฆัง
 ๔. เพลงภาพเธอ
 ๕. เพลงคันทรeruleไทย
 ๖. เพลงเพื่อนไทย
 ๗. เพลงพุทธรูชา
๑๘. ละครเรื่อง "อานุกาพแห่งความเสียสละ"
แต่งที่ Berne มิถุนายน ๒๔๔๘
แสดงที่กรุงเทพฯ สิงหาคม ๒๔๔๘
 ๑. เพลงไทยผูกมิตร (บทประพันธ์
ของหลวงวิจิตรวาทการ ทำนอง
เพลงของ มนตรี ตราโมท)
 ๒. เพลงระบำไทย

๓. เพลงขอมุทิต
๔. เพลงวิญญาณบรรพชน
(ดัดแปลงมาจากเพลงมหาอุปรากร
"ลาโมเอม")
๕. เพลงมนโพน้อม
๖. เพลงระบำนก (บทประพันธ์ของ
พลตรี หลวงวิจิตรวาทการ
ทำนอง มนตรี ตราโมท)
๗. เพลง "พุทธรูชา"
๑๙. ละครเรื่อง "อานุกาพแห่งความรัก"
สิงหาคม พ.ศ. ๒๔๔๙
 ๑. เพลงไตรรงค์ที่ยอดเสา
 ๒. เพลงร่วมเดินทาง
 ๓. เพลงไทยสามัคคี
 ๔. เพลงค้ำแรมในป่า
(บทเสรีา)
 ๕. เพลงค้ำแรมในป่า
(บทรื่นเริง)
 ๖. เพลงกล่อมขวัญวิญญาณนักรบไทย
 ๗. เพลงกราวอาสา
๒๐. ละครเรื่อง "อานุกาพแห่งศีลสัตย์"
เสาร์ที่ ๒๙ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๐๐
 ๑. เพลงศีลสัตย์
 ๒. เพลงดาบ
 ๓. เพลงกล่อมหอ
๒. บทเพลงที่มีได้บรรจุอยู่ในละครเรื่องหนึ่งเรื่องใด
 ๑. เพลงมณฑลบูรพา
 ๒. เพลงเกรียงศักดิ์
 ๓. เพลงสุขดาสุโข
 ๔. เพลงดำรงไทย

๕. เพลงกองทัพบกไทย
๖. เพลงกองทัพอากาศไทย
๗. เพลงนาวิไทย ของกองทัพอากาศ
แต่งพร้อมกับ อานุกาภาพแห่งความรัก
(อังคารที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๔๙๙
ซ้อมให้ นายทหารชั้นผู้ใหญ่แห่ง
กองทัพอากาศที่โรงละครศิลปากร)
๘. เพลงอาสาภาษาชาด
๙. เพลงศิลปากร
๑๐. เพลงราชวัลลภ
๑๑. เพลงไตรรงค์
๑๒. เพลงสำหรับกองทหารราบที่ ๑๑
๑๓. เพลงบัวแก้ว แต่งให้สโมสร
สราญรมย์กระทรวงการต่างประเทศ
๑๔. เพลงสำนักนายก

ค. บทเพลงที่แสดงในโอกาสต่าง ๆ

๑. เพลงฉิมพิก
๒. เพลงฉ่อย
๓. เพลงผู้แทน
๔. เพลงวันเกิด
๕. บทสภากลก
๖. เพลงเรือ แต่งให้เบญจมาธราชลัยสมาคม
๗. ฉุยฉาย แต่งในโอกาสต่าง ๆ
๘. บทเพลงปลุกใจ

๙. บทเพลงดนตรีประวัติศาสตร์
๑๐. บทเพลงบางเพลงของกรมศิลปากร
๑๑. เพลงรำ "เทพบุตร - บัวแก้ว" แต่งให้
กระทรวงการต่างประเทศ
๑๒. คำกลอนสำหรับลูก ๆ อวยพร
วันเกิดคุณแม่
๑๓. รตนยานุกาภาพนะ รตนยะเดชสา แต่ง
ในวันเกิดคุณแม่ ๑๙ มกราคม ๒๕๐๑
๑๔. สาริกาในกรงทอง
๑๕. จำปาสวรรค์
๑๖. เพลงสีนวล
๑๗. เนื้อเพลงลาวแพน
๑๘. สุพิตรรา
๑๙. วีระสตรี (หญิงไทยรบพม่า)
๒๐. ระบำน้อมประณม
๒๑. พรรพรมชาติ
๒๒. ระบำไทยงาม
๒๓. เรื่องคนประหลาด
๒๔. ระบำธง
๒๕. รำกล่อมขวัญไล่หี
๒๖. บทละคร แสดงที่ทำเนียบนายกรัฐมนตรี
๒๗. ฉุยฉายธรรมศาสตร์ (ในชั้นชมรม
พ.ศ. ๒๔๙๓)

เพลงในละครเรื่อง

เลือดสุพรรณ

(แต่งและแสดงเมื่อ พ.ศ. ๒๔๗๙)

เพลง “ยากเย็น”

ยากเย็นแค้นเจ็บใจ
เขาเขียนเขามาทรมาณทารุณกรรม
คนไทยช่างไร้ฝีมือ
ไปอยู่ทางไหนปล่อยให้เขาาราน
แพพ่ายในครั้งนี่
รอไว้คราวหน้าเรากลับประจัน
เทวดาและอารักษ์
ให้กู้ได้พื้นที่ยืนอยู่นาน

ทำงานไม่ไหวเขาก็ตีตระหน่ำ
จนบอบจนซ้ำเหลือจะทนทาน
ไม่มีแก้วหรือชายชาติทหาร
รุกรมาถึงบ้านล้างผลาญผู้คน
แต่ชั่วเจ็ดที่ยังดีเจ็ดหน
ก็คงจะพันศัตรูหมู่มวล
จงช่วยปกปักษ์รักษาถิ่นฐาน
พันทรมาณจากข้าศึกเอย

เพลง “ดวงจันทร์”

มังราย

ดวงจันทร์

งามพักตร์พิศเพียงพระจันทร์

ดวงจันทร์ ...

อย่ามาแกล้งยอดฉัน

ฉันเป็นดวงจันทร์ที่ถูกเมฆบัง

เมื่อเมฆขยาย

จันทร์จะฉายท้องฟ้า

มังราย

แต่ไม่ล่อยลงมา

พี่ก็ไม่มีหวัง

ดวงจันทร์ ...

จะหวังอะไร

ที่ในตัวฉัน

มังราย

พี่รักดวงจันทร์

อยู่เจียนจะคลั่ง

หวังการข้างหน้า

พะว้าพะวัง

ดวงจันทร์ ...

แล้วยังหวังหลัง

อยู่ทางเมืองโน้น

มังราย

ดวงจันทร์

งามพักตร์พิศเพียงพระจันทร์

ดวงจันทร์ ...

อย่ามาแกล้งยอดฉัน

ฉันเป็นดวงจันทร์ที่ถูกเมฆบัง

เมื่อเมฆขยาย

จันทร์จะฉายท้องฟ้า

มังราย

แต่ไม่ล่อยลงมา

พี่ก็ได้แต่ฝัน

ดวงจันทร์ ...

จะฝันอะไร

ในตัวคนยาก

มังราย

พี่ฝันจะฝาก

ชีพไว้สุพรรณ

ดวงจันทร์ ...

พอเสร็จการทัพ

คงกลับเขตต์ชัย

มังราย

จะมาหาดวงจันทร์

ไม่ไปอิ่นเลย

เพลง “มั่งราย”

มั่งราย ชื่นใจของจันทร์ มาดวนดับชวัน ทั้งจันทร์ไว้แต่เดียว
สุดจะร้องเรียกหา สุดจะคว่ำสุดจะเหลียว จันทร์จะอยู่แต่ผู้เดียว
ให้แสนเปลี่ยวใจนัก

มั่งราย ยอดชายของน้อง หวังภริมย์สมสอง กลับมาต้องพรากกัน
น้องนี้ไร้วาสนา ไม่มีบุญญาที่ได้สร้างสรรค์ ไปคอยน้องบนสวรรค์
จันทร์จะตามไปเอย

เพลง “เลือดสุพรรณ”

เลือดสุพรรณ เคยหาญ ในการศึก เข้มฮึก กล้าสู้ ไม่รู้หนี
ไม่ครั่นคร้าม ขามใจ ต่อไพร่ ผู้ใดมี มีดพรา คว้ามารบ
(สร้อย) มาด้วยกัน มาด้วยกัน เลือดสุพรรณเอ๋ย
เลือดสุพรรณ เข้าประจัน อย่าได้พรีนเลย
อยู่ไม่สุข เขามารุก แดนตระหน่ำ ให้ชอกช้ำ แสนอนาถ ชาติไทยเอ๋ย
เขาเยียนฆ่า เพราะว่าเห็น เป็นเชลย จะนิ่งเฉย อยู่ทำไม พวกไทยเรา

(สร้อย)

อันเมืองไทย เป็นของไทย ไซ้ของอื่น มาต่อสู้ กู้คืน เถอะเราเอ๋ย
ถึงตัวตาย อย่าเสียดาย ชีวิตเลย มาเถอะเหวย พวกเรามา กล้าประจัญ

(สร้อย)

เพลง “นครราชสีมา”

(สร้อย) ราชสีมา เหมือนดังศิลา ที่ก่อกำแพง สยามจะเรือง กระเดื่องเดชแรง
ด้วยมีกำแพง คือ ราชสีมา

ชาวนคร ราชสีมา แต่โบราณ เข้มฮึก กล้าหาญ ยิ่งหนักหนา
ศึกเสือ เหนือได้ ที่ไหนมา เลือดนคร ราชสีมา ไม่แพ้ใคร (สร้อย)
แต่ก่อนกาล ท่านวีรสตรี ทำสุรนารี ผู้เป็นใหญ่
กล้าหาญ ยอดยิ่ง ผู้หญิงไทย มิ่งขวัญ ธงไชย ของเมืองเรา (สร้อย)
มาพวกเรา ชาวนครราชสีมา หน้าเดิน ริมมา สู้กับเขา
หากศัตรู ไม่เกรง ข่มเหงเรา สู้เขา สู้กัน อย่าพรีนใจ (สร้อย)

เพลงในละครเรื่อง

ราชมนู

(แต่งและแสดงเมื่อ พ.ศ. ๒๔๗๙)

เพลง “ชาวอีสาน”

มาพวกเรา	พวกชาวอีสาน	สนุกสนาน	สำราญบานใจ
ทำมาหากิน	อยู่ถิ่นแดนไกล	ทั้งกายทั้งใจ	เป็นไทยทุกคน เออ
มาพวกเรา	อย่าเขลาเอช้านาน	กอบกิจการงาน	โดยสามัคคี
เสร็จงานก็เล่น	เป็นประเพณี	มุ่งความงามดี	กันทุกคน เออ
มาพวกเรา	พวกเราชาวไทย	เราต้องภูมิใจ	เมืองไทยเมืองทอง
เราสามัคคี	เหมือนพี่เหมือนน้อง	อยู่ในปกครอง	ศรีอยุธยา เออ
มาพวกเรา	พวกชาวสยาม	ขึ้นชื่อลือนาม	เป็นชาติกล้าหาญ
หากเรามีภัย	เพราะใครรุกราน	ก็อาจกู้บ้าน	เมืองกลับได้ เออ

เพลง “เพ็ญแข”

แสน-	เพ็ญแข	เชิญให้เจ้าเหลือบแล	แลดูจันทร์วันเพ็ญ
		แต่เมื่อล้วยอดไม้	แล้วจะไม่แลเห็น
		จะเจียบเหงาเข้าเย็น	เมื่อไม่เห็นแขเออ
เพ็ญแข-	พี่แสน	น้องเหมือนอยู่เมืองแมน	ในหว่างแบนพี่ประคอง
		พี่จะไปไกลเหยา	น้องจะเฝ้าขุนหมอง
		เมื่อไรจะเห็นหน้าน้อง	อยู่กันสองคนเออ
พร้อมกัน-	รักแท้	รัก (น้อง - พี่) หนักแน่นแท้	จักไม่แปรปรวนไป
		หากจะต้องลาร้าง	แม้จะห่างไปไกล
		จะไม่ลืมอาลัย	เชื่อในใจ (พี่ - น้อง) เออ

เพลง “แดนอีสาน”

แดนอีสาน
เตรียมให้พร้อมพรัก
อย่ามัวแต่หวัง
ต้องชวนชวายเป็น

เป็นของไทย
เพื่อสู้
นั่ง
กอบกู้

เราฝืนใจรัก
ศัตรูทั้งหลาย
ทั้งหญิงทั้งชาย
ชวชาติไทย

แดนอีสานของไทย
บ้านเมืองเหมือนเรือ
อย่ากลัวกระแสน้ำไหล
กิจการงานใด ๆ
อย่าหวังในน้ำ.....

ชาวอีสานเป็นไทย
ในเมื่อทวนน้ำ
ช่วยกันพายช่วยกันจ้ำ
คนไทยต้องควมมาทำ
แรงของต่างแดนเอ๋ย

ไทยต้องจำ

แดนอีสาน
เตรียมให้พร้อมพรัก
อย่ามัวแต่หวัง
ต้องชวนชวายเป็น

เป็นของไทย
เพื่อสู้
นั่ง
กอบกู้

เราฝืนใจรัก
ศัตรูทั้งหลาย
ทั้งหญิงทั้งชาย
ชวชาติไทย

จำเถอะนะเราจำ
ชาวอีสานเป็นไทย
อย่ามัวพะวงหลงไหล
พวกเรอย่าหนีศัตรู
ตายไหนตายด้วย

จำเถอะนะต้องจำ
เราต้องช่วยไทย
ว่าชาติไหนเขาจะช่วย
ต้องอยู่สู้กันจนม้วย
กับพวกไทยเราเอ๋ย

จำใส่ใจ

เพลง “ใจเจ้าเอ๋ย”

ใจเจ้าน้ำใจ
ด้วยเราผิดคิดหลงโถมงาม
ใจเจ้าน้ำใจ
ห่วงอาลัยใจไทยโรยกำลัง
ใจเจ้าน้ำใจ
สุครระกำคำเข้าเหลือทน

ใจเจ้าเอ๋ย
ใจเจ้าเอ๋ย
ใจเจ้าเอ๋ย

อยากได้รักกลับเป็นเคยแตกกอหนาม
จึงได้ความทุกข์แทบถึงชีวิต
อยากได้เชยชวคชมนไม่สมหวัง
สิ้นความหวังที่จะอยู่เป็นคู่คน
ผู้ใดเคยพบเช่นนี้สักกี่หน
ต้องครองชนมวิไว้เพื่อชาติและราชการ

เพลง “รักเมืองไทย”

รักเมืองไทย
ทะนุบำรุงให้รุ่งเรือง

เราชาวไทย
ไม่เคยอ่อนน้อม
ศรัทธาใจกล้า
กล้าข่มเหงไทย

รักเมืองไทย

เราชาวไทย
เรารักเพื่อนบ้าน
แต่รักษาสีหิ
ใครทำซ้ำใจ

รักเมืองไทย

เราชาวไทย
ถ้าถูกข่มเหง
ตั้งภูตวัน
เรารักเมืองไทย
รักเมืองไทย

ชาติไทย
สมเป็นเมืองของไทย

เกิดเป็นไทย คายเพื่อไทย
เราไม่ยอมแพ้ใคร
มาแต่ทิศใด
คงได้เห็นดี

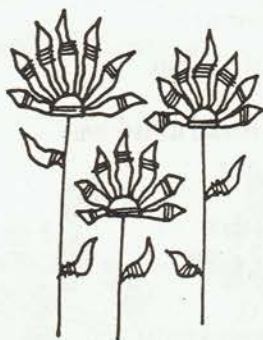
.....

เกิดเป็นไทย คายเพื่อไทย
เราไม่รานรุกใคร
อิสระของไทย
ไทยจะไม่ถอยเลย

.....

เกิดเป็นไทย คายเพื่อไทย
แล้วไม่เกรงผู้ใด
มีพิษเหลือใจ
ยิ่งชีพเราเคย

.....

เพลงในละครเรื่อง

พระเจ้ากรุงธนฯ

(แต่งและแสดงเมื่อ พ.ศ. ๒๔๘๐)

เพลง “เมืองของเรา”

บ้านเมืองของเรา	เขามารุกราน
เราก็นายชาติทหาร	ใจนิจยอมแพ้เขา
เขตต์แดนของไทย	ดวงใจของเรา
ใครหลั่งดูเบา	กลัวเขาทำไม
กรุงศรีอยุธยา	สิ้นชาติแล้วหรือ
คนดีมีฝีมือ	หายไปข้างไหน
เมืองของเรา	เขาทำซ้ำใจ
พวกเราไปไหน	ไม่มาต้านทาน
บ้านเมืองของเรา.....	

เพลง “อยุธยา”

กรุงศรีอยุธยา	ราชธานีไทย
ถึงเคยแตกแหลกไป	ก็ไม่สิ้นคนดี
เราจะรบศัตรู	ต่อสู้ไพร่
เราจะกู้เกียรติศรี-	อยุธยาไว้เอย ฯ

อยุธยา รุ่งเรืองกระเดื่องนาม
เมืองงามธรรมชาติช่วยสนอง
บริบูรณ์ลุ่มน้ำและลำคลอง
ทำให้อู่ทองทรงสร้างให้ชาวไทย

ครั้งโบราณแพะมาเป็นข้าเขา
พระนเรศวรเจ้าทรงกู้ได้
ไล่ศัตรูไปพ้นแผ่นดินไทย
ศรีอยุธยาไม่สิ้นคนดี

ชาวศรีอยุธยามาด้วยกัน
เลือดไทยใจมั่นไม่พริ่นหนี
ชีวิตเราขออน้อมยอมพลี
ไว้เกียรติศรีอยุธยาคู่ฟ้าดิน ฯ

เพลง “กรุงธนฯ”

๑. “กรุงธน” ทางไทย

เมื่อกรุงศรีอยุธยาตาบาด
ศัตรูล้างลายพินาศจนหมดสิ้น
ไทยระทมทุกข์ทั่วทั้งแผ่นดิน
เจ้าตากสินต่อสู้กู้เมืองไทย

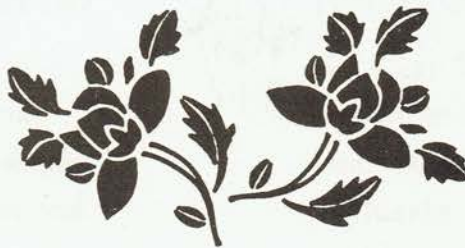
ตั้งกรุงธนขึ้นเป็นราชธานี
สยามฟื้นชีวีขึ้นมาใหม่
ทรงพระคุณล้นเกล้าฯ แก่ชาวไทย
ควรเทอดเกียรติพระองค์ไว้ทุกเมื่อ เออ

เพลง “ธนบุรี”

ธนบุรี ธนบุรี ธนบุรี

โอ้พระองค์พระเจ้ากรุงธนบุรี
ทรงความดียิ่งใหญ่แก่สยาม
ศึกมีมาออกหน้าสู้สงคราม
กู้สยามให้ฟื้นคืนเป็นไทย

ทรงบำรุงกรุงไทยให้รุ่งเรือง
เกียรติสยามฟุ้งเฟื่องสุกใส
เมื่อพระชนม์แตกดับล่วงลับไป
จีนไทยก็รำลึกถึงพระคุณ

เพลง “จีนไทยสามัคคี”

ชาติจีน, ชาติไทย	มิใช่อื่นไกลพี่น้องกัน
ต้องสงวนความรัก	ต้องสมัครใจมัน
จะสมานมิตรกัน	อยู่เสมอไปเออ

แต่โบราณหลายพันปีมาแล้ว
จีนกับไทยมิได้แคล้วเหมือนน้องพี่
ได้ร่วมแรงร่วมใจเป็นไมตรี
ไม่เคยมีข้อวิวาทบาดหมางกัน

เมื่อเมืองจีนมีภัยไทยก็ช่วย
รับคนจีนมาอยู่ด้วยไม่กีดกัน
เมื่อสยามมีภัยร้ายจักรรจ์
ไทยกับจีนช่วยกันกู้ชาติไทย

จะผูกรักสามัคคีเหมือนพี่น้อง
ชาติทั้งสองจะไม่แยกแตกกันได้
เมื่อคราวสุขก็สนุกเหมือนกันไป
ถึงยามทุกข์จีนกับไทยไม่ทิ้งกัน

เพลงในละครเรื่อง

ศึกถลาง

(แต่งและแสดงเมื่อ พ.ศ. ๒๔๘๐)

เพลง “คลื่นถลาง”

คลื่นซัดครันครันครืนเครง

นั่งฟังวังเวง

ดั่งเพลงกล่อมใจให้เพลิน

เสียงน้ำเหมือนหนึ่งร้องเชลย

ให้เราเที่ยวเดิน

เลียบเล่นที่ชายหาดทราย

ความรักจักไม่เคลื่อนคลาย

จวบจนชีพสลาย

จะรักแต่น้องนางเดียว

พบใหม่ก็จะไม่กลับเหลียว

จะทิ้งน้องเปลี่ยว

บ้านคงสิ้นวาสนา

เจ้าอย่านึกแค้นขวัญ

พี่มอบชีวา

ให้น้องแล้วไม่ขอคืน

เพลง “ขวัญใจ”

ขวัญใจ

คำเช่าเฝ้านึก

เคยมานั่งด้วยกัน

จะเพาะน้องกับพี่

เนื่องเจ้าเคยพูดพลอด

แต่บัดนี้เนื่องน้อง

ขวัญใจ

คำเช่าเฝ้านึก

เมื่อยังอยู่ด้วยกัน

แต่เมื่อน้องจากพี่

พี่ไม่วายระลึก

ถึงแต่หน้าเนืองน้อง

อยู่ในที่ตรงนี้

แต่เพียงสองต่อสอง

พี่เคยกอดประคอง

เจ้าไปอยู่ห่างไกล

พี่ (เนื่อง) ไม่วายระลึก

ถึงแต่หน้าสายใจ

เคยมาเที่ยวตรงนี้

ไม่มีวันสลดใส

เพลง “ชาวไร่”

ยากจนเข็ญใจ	ไร้สิ่งทรัพย์สิน	ทำมาหากิน	เพราะปลูกพืชผล
ถึงจนยังสู้	สงวนอยู่อย่างจน	คับที่กิน	หนีความคับใจ
พี่น้องสองเรา	เคยเข้าตาจน	แต่เราสองคน	มิได้หวั่นไหว
สวนนาหาทำ	เข้าค้าสุขใจ	ไม่ควรให้ใคร	เขาทวงบุญคุณ

เพลง “กราวถาง”

กลางของเราใครเข้ามาอย่า	จะตีกระหน่ำให้มันพ่ายแพ้ไป
กลางเป็นถิ่นของไทย	ไล่ศัตรูออกไป ชโย
เลือดไทยใจเด็ดไม่เข็ดขาม	สงครามแกล้วกล้าจะหาไหน
สละชีพเพื่อชาติจนขาดใจ	มิให้ศัตรูมาดูแล
ชาติใดใจหาญรุกรานมา	จะเคียวมาฟันให้ยับยับแสน
ก่อกรรมทำทุกขักรเขตแดน	แก้แค้นให้พื้นแผ่นดินไทย

เพลง “ตื่นเถิดชาวไทย”

ตื่นเถิดชาวไทย	อย่าหลับไหลลุ่มหลง
ชาติจะเรืองดำรง	ก็เพราะเราทั้งหลาย
ถ้ามีพลหลับมัวหลง	เราก็คงละลาย
เราต้องเร่งชวนขวาย	ตื่นเถิดชาวไทย
บ้านเมือง ยามเฟื่องฟูรุ่งเรือง	ก็อย่าลืมนชวนขวาย
เพลอตัวศึกมา	เราจะพากันตาย
จำไว้เถอะสหาย	ตื่นเถิดชาวไทย
ชาติไทย เราไม่น้อมยอมใคร	จะสู้จนชีพสลาย
หวังผดุงแหลมทอง	เราพี่น้องหญิงชาย
อย่าให้ชาติสูญภัย	ตื่นเถิดชาวไทย

เพลง “ศึกกลาง”

(สร้อย) สึกกลาง

ด้วยกำลังทางน้ำ

ศึกกลางปางนี้ไทยต้องจำ

เมื่อศัตรูเหี้ยมฮึกศึกมีมา

เขตสยามทางทะเลยาวไม่น้อย

หากมัวรออยู่บนฝั่งตั้งประจัน

เมื่อนาวข้าศึกมาโจมตี

พวกเราชาวไทยอย่าได้ไวใจเลย

ปางศัตรูมาอย่า

ไทยยังไม่แน่นหนา

กำลังรบทางน้ำต้องรีบหา

ถึงไทยกล้าหาญก็สุดกัน (สร้อย)

ต้องมีเรือรบคอยเป็นรั้วกัน

คงตายก่อนไม่ทันได้รบเลย (สร้อย)

ต้องมีเรือออกไปสู้ไม่อยู่เฉย

เรานี้เคยถูกเจ็บ จึงต้องจำ (สร้อย)

เพลง “แสงทินกร”

จวนค่ำยามเย็น

ที่เคยได้เห็น

ทินกรส่องแสง

ที่เคยตั้งตา

นั่งดูขอบฟ้า

เหมือนหาชาติแดง

ลมโชยบุปผา

หอมพกากลิ่นแรง

ธรรมชาติจำแลง

โลกเรารื่นรมย์

งามสายสุดสวาท

ทั้งงามธรรมชาติเข้ามาประสม

แสงแดดแผดส่อง

ผิวนวลหน้าน้อง

เรียกร้องพี่ชม

แต่พี่ต้องฝัน

หน้าชื่นอกตรม

เมื่อไรจะสม

ความหวังตั้งใจ

เพลง “แหลมทอง”

(สร้อย) แหลมทอง ไทยเข้าครองเป็นแดนไทย

แหลมทอง ไทยเข้าครองเป็นแดนไทย

ไทยสยามอยู่แม่น้ำเจ้าพระยา

โจรสลัดไทยก็จองครองที่ดิน

ไทยอิสลามอยู่ลำน่านาน

ขอพวกเราชาวไทยของแดนทอง

ไทยสยามมุ่งจิตคิดสัมพันธ์

รักกันไว้ เราพวกไทยในแดนทอง

แล้วย้ายแยกแตกกันไปเป็นสาขา

และปิง วัง ยม นานันทิ (สร้อย)

สาละวินไทยใหญ่อยู่เป็นที่

ต่อลงไปไทยก็มีอยู่เหมือนกัน (สร้อย)

หมายใจปองผูกรักสมัครมั่น

ผูกไมตรีทั่วกันแหลมทอง (สร้อย)

เพลงในละครเรื่อง
เจ้าหญิงแสนหวี

(แต่งและแสดงเมื่อ พ.ศ. ๒๔๘๑)

เพลง “เชิญชมดอกไม้”

เชิญชิตะ	ท่านเชิญ	เชิญมาชมดอกไม้
กุหลาบหอมหวล	ส่งกลิ่นยียวน	แสนยั่วหัวใจ
ทั้งหอมทั้งหวาน	ดอกเฟื่องบานใหม่ ๆ	ของดิฉันเก็บไว้ ยังไม่มีใครชมเลย
เชิญชิตะ	ท่านเชิญ	เชิญมาชมดอกไม้
นี่ดอกกรักซ่อน	ใครมาถึงก่อน	ก็เด็ดเอาไป
อย่ามัวรอช้า	รักจะราโรยไกล	เชิญมาไว ๆ เด็ดดอกกรักชม

เพลง “แสนหวี”

พวกชาวแสนหวี	เราแสนยินดี	รับรองเจ้าชาย
มาแต่เขมรรัฐ		เราจัดงานถวาย
สมโภชน์เจ้าชาย		ต่างบ้านเมืองมา
เคยอยู่ในเมือง		รุ่งเรืองร่มเย็น
ต้องเสด็จมาเห็น		เมืองคอนบ้านป่า

พวกชาวแสนหวี	เราแสนยินดี	รับรองท่านมา
หากต้อนรับไป		ไม่สมพระเกียรติ
ก็อย่าทรงรังเกียจ		ให้อภัยปวงข้า
ขอเชิญประทับ		อยู่แคว้นแสนหวี
โรคภัยอย่ามี		เบียดเบียนป้า

พวกชาวแสนหวี	เราแสนยินดี	รับรองท่านมา
ให้ทรงสำราญ		เบิกบานพระทัย
ต้องประสงค์สิ่งไร		ให้สมปรารถนา
อยู่เย็นเป็นสุข		ทุกวันเวลา
ทั่วโลกแหล่งหล้า		แซ่ซ้องร้องชม

เพลง “เขมรัฐ”

พวกราชเขมรัฐ	นี้ล้วนแต่พลัด	บ้านเมืองเข้ามา
บุกป่าฝ่าดง		มุ่งตรงมานี้
เพื่อเห็นแสนหวี		เมืองศรีสง่า
รู้สึกตื่นเต้น		ได้เห็นเมืองงาม
ที่เราพยายาม		ไม่เสียแรงมา

พวกราชเขมรัฐ	นี้ล้วนแต่พลัด	บ้านเมืองเข้ามา
นครแสนหวี		มีแต่สดชื่น
เป็นที่รมย์รื่น		เสมือนอยู่ชั้นฟ้า
ดอกไม้ก็งาม		ผู้คนก็สวย
อยากขอยู่ด้วย		ตราบนั่นชีวา

พวกราชเขมรัฐ	นี้ล้วนแต่พลัด	บ้านเมืองเข้ามา
ถ้าเราบังอาจ		ผิดพลาดสิ่งใด
โปรดให้อภัย		แก่เราชาวป่า
ถึงไปจากนี้		จะไม่มีวันลืม
จะรู้สึกปลาบปลื้ม		อยู่ทุกทิวา

เพลง “เห็นกันแต่ไกล”

เข้าป่าสายเย็น	เห็นกันแต่ไกล
อยากเข้ามาใกล้	กลัวไม่สมหมาย
แม้เพียงได้เห็น	ใจเย็นสบาย
แต่เมื่อลับหาย	ใจพี่ระทม

เข้าป่าสายเย็น	เห็นกันแต่ไกล
อยากเข้ามาใกล้	กลัวศักดิ์ไม่สม
เหมือนนกตัวน้อย	บินลอล่งลม
ต้องซ่อนความขม	ขึ้นไว้ในใจ

เข้าป่าสายเย็น	เห็นกันแต่ห่าง
จิตใจอ้างว้าง	วิเวกหวั่นไหว
ชมแต่รูปเงา	ยิ่งเร้าหัวใจ
เมื่อไรจะได้	เห็นใกล้จริง ๆ

เพลง “ราตรี”

เมื่อยามราตรี	เปลี่ยวใจแสนทวิ	เยือกเย็นจิตโหย
หนาวลมพัดตึง	หอมกลิ่นนวลน่อง	มาประสมลมโชย
ที่เสราวิญญา	เฝ้าอาตุรโดย	เปลี่ยวใจให้โหย
ถึงน่องทุกวัน	เมื่อราตรีกาล	หมดความชื่นบาน
ผูกใจไฟฝัน	แหงนดูท้องฟ้า	เห็นหมู่ดารา
พรั่งพร้อมล้อมจันทร์	แต่พ็อยู่เดียว	เปลี่ยวใจผูกพัน
วิโยคโสกศัลย์	ถึงน่องทุกคืน	

เพลง “รักชาติ”

ความรักอันใด	แม้รักเท่าไหน	ยังไม่ยั่งยืน	
เช่นรักคู่รัก	แม้รักดังกลิ่น	ยังอาจขมขึ้น	ขึ้นได้ภายหลัง
แต่ความรักชาติ	รักแสนพิศวาส	รักสุดกำลัง	
ก่อเกิดมานะ	ยอมสละชีวิ้ง	รักจนกระทั่ง	หมดเลือดเนื้อเรา
ชีวิตร่างกาย	เราไม่เสียดาย	ตายแล้วก็เฝ้า	ทุกสิ่งย่อมคลาด
เว้นแต่ชาติของเรา	ไม่ให้ใครเข้า	เหยียบย่ำทำลาย	

เพลง “ไถยน้อย - ไถยใหญ่”

ไถยน้อย ไถยใหญ่	แม้อยู่ห่างไกล	คงเป็นไทยด้วยกัน	
ต้องมุ่งความดี	ต้องสมานไมตรี	ไม่มีเดียดฉันท์	รักยิ่งกว่าสหาย
เพราะว่าเราเป็นสาย	โลหิตเดียวกัน	พี่น้องเก่าแก่	มาแต่ปางบรรพ์
ร่วมทุกข์สุขสันต์	อยู่เป็นชาติไทย	ตั้งภูมิลำเนา	แต่ชาติอื่นเขา
มาแย่งเอาไป	ไทยจึงต้องจร	ย้ายถิ่นร้อถอน	ลงมาทางใต้
จึงพบแดนทอง	ไทยเราเข้าจอง	ยึดถือมั่นไว้	เข้าอยู่ครอบครอง
แดนทองของไทย	ไถยน้อยไถยใหญ่	ชาติไทยด้วยกัน	

เพลง “ความฝัน”

ยามดึกฟ้าฝัน	ว่าได้เห็นพระจันทร์	ลอยมาใกล้มือ
คว้าได้ดังหวัง	แต่ไม่มีกำลัง	จะยึดจะถือ
บุญของพี่น้อง	ต้องปล่อยจันทร์ลอย	ลับไปจากมือ
	ดวงจันทร์นั้นหรือ	ก็คือน้องนี้เอง
ยามดึกน้องฝัน	ว่าน้องเป็นพระจันทร์	ลอยไปใกล้มือ
ให้พี่มีหวัง	หากจะมีกำลัง	ก็ไม่ยึดไม่ถือ
บุญของข้าน้อย	พี่จึงปล่อยจันทร์ลอย	พ้นไปจากมือ
	ดวงจันทร์นั้นหรือ	ก็คือน้องนี้เอง
ชมแต่ความฝัน	ไม่ได้ชมพระจันทร์	วันเพ็ญเด่นดวง
รู้สึกสิ้นหวัง	ด้วยว่าฟ้าเขาบัง	เมฆลมก็หวน
ความฝันเลื่อนลอย	ตั้งตาแลคอย	หาจันทร์อีกดวง
	ธรรมชาติคอยหวน	ปล่อยเราลงตัวเอง

เพลง “แสนระทม”

แสนระทม	อกพี่ตรมสิ้นหวัง
ฝันแรงยกกำลัง	เข้ามาแสนหวิ
เพื่อพบหนาน้อง	หวังครองคู่ชีวิ
แต่น้องกลับหนี	ไปสู่เมืองมรณ
แสนระทม	อกน้องตรมสิ้นหวัง
ฝันแรงรวมกำลัง	ป้องกันแสนหวิ
สู้รบพ่ายแพ้	เหลือแต่ชีวิ
จึงต้องจำหนี	ไปสู่เมืองมรณ

เพลง “วิญญานแสนหวิ”

สุดแรงสิ้นหวัง	จะดำรงชีวิ	อยู่ไปได้ไหน
มัจจุราชผู้หาญ	เชิญท่านมาพลาญ	ชีวิดับไป
	วิญญานแสนหวิ	อยู่ที่แห่งใด
	ข้าขอตามไป	อยู่เสียด้วยกัน

เพลงในละครเรื่อง

มหาเทวี

(แต่งและแสดงเมื่อ พ.ศ. ๒๔๘๑)

เพลง “เลือดไทย”

จากบทละครเรื่อง มหาเทวี พ.ศ. ๒๔๘๑

เลือดไทยไหลริน ทาแผ่นดินไว้ชื่อ
ให้โลกรู้รำลึก ว่าเลือดไทยกล้าหาญ
เลือดไทยไหลหลัง ดุนน้ำเต็มฝั่ง ไหลดั่งท้องธาร
ท่วมแผ่นดินทอง บ้านพี่เมืองน้อง กันทุกถิ่นฐาน
เลือดไทยเจ้าเอ๋ย ไหลเลยมานี้ ประรองดองน้องพี่ อย่างมีร้าวราน
โลหิตสายเดียว กลมเกลียวกันไว้ อย่าแตกแยกไป เป็นหลายลำธาร

เพลง “ถิ่นไทย”

จากบทละครเรื่อง มหาเทวี พ.ศ. ๒๔๘๑

ถิ่นของเราต้องถนอมล้อมรั้วบ้าน	ศัตรูหาญมาสู้ต้องสู้เขา
มิให้ใครแย่งแผ่นดินถิ่นของเรา	ใครขืนเข้าเราสู้จนสุดแรง
มาพวกเราเตรียมพร้อมยอมสัจคร	ถนอมรักชาติไทยอย่าหน่ายแห่ง
จนถึงเลือดหยาดสุดท้ายจะบูดแย้ง	ต้องแสดงใจหาญพลานุศัตรู
เมื่อสิ้นชาติสิ้นแผ่นดินก็สิ้นคิด	เรามายอมเสียชีวิตดีกว่าอยู่
ยอมศูนย์ชาติอย่าเป็นทาสของศัตรู	มา มาสู้ ไว้ลายชาติไทยเรา

เพลง “นครเชียงใหม่” (ฟังคนคร)

ฟังคนคร	สมนามกร	นครเชียงใหม่
รุ่งเรืองช้านาน	เป็นเมืองโบราณ	แต่ยังสดใส
มีดอยสูงเด่น	เสมียนจะเป็น	เครื่องเพ็ญเกียรติไทย
ดอกไม้ก็สวย	บ้านเมืองงาม	สมศักดิ์สมนาม ของลานนาไทย
ฟังคนคร	สมนามกร	นครเชียงใหม่
เขตไทยขยาย	พ่อบุญเมืงราย	มาสร้างขึ้นไว้
พ่อบุญรามคำแหง	ช่วยจัดช่วยแปลง	รูปเมืองให้ใหม่
พม่าเข้าครอง	ตั้งสองสามครั้ง	เชียงใหม่ก็ยัง เป็นเลือดเนื้อไทย
ฟังคนคร	สมนามกร	นครเชียงใหม่
เป็นเมืองศีลธรรม	คนดียังล้ำ	ไม่แพ้เมืองใด
แหล่งวัฒนธรรม	มีศิลปกรรม	สมเป็นเมืองใหญ่
อันเมืองเชียงใหม่	หัวใจสยาม	เรื่องชื่อลือนาม มิ่งขวัญของไทย

เพลง “หอมหวล”

สิ่งที่หอมหวล มักชวน ให้ชื่นชม	จะเด็ดดม ควรระวังภัย
กลิ่นดอกไม้ หอมหวล ชวนให้ชื่น	อย่ารีบตื่น เร่งไป ฉวยไม้สอย
ด้วยอาจมี ผึ้งภมร ช่อนร่อยรอย	จะกัดต่อย เจ็บซ้ำ ระกำกาย
กอบกจิด ครอบใจ ให้ตระหนัก	อย่าควั่นโลก เรือนัก มักลากหาย
หากพลาดท่า เสียที มีอันตราย	จะยากกาย และจะซ้ำ ระกำใจ

เพลง “โคมมนุษย์”

โลกมนุษย์นี้ไม่มีที่แน่นอน
โคมหมุนเวียนเปลี่ยนไปได้ทุก ๆ วัน
ชีวิตเหมือนเรือน้อยล่องลอยอยู่
ต้องทนทานหวานส้อมขมสู้กลืน
เป็นการง่ายยืมได้ไม่ต้องคืน
แต่คนที่ควรขมนิยามกัน

ประเดี๋ยวเป็นประเดี๋ยวร้อนช่วงแปรผัน
สารพันหาอะไรไม่ยั่งยืน
ต้องต่อสู้แรงลมผสมคลื่น
ต้องจำฟันสู้ภัยไปทุกวัน
เมื่อชีพสิ้นเหมือนบรรเลงเพลงสวรรค์
ต้องใจมันยืมได้เมื่อภัยมา

เพลง “สินวาสนา”

ไอ้เวรเราหนอไม่พอที่	อยู่อย่างนี้ดี ๆ	เหตุใดจนกลับไป
พ่อเจ้าอยู่หัวมีพระวร	เหล่าร้ายรบกวน	ก่อเหตุเภทภัย
เมื่อสิ้นเมื่อศูนย์บุญของพ่อเจ้า	ก็พากันเจียบเหงา	ทั้งเมืองเชียงใหม่
พวกเราที่สิ้นสุดวาสนา	ต้องพากันมา	อ้างว้างกลางไพร
แต่ถึงลำบาก	ยากแค้นเท่าไร	
ขอแต่ให้ชาติไทย	ได้มารวมอยู่ด้วยกัน	

เพลง “สู่อมิตร”

อันหมู่มิตร
เราต้องขงยุทธ์
รินเริงกันเถอะเหว
ในน้ำมีปลา
ทำมาหากิน
ใครแบ่งแย่งเอา
อันหมู่มิตร
เราต้องขงยุทธ์
รินเริงกันเถอะเหว
ทำไร่ไถนา
ถึงแม้จนยาก
ก็ร้องก็รำ

ที่คิดประทุษ
จนสิ้นชีวิต
รินเริงกันเถอะวา
ในนามีข้าว
แผ่นดินของเรา
เราต้องสู้มัน
ที่คิดประทุษ
จนสิ้นชีวิต
รินเริงกันเถอะวา
หาเข้ากินค่า
ลำบากตรากตรำ
กันให้สนุก เอย.

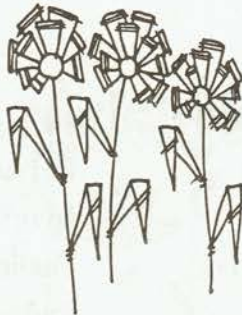
เพลง “มหาเทวี”

เมื่อพระมหาเทวี	วีรสตรี	ทรงกอบกิจใหญ่ไพศาล
เซียงใหม่ได้ความชื่นบาน	เพราะทรงจัดการ	ให้รวมถึงศรีอยุธยา
แม้มีเหตุร้ายนานา	ก็สู้ฟันฝ่า	อุปสรรคหน้าหลังทั้งมวล
พญภัยไม่คิดผันผวน	ทรงสู้ชักชวน	รวมชาติชาวไทยทั้งมวล
พระเกียรติล้ำเลิศเลอทรง	พระคุณใหญ่หลวง	แก่หมู่ชนชาติไทยสยาม
ชาติจะจารึกพระนาม	เทิดไว้ด้วยความเคารพ	รักยิ่งยืนาน

เพลง “แหล่งไทย”

(สร้อย)

กรุงสยามสำแดงแหล่งไทย	
พี่น้องห่างไกล	พร้อมใจเป็นมิตรไมตรี
กรุงสยามสำแดงแหล่งเสรี	ว่าไทยมีความเป็นไทยใช้ทาสเขา
เมื่อชาติไทยลงมาในสยามเรา	ก็หวังเอาความเป็นไทยไว้ในมือ
ส่วนพวกไทยที่กระจายอยู่ต่างถิ่น	ต่างจะยินดีรับยอมนับถือ
ไทยสยามรุ่งเรืองจนเลื่องลือ	สยามคือ พี่ชายไทยทั้งมวล

เพลงในละครเรื่อง

เบญจเพศ

(แต่งและแสดงเมื่อ พ.ศ. ๒๔๘๑)

เพลง “ใจโจร”

ดูรูปเธอสวยล้ำงามผาดโผน	หน้าอย่างนี้หรือเป็นโจรที่ใจกล้า
ไปก่อกรรมทำบาปที่หยาบช้ำ	ไม่เกรงกลัวอาญาของแผ่นดิน
อันโจรไพรมิใช่ใจจะหยาบช้ำ	โฉนจับคนฆ่าเอาทรัพย์สิน
ด้วยความหิวสับสนต้องหากิน	ดูช่างสิ้นคิดกระไรไปเป็นโจร

เพลง “อยู่ถ้ำ”

อยู่ดอยสูงล้ำ	อยู่ถ้ำแสนลึก	
เฝ้าแต่มัวนั่งนึก	ไม่เหมือนคนทั้งหลาย	
เงินทองกองแก้ว	หาได้มาแล้ว	ทั้งไว้มากมาย
ไม่กล้าใช้สอย	บ้านเมืองเขาคอย	จับกุมคนร้าย
ชีวิตโจรป่า	นี่น่าอับอาย	
หาความสบาย	ไม่มีเสียเลย	

เพลง “ป่าดง”

ที่ดินป่าดงเป็นของเรา	หักร่างดาบเอาเป็นนาไร่
หาเสบียงเลี้ยงตัวไม่กลัวใคร	ดีกว่าเป็นโจรไพรคนเกลียดกลัว
หนานาทำนาหาพืชหวาน	เก็บเกี่ยวขึ้นลานป่าวร้องทั่ว
ช่วยแรงกันได้หลายสิบครัว	มาเถิดอย่ามัวอยู่เป็นโจร

เพลง “ยุพดี”

ให้รัณรมย์สุขสำราญ

หอมอะคร้าว

ขอเจ้าแม่ยุพดีศรีหงสา

สุขเกลิงเริงรื่นเย็นพระชนม์

ให้รัณรมย์สุขสำราญ.....

เสด็จครองราชย์ไอสวรรค

คู่สมครรักียดอย่าจืดจาง

ให้รัณรมย์สุขสำราญ.....

เหมือนดอกไม้บานยามเช้า

หอมหวานน่าใจชม

ประสพโชควันวิวาสถาผล

ราษฎรทุกคนรักพระนาง

ให้ปวงสรรพภัยออกไปห่าง

ลากทุกทางมาสู่อยู่กับองค์

เพลง “ความดี”

เมฆในท้องฟ้า

ไปรยปรายฟอยฝน

เยือกเย็นน้ำฟ้า

ที่หลับกลับฝัน

ความดีทำได้

คงลอยชั้นสูง

ดั่งน้ำในฟ้า

เคลื่อนคลายลงมา

ทำให้ปวงชน

รดบวงพฤชา

รัณรมย์สมปอง

เย็นนานเพียงไร

คอยนำคอยจูง

ดกมามากมูล

จนกลายเป็นละออง

ชุ่มชื้นทั่วทั้งผอง

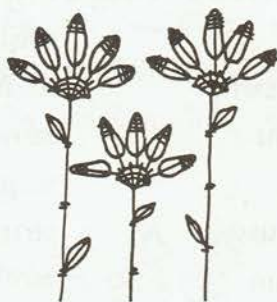
เมื่อยามฟ้าคะนอง

ธรรมชาติสนอง ผลให้ไพบูลย์

คงจะไม่ดับสูญ

ให้ผลเพิ่มพูน

ช่วยเหลือเกื้อกูล เราได้ภายหลัง

เพลงในละครเรื่อง

น่านเจ้า

(แต่งและแสดงเมื่อ พ.ศ. ๒๔๘๒)

เพลง “หน้าผา”

หน้าผาส่งเด่น น้ำกระเซ็นฟูฟอย ตีฟองล่องลอย ส่งเสียงครึกโครม
ธรรมชาติแสนงาม แสงอาทิตย์ส่องตาม ยิ่งงามเจิดจรัส
ลมโชยเย็นฉ่ำ เหมือนจักจั่นนำ ให้พี่เล่าพี่โลม
หอมกลิ่นดอกไม้ จูใจน่านโน้ม ความรักหักโหม ท่วมหัวใจพี่เอย.

เพลง “รักไทย”

(สร้อย) รักไทย รักความเป็นไทย ของไทย
 ยิ่งชีวิตจิตใจ รักเหลือ เลือดเนื้อต้องพลี
 แดนของไทยเคยเป็นแดนรุ่งเรือง ตั้งเป็นเมืองอยู่ในกลางทวีปใหญ่
แต่ถูกรุกดอยร่นลงเรื่อยไป จนกลายเป็นชาวไตไปทุกที (สร้อย)
 มาตั้งแคว้นน่านเจ้าไทยเข้าครอง แต่พี่น้องยังกระจายอยู่หลายที่
หากรวมไทยได้มาทั่วทั้งปดพิ ชาติเราจะเป็นไทยใหญ่ยิ่งนัก (สร้อย)

เพลง “เชษฐาวัณ”

(สร้อย) ขวัญเจ้าเอ๋ย ขวัญเอ๋ย มาสู่องค์เอ๋ย
 ขอเชษฐาพระขวัญ เมื่อวันเดือนเพ็ญ
 ให้อยู่ร่มเย็น อย่าหนีไปไหน
 ขวัญเจ้าเอ๋ย ขวัญเอ๋ย ขวัญเจ้าอย่าเลยไปไกล
 อย่าเที่ยวจนเพลิน อย่าระเหินระหก
 อย่ามัวชมนก อย่ามัวชมไม้
 ขอเชษฐาขวัญเจ้า รีบเข้าสู่กาย
 อย่าลี้หนีหาย เลยขวัญเจ้าเอ๋ย (สร้อย)

เพลง “ไกลแสนไกล”

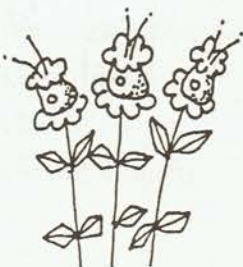
ไกลแสนไกล ดูเหมือนเรือแล่นใบ แล่นออกไปว่าแห้ว
 ใจหนอใจ ดูเหมือนลมพัดใบ แล่นออกไปทะเล
 เราเฝ้าคอย ดูเหมือนเรือจอดคอย คอยแต่คาดคะเน
 หลายวันนานคืน ไม่เห็นคืนท่าเล
 ใจหนอใจ ดูเหมือนวิหคไพร ชอบอยู่ในถ้ำป่า
 ไกลแสนไกล ดูเหมือนไม่หว่าดภัย บินเที่ยวไกลนักหนา
 เราเฝ้าคอย ในหัวใจก็พลอย นึกถึงเพื่อนบักซา
 หลายวันนานคืน ไม่เห็นคืนกลับมา

เพลง “เดิน”

เดิน เดิน เดิน อย่ายอมแพ้ใคร ชาติไทยต้องเดิน
 เดิน เดิน เดิน ถ้าหวังก้าวหน้า เราต้องพากันเดิน
 เดิน เดิน เดิน อย่าทอดทิ้งไกล ขอให้ไทยเจริญ
 มาเพื่อนไทย มาร่วมน้ำใจ สมานฉันท์ ไปตายดาบหน้า เพื่อนไทยจงมาให้พร้อมเพรียงกัน
 พบหนามเราจะฝ่า พบป่าเราจะฟัน พบแม่น้ำขวางกั้น เราจะว่ายน้ำไป
 เดิน เดิน เดิน

ไชโย ไชโย ให้ไทยชนะ ตลอดตลอดภัย ไชโย ไชโย
 ใครขวางทางเดิน เราจักต้องเชิญเขาหลีกทางไป

พบเสือเราจะสู้ พบศัตรู เราจะฆ่า พบอะไรขวางหน้า เราจะฝ่าฟันไป
 เดิน เดิน เดิน อย่ายอมแพ้ใคร ชาติไทยต้องเดิน
 เดิน เดิน เดิน ถ้าหวังก้าวหน้า เราต้องพากันเดิน
 เดิน เดิน เดิน อย่าทอดทิ้งไกล ขอให้ไทยเจริญ

เพลง “รวมไทย”

จากบทละครเรื่อง น่านเจ้า พ.ศ. ๒๔๘๒

(สร้อย)	รวมไทย	ร่วมใจ	รักษาอำนาจอชาติไทย
	เทอดไทย	ทูนไทย	ด้วยน้ำใจมั่นคง
	สามัคคีระหว่างไทยคงได้ผล		ไทยทุกคนร่วมทั้งชาติและศาสนา
	เสมือนหนึ่งได้เกิดกำเนิดมา		จากบิดามารดาคนเดียวกัน (สร้อย)
	ถ้ารวมไทยได้สิ้นทุกถิ่นแคว้น		คงจะเป็นปึกแผ่นสามารถมัน
	ขอให้ไทยสามัคคีต่อกัน		จึงจะจรรโลงไทยให้รุ่งเรือง (สร้อย)

เพลง “กึ่งแก้ว”

	ได้ร่วมไม้	ดอกพราว	ขาวงาม	
	พี่สู่ตาม	มาเพียงนี้	เจ้าหนีไป	
ชาวรัก	ชาวชด	ยิ่งคิด	ยิ่งครวญ	จิตดีพิทวไลไทยให้
กึ่งเอ๋ย	กึ่งแก้ว	เหมือนฟังเสียงแว่ว	เสียงแก้วห่างไกล	

เพลงในละครเรื่อง
อนุสาวรีย์ไทย

(แต่งและแสดงเมื่อ พ.ศ. ๒๔๘๒)

เพลง “อวยชัย”

น้อมใจ พร้อมใจ มาช่วยอวยชัย เมื่อวันมงคล
น้อมใจ พร้อมใจ มาช่วยอวยชัย เมื่อวันมงคล

ให้อายุท่านยืน ๆ ชุ่มชื่น ฤดี
สุขเกษม เปรมปรีดี ให้ทวีลาภผล
ทั้งเกียรติ ทั้งยศ ๆ ปรากฏแก่คน
หวังใด ให้คล จุหวังตั้งปอง
พรชัยไพจิตร เสมือนดังใจ ข้าคิด
ขอทวยเทพ ทรงฤทธิ์ มาช่วยประสิทธิ์ พรสนอง
โชคชัยยิ่งล้ำ ดังคำ ข้าฯ พร้อง
ปวงชน แซ่ซ้อง เกียรติก้อง เกริกไกร

เพลง “เห็นแต่เงา”

รักแต่น้องเป็นมิ่งขวัญ
เห็นแต่เงา เฝ้าแต่ฝัน
ยามเดือนหงาย ชายเนตรมอง
เห็นภาพน้องได้แสงจันทร์
แสนเปลี่ยวใจไม่สดชื่น
มิวขมขื่นทุกคืนทุกวัน
เคยมุ่งหวังในครั้งก่อน
เกิดเรื่องร้อนมาผิดผัน
แต่หัวใจไม่ลืมเลือน
ความรักเดือนทุกคืนทุกวัน

เพลง “เกียรติกรรมกร”

ไว้เกียรติกรรมกร	ผู้เป็นอุปการณ์ของชาติ
หมายพดุงมุ่งมาตร	จะช่วยชาติชาวไทย
รักเกียรติกรรมกร	จะเป็นความถาวร แก่ไทย
งานหนักเราก็ก้อ	งานเบาเราก็กู้
งานทุกอย่างเรารู้	ไม่ยอมแพ้ชาติไหน
ถือเกียรติกรรมกร	มิได้มัวนั่งนอน หย่อนใจ
หวังบำรุงบ้านเมือง	ให้รุ่งเรืองเสมอเพื่อน
มิต้องคอยใครเตือน	ไม่ว่างานอย่างไหน
รักเกียรติกรรมกร	จะเป็นความถาวร แก่ไทย
ตั้งแต่เช้าถึงค่ำ	เรตรากตรำทำงาน
เพื่อประโยชน์แก่บ้าน	เมืองของเราชาวไทย

เพลง “น้ำทะเล”

ไอน้ำทะเล	ว่าแห้วเหลือใจ	ยิ่งเลออกไป	ก็ยิ่งสุดสายตา
ต้องรับแต่ลม	ต้องชมแต่น้ำ	ตั้งแต่เช้าจนค่ำ	เห็นแต่น้ำกับฟ้า
เขตมหาสมุทร	แสนสุดจะลึก	ยังมีเท่าความลึก	ของมนุษย์ในหล้า
ชั่วดีมีจน	มิให้คนดูหมิ่น	อย่าอาศัยใครกิน	เราจะต้องอดส่ำห
หมั่นประคองอาชีพ		เราต้องรีบตั้งตัว	
ให้เป็นครอบครัว		ให้เป็นฝั่งเป็นฝา	
ต้องรักษาความเค็ม	ให้เหมือนน้ำทะเล	ไม่มีวันหันเห	เค็มอยู่ทุกทิวา

เพลง “อนุสาวรีย์ไทย”

สร้อย ---	ยิ่งแลยิ่งสูง	ดังจะจงให้เดิน
	ยิ่งพิศยิ่งเพลิน	ดูอนุสาวรีย์ไทย
	สร้างไว้เพื่อแสดง	เอกราชของเรา
	จะให้ต่างชาติเขา	มาได้แลเห็น ๗ แต่ไกล
	นับเป็นสิ่งควรคิด	เหมือนดั่งชีวิต ๗ จิตดีใจ
	อนุสาวรีย์ไทย	นี้เป็นมิ่งเมือง ๗
	สร้างไว้เพื่อชู	เชิดวัฒนธรรม
	อิกทั้งศิลปกรรม	เราจะได้เผย ๗ แพร่ไป
	ทั้งยังบอกเขตแดน	ว่านี้เป็นแผ่นดิน ๗ ดินไทย
	อยู่ตรงทางที่จะไป	แดนที่รุ่งเรือง ๗

เพลงในละครเรื่อง
พ่อขุนผาเมือง

(แต่งและแสดงเมื่อ พ.ศ. ๒๔๘๓)

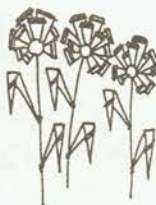
เพลง “ศุภโชค”

ศรี ศรี ศุภโชค ศรี ศรี ศุภไชย

วันนี้มีงานการใหญ่	เพราะเป็นวันมิ่งมงคล
ขอเทพอภิบาล	โปรดประทานลาภผล
ขอให้ท่านสุขกาย	ร่วมเย็นสบายทุกคน
ทั้งให้ยืนยาวชนม์	อยู่กว่าร้อยชวบกาล
ให้ศัตรูพ่ายแพ้	ให้มิได้รุ่งเรือง
เกียรติศักดิ์ฟุ้งเฟื่อง	ชั่วกาลปาวสาน

เพลง “สร้างชาติ”

พี่น้องชาวไทย	จงพร้อมใจสร้างชาติ
ไทยนี้เคยสามารถ	เราไม่เคยเป็นชาติใหญ่หลวง
ตื่นเถิดลูกขึ้นเถิด	ทำงานให้เกิดโภคผล
เขาก็ค้นเราก็ค้น	อย่ายอมแพ้เพื่อนทั้งปวง
เรามีทรัพยากรในดิน	เรามีสินอยู่ในน้ำ
ควรจะคิดสร้างทำ	มิได้มีใครห้ามใครหวง
เราต้องขยันขันแข็ง	ให้เป็นเร็วเป็นแรงของชาติ
ไทยจะต้องสามารถ	ให้เสมอกับชาติทั้งปวง

เพลงในละครเรื่อง ดาบแสนเมือง

(แต่งและแสดงเมื่อ พ.ศ. ๒๔๙๐)

เพลง “ฝากดวงใจ”

เมื่อเห็นเธอจากไปก็เศร้า คอยนับวันให้มา ทุก ๆ ทิวามีแต่เจียบเหงา
เห็นเธอกลับมา ฉันชื่นอุรา ทุกสร้างบางเบา

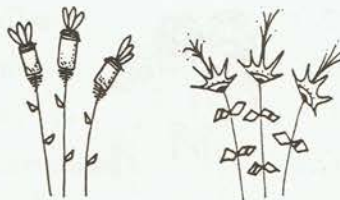
ความรักเธอ รักเธอ หลงเธอ รักจนละเมอถึงเธอคำเช่า
เห็นรูปเธองาม พังนามเธอเพราะ บุญกรรมจำเพาะ มาชักนำเรา
ขอฝากดวงใจ ไว้ในอกเธอ ขออยู่บำเรอ ๆ อยู่กับเธอแทบเท้า

เพลง “ขวัญเนตร”

แสนเมือง ขวัญเนตรผู้เป็นขวัญใจ พี่นี้ฝันใฝ่ แต่เข้าถึงคำ
นึกแน่ว่าคงเป็นบุญ มาล้ามาจน มาหนุนมาน่า
ให้พี่นี้เลยลอยแล่น มาสู่เชียงใหม่ จากแคว้นเวียงคำ
รักใคร่หลงไหล จนเกิดสงสัย ว่าเป็นบุญหรือกรรม

ขวัญเนตร เพราะเหลือเบื้อพัง จะไม่รักจริงจัง เหมือนดังที่ร่ำ
รักแล้วจะโรยรา จะต้องกินน้ำตา เพราะหลงน้ำคำ
ถึงยามพลัดพราก จะพบความยาก ลำบากตรากตรำ

แสนเมือง พี่จะรักดีไปจนถึงวันตาย ความรักจะไม่เหือดหาย เลือนไปจากความจำ

เพลง “เกราะแก้ว”

อันความสุจริตเหมือนเกราะแก้ว
ถึงแม้มีปัจจัยามิตรทุกทิศทาง

คุณธรรมคือความสุจริต
เหมือนเข็มทิศที่นายท้ายใช้นำเรือ

คลาดแคล้วคุ้มภัยได้ทุกอย่าง
มุ่งล้างคอยทำลายหมายเลือดเนื้อ

จะป้องกันกันภัยได้ทุกเมื่อ
ผ่านทะเลร้ายเหลือได้ปลอดภัย

เพลง “มหาชัย”

ขออวยชัยให้ชาติไทย
ทุกหนแห่งให้พลเมือง
เกลิงเกียรติ กรุงไทย
รัฐธรรมนุญ จงสถิต

ขอไทยเราอยู่ยืนยง
จงประสพโชคชัย
มีพระเกียรติเกรียงไกร
ทั่วเขตแดนวันนคร

เรารุ่งเรือง
จงผาสุบและสมบูรณ์
ยิ่งใหญ่และพร้อมมูล
สถาพร

ขอองค์กษัตริย์ไทย
อันบวร
ยิ่งใหญ่ลือขจร
พบแต่ความสวัสดิ์

เพลง “มหาฤกษ์”

ขอเดชคุณพระรัตนตรัย
ให้ดำรง คงอยู่ คู่ดินฟ้า
ผู้ปองร้าย พ่ายแพ้ เหลือแต่มิตร
เชิดชู ประเทศไทย ให้รุ่งเรือง

ช่วยคุ้มภัย กษัตริย์ไทย ของข้าฯ
ประกอบสา- ระประโยชน์ แก่บ้านเมือง
ทรงธรรม พระราชกรณียกิจ ให้ฟูเฟื่อง
นามกระเดื่อง ลือชา ทั่วสากล

เพลงในละครเรื่อง

ชนะมาร

(แต่งและแสดงเมื่อ พ.ศ. ๒๔๙๐)

เพลง “ฤดูใบไม้ผลิ”

เมื่อพันหนาวเข้าฤดูใบไม้ผลิ
มีสีสดกลืนหอมย้อมหัวใจ
ส่วนดอกรักซ่อนสีไม่มีกลิ่น
ด้วยรักแท้จะไม่บอกแพร่ออกมา

ถ้าฉันมีความรักได้สักหน
ไม่น่าออกบอกแก่ใครให้อื้ออึง
แต่ภาพเธอที่ฉันรักจะเตือนใจ
จะพากเพียรแข่งกล้าในการงาน

พฤชาปรีบดอกออกไสว
อยู่ไม่นานเท่าไรก็โรยรา
แต่ทุกคนก็ถวิลแสวงหา
ซ่อนเสน่ห์อยู่ในหน้านิคนึง
จะซ่อนไว้มิให้คนล่วงรู้ถึง
จะถนอมรักประหนึ่งดวงวิญญาณ
ให้บากบั่นสู้ภัยอย่างกล้าหาญ
ทำความดีทุกสถานเพื่อเกียรติเธอ

เพลง “ฤดูร้อน”

โลกมนุษย์สุดแสนแสนลำบาก
แต่มีร้อนก็มีเย็นเคยเห็นมา
ในโลกนี้ใครอยู่แต่ผู้เดียว
ถึงจะมีของอื่นสักเท่าใด
เมื่อว่าร้อนร้อนรุ่มดังสุ่มไฟ
ได้แต่นับวันเวลาอยากหาลม

ผจญภัยได้ยากเป็นหนักหนา
เป็นเหมือนยาบำรุงกำลังใจ
ชีวิตต้องเปล่าเปลี่ยวไม่สดใส
ไม่ชื่นใจได้เหมือนมีเพื่อนชม
ร้อนเท่าไรก็ต้องฝืนและขื่นขม
และความรักเพื่อผสมให้หายร้อน

เพลง “ฤดูใบไม้ร่วง”

เมื่อลมพัดผัน
ฤดูหนาวมาใกล้
สิ่งที่ได้เห็น
ต้นไม้ดอกใบ

เห็นมีแต่รักของฉัน
มีแต่ใจนึกห่วง
ไม่ว่าในฤดูใดและยามไหน
ความรักตราตรึง

รัก - รักที่ในหัวใจ
เราประคองรักมั่น

ความร้อนผ่านพ้นไป
จิตใจของฉันเยือกเย็น
ก็เหมือนแกลงเปลี่ยนไป
ก็ร่วงหล่นลงไปด้วยกัน

ไม่มีวันร่วงโรย
แม้แต่คอยคนึง
ใจฉันเฝ้าคิดถึง
อยู่ทุกวันมิได้วันวาย
เราไม่เคยโรยหล่น
รักกับโศกเข้ามาระคน

เพลง “ฤดูหนาว”

ดูหิมะตกงามเมื่อยามเช้า
ด้วยสีขาวบริสุทธิ์สุดใจ
ถ้ามนุษย์บริสุทธิ์อย่างหิมะ
เรื่องเสียดสอก่อภัยจะไม่มี

ถึงใจเศร้าก็จะสุขและสดใส
ให้ฝักใฝ่คิดคำนึงถึงสิ่งดี
โลกคงจะแสนสุขทุกสิ่งที่
สามัคคีจะสถิตย์สถาพร

เพลงในละครเรื่อง
เจ้าหญิงกรรณิการ์

(แต่งและแสดงเมื่อ พ.ศ. ๒๔๙๐)

เพลง “กรรณิการ์”

ดอกไม้ออย เจ้าดอกกรรณิการ์
กลิ่นระรวย หอมชวนชื่นนาสา
ที่ใต้ต้นไม้ เห็นพวงเจ้า หล่นลงมา
สวยยังวิญญา อยากเห็นเจ้าไปทุก ๆ วัน

ลมพัดโชย กลับไปรยขาวพราว
หล่นระนาว ขาวไปทุกแห่งหน
ต่อน้ำค้าง เห็นงามเหมือนอย่างเพชรปน
หอมยังใจคน คิดถึงเจ้าไม่เว้นวาย

เพลง “กล่อม”

หลับเถิด พี่นี้จะกล่อมเจ้า	รักน้องหนักเท่าภูเขาหลวง
หญิงใดในแดนดินสิ้นทั้งปวง	ไม่หายห่วงให้พี่ปองเหมือนน้องรัก
หลับเถิด ผีนตผีจะกก	แนบบอกให้น้องนอนบนดัก
แม่ยอดหญิงพริ้งเพราเยาวลักษณ์	อกพี่นี้จะหักเพราะรักน้อง

เพลง “เมื่อจากเรือน”

เมื่อจากเรือน เหมือนนกที่จากรัง
อยู่ข้างหลัง ก็จะไม่ละแฉ่งคอย
ถึงยามค่ำ ย่ำฆ้อง จะร้องให้
รำพึงไร รัญจวน ทวลงห้อย
ไฉยยามดึก ดาวก็เคลื่อน เดือนก็คล้อย
น้ำค้างย้อย เย็นฉ่ำ ที่อำพร
หนาวอารมณ์ ลมเรื่อย น้อย ๆ ชื่น
ระเร้งริน รินริน กลิ่นเกษร
แสนสงสาร บ้านเรือน เพื่อนที่นอน
จะอวรณ์ ว่าเหว อยู่เอยกา

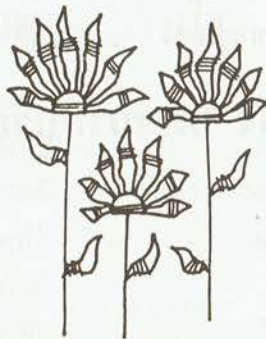
เพลง “เชิญวิญญาน”

เราขอเชิญวิญญานขึ้นผ่านฟ้า
มารับดวงวิญญานไปไว้เบื้องบน

วางไว้บนปรางมาศปราสาทสวรรค์
เสวยทิพย์อัมเอมเปรมฤทัย

เราขอเชิญเทวาทุกแห่งหน
บุญกุศลที่ได้ทำช่วยนำไป

เกษมสันต์สิ้นทุกข์สุขสดใส
ทั่วแดนไตรเศวตและบุชา

เพลงในละครเรื่อง
ลานเลือด-ลานรัก

(แต่งและแสดงเมื่อ พ.ศ. ๒๔๙๐)

เพลง “มหานที”

แม่น้ำมหานทีที่หลังไหล
เสียงน้ำกระฉอกเป็นคลื่นระลอก
เหมือนเพชรเกล็ดแก้ว
เทพเจ้าโปรยไว้
ขอความรักเมตตาอารีย์
ดุจดั่งน้ำใสไหลทวี

เยือกเย็นเมื่อลมพัดโชยกระพือไป
งามจับแสงอำไพ
เพริดแพร้วแววไว
ดาดาษอยู่ในมหานที
ขอความรักใคร่ไมตรี
ดั่งมหานทีนี้เอย

เพลง “เชญเป็นขวัญใจ”

ชาย..... เชญขอเชญอย่ามัวหมางเม็นเชญเจ้าเป็นขวัญใจ
เมื่อคืนฝันไปว่าได้ประคองร่างน้อยของเธอ
หญิง..... ฝันดีจะมีโชคชัยจะรอดปลอดภัยได้ลากเสมอ
ชาย..... ลากอะไรก็ไม่เหมือนเธอ จะอยู่บำเรอรักไปจนวันตาย
หญิง..... กรรมหนักกรรม ยิงฟังน้ำคำ จะเป็นกรรมยิ่งใหญ่
เช้อลั่นลงลม จะต้องระทม ก็เพราะลมลั่นชาย
แรกรักก็หวาน แต่พอเนิ่นนาน รสหวานกลับกลาย
ชาย..... สวยเอยอย่าแคลง แม่อย่าระแวง ใครจะแก้งให้อาย
หญิง..... วันนี้ยังรักกันอยู่ รักเหมือนจะกลืนไว้ด้วยความชื่นฉ่ำ
แต่รักนักก็มักจะหน่าย ดันรักมักกลายเป็นกอรระกำ
ชาย..... ขอเดินอยู่เคียง ขอเรียงคู่รำ ขอฟังน้ำคำ ขอฝากดวงใจ

เพลง “ความรักบริสุทธิ์”

อันความรักบริสุทธิ์และผุดผ่อง
เมื่อน้องสาวใจภักดิ์รักพี่ชาย
ถึงความรักคู่รักสมครมั้น
แต่ความรักน้องพี่ไม่มีแปร

คือความรักพี่น้องไม่มีหน่าย
ก็รักจนวันตายไม่เชือนแซ
ก็มีวันแห่งหน่ายเพราะไม่แน
เป็นความรักจริงแท้ในดวงใจ

เพลงในละครเรื่อง
ตายดาบหน้า

(แต่งและแสดงเมื่อ พ.ศ. ๒๔๙๐)

เพลง “ตายดาบหน้า”

(สร้อย)..... พวกเราไปตาย	ไปตายดาบหน้า
เลือดไทยจงมา	เป็นน้ำหนึ่งใจเดียว
พี่น้องผองไทย	มาร่วมใจไว้ลาย
มาร่วมเป็นร่วมตาย	กันด้วยความกลมเกลียว
เราพร้อมกัน	มาเข้าเผชิญโชคชัย
กำความเป็นไทย	ไว้ให้เด็ดเดี่ยว

.....สร้อย.....

เลือดไทยเนื้อไทย	มาร่วมใจสัมพันธ์
มาก้าวเดินพร้อมกัน	ไปในทางสายเดียว
จงกล้าเดิน	เข้าเผชิญดาบหน้า
ชาติเราเคยสู้มา	ขออย่าได้หวาดเสียว

.....สร้อย.....

เพลง “เจ็บใจ”

เจ็บอย่างอื่นพอทุเลาบรรเทาได้	แต่เจ็บใจอยู่ไม่รู้หาย
มันยอกเหมือนหนามเหน็บเจ็บไม่วาย	เจ็บจนตายถ้าไม่แก้ให้กลับคืน
แผ่นดินไทยไทยเราเป็นเจ้าของ	กลับมาต้องมรสุมไม่ชุ่มชื่น
ร้อนในอกหมกไหม้ตั้งไฟฟืน	ขมจั้นแสนเจ็บในดวงใจ

เพลง “กองแก้ว”

พระ..... เหมือนดวงแก้วหล่นมากอง
 ก่อขึ้นเป็นตวัน้อง ดูรูปเรองามดียิ่งกว่าหญิงใด ๆ
นาง..... อย่างมาชวนให้เพื่อละเมอไป อย่ามายอฉันทพอเข้าใจ
พระ..... สุดสวย ลมพัดรินระรวยพากลั่นดอกไพร
 หอมชวนใจ ให้พี่รักกองแก้วแทบจะกลืน
นาง..... เมื่อแรกกลั่นคงหวานชื่น เมื่อแรกรักคงรักหนักใน
 แต่ภายหลังคงจะร้างไปห่างไกล
 ตั้งแต่เช้าถึงเย็น คงไม่เห็นที่ไหน
พระ..... ขอน้องจงจำคำพี่ไว้
 ขออยู่เป็นมิตร จะปลิดดวงใจ ไว้ให้แก่เธอ

เพลง “โซคชะตา”

โซคชะตาของมนุษย์นี้สุดคาด มันสามารถแปรไปได้ต่าง ๆ
ประเดี๋ยวดีประเดี๋ยวร้ายมีหลายทาง เหลือจะวางใจเชื่อในสิ่งใด
เมื่อยามร้อนขุนเข็ญมีเย็นแก่ ก็แน่นแท้พอดำรงชีวิตได้
ถ้าจำเพาะเคราะห์ร้ายอยู่เรื่อยไป ก็เป็นอันสุดวิสัยจะทนทาน

เพลงในละครเรื่อง

ครุฑดำ

(แต่งและแสดงเมื่อ พ.ศ. ๒๔๙๑)

เพลง “ขวัญอยุธยา”

ขวัญอยุธยา สุธาส์นาสนา แพ้ภัยอับปาง
เหมือนเดือนเลื่อนดับ ลับแล้วไม่เห็นทาง อกราชบุรีอ้างว้าง เสียดายแต่อยุธยา
ขวัญข้าวเจ้าเอ๋ย อย่าเลยร้างรา กรุงศรีอยุธยา ไม่สิ้นคนดี
วันนี้อัปรา วันหน้ายังมี คงกู้เกียรติศรี อยุธยาได้เอ๋ย

เพลง “มัจฉาได้น้ำ”

เมื่อยามกินกินเคียงอยู่ข้าง ๆ	เมื่อยามนอนมิได้ห่างสน่หา
เมื่อยามฝันฝันว่าแนบอยู่นิทร	แลเห็นดวงพระจันทร์ส่องแสงพราย
เมื่อมัจฉาได้น้ำยามแรก ๆ	ก็ว่ายแหวกสายชลอยู่จนสาย
ต่างหลงเริงเชิงซู้คูหญิงชาย	ไม่นึกคลายความรักสักนาที

เพลง “สุริโยทัย” (ทางสากล)

ขออานุภาพ พระแม่เจ้าอยู่หัว สุริโยทัย
ได้โปรดบันดาล ประทานโชคชัย แก่ข้าทั้งปวง ผู้จงรักภักดี
เลือดเนื้อของข้า ชีวิตร่างกาย ข้าอุทิศถวาย ไว้เป็นพระราชพลี
ขอแต่ให้กิจการงานเสร็จ สำเร็จด้วยดี หากจะเสียชีวิ ก็ไม่เสียดาย

เพลง “สุริโยทัย” (ทางไทย)

เจ้าจรัญเรื่อง ฤทธิ์แรงกระเดื่อง เหมือนองค์พระอินทรา
ศัตรู ที่กล้ำมายุทธนา แพ้ภัยพ่ายเดช แก่มวลครุฑคำ
สิ่งที่เจ้าคิด ผลจงประสิทธิ์ สมดังน้ำคำ
ชาวไทย จะใฝ่ใจนึกจำ ทุกเช้าค่ำ จะระลึกถึงความดี
(ร้องพร้อมกัน) พวกข้ายอมตาย ทุกคนไม่หน่าย หนีจากหน้าที่
ยอมสละ เลือดบ่าให้เป็นพลี หวังให้ไทยนี้ ได้คืนเป็นไทย
(พระสุริโยทัย) ให้ไทท้าวศ ทุกแคว้นทุกเขตต์ ทั้งแดนดินไทย
จงประสิทธิ์ ประสาพรชัย ครุฑคำจงได้ ชำนาญแก้ศัตรู

เพลง “นกจากรัง”

โอ้วพรพิลัยของพี่เอ๋ย	ไม่นึกเลยจะต้องพราจากมิ่งขวัญ
หัวใจหวิยามต้องไปไกลจากกัน	ทุกคืนวันพี่เคยชื่นรื่นเรใจ
เมื่อจากเรือนเหมือนนกพี่จากรัง	อยู่ข้างหลังจะคิดถึงบ้างหรือไม่
พี่นี้คิดพิศวาทเพียงขาดใจ	ถึงตัวไกลใจชิดทุกคืนวัน

เพลง “กล่อม”

หลับเกิดหลับด้วยความอิมเอมใจ	อันความดีที่ทำไว้ไม่สิ้นสูญ
ถึงมนุษย์ใจร้ายไม่เกื้อกูล	สวรรค์จะเทอดทูนความดีเรา
พักผ่อนนอนเสียให้สบาย	รวมกำลังร่างกายไว้สู้เขา
ถึงดกยากตรากตรำก็ทำเนา	ไม่สูญเปล่าความดีที่ได้ทำ

เพลง “แรมไกล”

ยามพัวดมาร้างห่างแรมไกล
เวียนคนึงถึงอยู่เสมอ
ยามลมโชยพัดชื่นฤดี
ดาวล้อมเดือนสะพรั่งปลั่งนภา

คลื่นสาดฟอยกระเซ็นซัดฝั่งหลังซอ
เวลาที่ฉันเฝ้าห้วงคอย
รอพบวันพ้นทุกข์สุขสราญ

ใจฉันแนบชิดใกล้ใจเธอ
หลงพริ้วเพื่อด้วยจิตร์ดิตรึงตรึงตรา
เพ็ญรัสมิ์ของจันทร์แจ่มหล้า
มวลบุปผาแย้มโชยกลิ่นอบอวน
รักร้อนรุมเร้าใจโน้มน้ำให้คิดถึงเธอแต่ผู้เดียว
ใจเลื่อนลอยแสนสุดจะฟุ้งซ่าน
แม้นานเท่านั้นก็จะอยู่คอยเธอ

เพลง “หยาดน้ำค้าง”

เมื่อยามเช้าหอมกลิ่นผกา
ไก่ก้านเร่งแสงอุทัย
ท้องฟ้าเริ่มสว่าง ส่องแสงกลาง ๆ
หยาดน้ำค้างบนกอหญ้า
ชื่นฉ่ำน้ำฟ้า ชุ่มฉ่ำน้ำค้างพรหม

ความหนาวเข้ามาพสม
เพราะไร้คู่เคียงพึ่งแต่เสียงเรไร
ดังเสียงเจ้ากู่เรียกมา

พระพายพาให้ชวนชื่นชม
นกในไพร่ร่าร้องระดม
ให้เราชื่นรมย์
เปรียบเสมือนน้ำตา เมื่อยามระทม
เสียวใจอ้างว้าง อยู่ในแถวไพรพนม
หนาวเยือกเย็นทั้งกายใจ
หิ่ง หิ่ง ๆ หิ่ง ๆ หิ่งร้องก้องไพร
จากพนาแนวนิน

เพลง “ครุฑดำ”

ต้องกล้าหาญปานครุฑศรีอยุธยา
สมัยนี้เราคับขันหมั่นกอบกู้
จงสามัคคีอย่ารังเกียจเดียวฉันท์
ผองไทยช่วยไทยเราช่วยกันไปทุกวัน

พลีชีวาเพื่อไทยอย่าให้สิ้นศูนย์
ช่วยกันเกิดเทอดทูนชาติของไทย
มีหรือจนเราก็เป็นคนไทยด้วยกัน
ในที่สุดสวรรค์คงจะช่วยเราเอย

เพลงในละครเรื่อง

โชคชีวิต

(แต่งและแสดงเมื่อ พ.ศ. ๒๔๙๒)

เพลง “ดึกสงัด”

ดึกสงัด ลมพัดมาเฉื่อยฉิว
ธรรมชาติสร้างสรรค์
จงลืมเรื่องที่จุ่นเคือง อยู่หนักหนา
ปล่อยยให้ลม พัดพา เข้าไปเสียในไพรวัน

ผิวน้ำเป็นคลื่น ระรวยริน รินริน กลิ่นดอกไม้ไพร
ผืนไปหรืออย่างไร ช่วยให้หัวใจเราชุ่มชื่น ทุกคืนวัน
ขอให้คิดเสียว่า เป็นแต่เพียงความฝัน
อย่าขยันทนเก็บมาคิดให้จุ่นใจ

เพลง “มะปรางทอง”

สองแแก้วเหมือนอย่างมะปรางทอง
แขนทั้งสองเหมือนงาช้างสิทธิ์
สวรสำอ่วงเหมือนอย่างพรหมนิมิต
งามรูปงามจรดงามทุกอัน
ขาวดุมเต่งตึงงามเต็มที
เหมือนปทุมไนน์ที่สระสวรรค์
งามเนตรงามหน้าสาระพัน
งามเยยดวงจันทร์ในท้องฟ้า
แม้มนุษย์ผู้ใดมาได้เห็น
คงไม่มีใครเว้นสเนหา
ขอรักขอกอดขอดสุตา
ขอฝากดวงชีวาภาคนัย

เพลง “ท้องฟ้า”

คูท้องฟ้า ดารา บนอากาศ	เป็นเพดาน พิมานมาศ ส่องแสงฉาย
ฟังเสียงนก ร้องประสมเสียงพระพาย	ดังเสียงสายพิณ ดีดดุริยางค์
คู่ต้นไม้ โบกสบัด ทั้งกิ่งใบ	เหมือนนางใน ร่ายรำ อยู่ร่วมข้าง
แสงอาทิตย์ พวยพุ่ง เมืองรุ่งสาง	ส่องน้ำค้าง เหมือนเกล็ดเพชร ไปรยปราย

เพลง “สายสวาท”

สายสวาท	งามพิศงามผาดงามนักหนา
หญิงใดในศรียุธยา	สุดจะหามาเปรียบเทียบเจ้านี้
ดอกเอ๋ย เจ้าดอกพกากรอง	ถึงเจ้าจะมีคู่ครอง
พี่ยังรักน้องอยู่เสมอ	
ดวงเนตรคมสันเป็นมันปลาบ	คมเหมือนดาบเชือดเฉือนหัวใจพี่
ยิ่งแลเห็นก็ยิ่งรักหนักทวี	เจ้าไม่มีเมตตาบ้างหรือไร
ดอกเอ๋ย เจ้าดอกเฟื่องฟ้า	ดวงเนตรดวงหน้า
เหมือนจะฆ่าพี่เอ๋ย	

เพลง “โชคชีวิต”

ขออุทิศโชคชีวิตเรื่องของข้า	เพื่อนูชาเทพไทในสวรรค์
ที่ทรงช่วยไ้หม่นนุญเรารักกัน	ไม่ถือชั้นข้าเจ้าหรือบ่าวนาย
ใครทำดีขอให้ได้ดีตอบ	ใครทำชอบความชอบอย่าสูญหาย
ส่วนพวกพาลทุจริตที่คิดร้าย	จงพินาศอดวายทั่วกันเอ๋ย

เพลงในละครเรื่อง

สี่หาราชเคโซ

เพลง “พรสมรส”

ขอให้คู่สมรสจงเจริญ
อันตรายคลาดแคล้วอย่าแผ้วพาน
เพิ่มทรัพย์พูนสุขทุกทิวา
ไม่มีทุกข์สุขกายสบายใจ

มีชีวิตก้าวหน้าเดินทุกสถาน
โรคภัยทุกประการจงห่างไกล
สิ่งใดปรารถนาให้ให้ได้
เหมือนดังพรที่เราให้ไว้เนี่ย

เพลง “ร้อยช้าง”

(สี่หาราช) ร้อยช้างนั่งนิ่งอยู่โยเล่า
จากไปเหมือนหัวใจจะขาดรอน
ถนอมกายถนอมใจไว้คอยพี่
(คุณหญิง) ชื่นใจไปแล้วจงรับมา
ไปดีมาดีศรีสวัสดิ์
ประสบโชคชัยประเสริฐอย่างเลิศลอย

ขอเชิญเจ้าร่วมมั่งเสมอหมอน
อยู่ก่อนแล้วพี่จะกลับมา
ทุกรাত্রีจะไม่เว้นถวิลหา
น้องจะนับวันเวลาดังตาคอย
ปราบขจัดศัตรูอย่ารู้ถอย
น้องจะคอยรับขวัญเมื่อวันชัย

เพลง “สิ้นอำนาจ”

โอ้วว่าพระทูลกระหม่อมแก้ว
เมื่อรุ่งโรจน์ทั่วรัฐภักดิ์
ถึงคราวสิ้นวาสนาชะตาร้าย
ที่คาดหมายไว้เป็นมิตรกลับคิดคด

สิ้นบุญแล้วหลบหน้าพากันหนี
ก็คอยมีคนเฉลิมเพิ่มพระยศ
เขาหลบหน้าหนีหายกันไปหมด
พระผ่านเกล้าบุญหมดเพียงเท่านั้น

เพลงในละครเรื่อง

เพชรรัตน์-พัชรา

(แต่งและแสดงเมื่อ พ.ศ. 2490)

เพลง “ช่วยกันอวยชัย”

ช่วยกันอวยชัย ช่วยกันอวยชัย	จงสมบุญสุข คลาดทุกข์แคล้วภัย
สิ่งที่หมายหวัง สมดังตั้งใจ	กอบกิจการใด สำเร็จทุกทาง
ช่วยกันอวยพร ช่วยกันอวยพร	งามบวร แด่องค์พระนาง
สุขเกษมศรี สิ้นทรัพย์ทวี	ให้พระสามี รักไม่จืดจาง
ปลอดภัยไร้ทุกข์	สบสุขสมบุญ
	เพิ่มพูนทุกทาง

เพลง “ยามดึก”

ถึงยามดึกแล้ว ฟังเสียงหวาดแว่ว แจ้วเสียงเรไร
ไอกรรมหนอกรรม จะทำอะไร ต้องสุดแล้วแต่โชคชะตา
ต้องลมหนาวเย็น เป็นชั้นอุรา
ชุ่มฉ่ำน้ำฟ้า รอเวลาจะจากไป
เหมือนจันทร์จากฟ้า ไปลับแหล่งหล้า ถึงเวลาห่างไกล
แต่ยังหวังใจ ว่าจะได้คืน กลับมาชื่นใจ เอย.

เพลง “มิตรแท้”

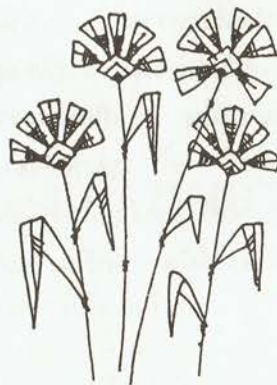
มิตรแท้คือแม่ที่ลูกรัก
อันดอกไม้หอมหวานกลิ่นทวนลม
ยามขุนช้างหมองใจไม่เบิกบาน
อันบรรดามิตรสหายในโลกนี้

ต้องเชิดชูเกียรติศักดิ์ไว้ให้สม
คือมารดาที่อุดมด้วยความดี
แม่คอยให้ความสำราญอยู่เต็มที่
แม่เป็นมิตรที่ดีกว่าใคร ๆ

เพลง “กล่อมลูก”

หลับเถิดแม่จะกล่อมให้เจ้าหลับ
ทุกคำเช้าแม่จะเฝ้าคอยดูแล
อันสมบัติในแผ่นดินสิ้นทั้งนั้น
แม่รักแม่หวงและห่วงใย

จะกอดลูกแนบประทับหัวอกแม่
ไม่เชือนแซ่ห่างลูกผูกหัวใจ
จะแลกกันกับลูกหาได้ไม่
ยิ่งกว่าสิ่งใด ๆ ในโลกเอย

เพลงในละครเรื่อง

อนุภาพพ่อขุนรามคำแหง

(แต่งและแสดงเมื่อ พ.ศ. ๒๔๙๗)

เพลง “ในน้ำมีปลา-ในนามีข้าว”

ในน้ำมีปลา ในนามีข้าว แผ่นดินของเรา นี่แสนอุดมสมบูรณ์
บ้านเมืองราบคาบ ด้วยอนุภาพพ่อขุน - รามคำแหงคำจูน ให้ชาติไทยไพศาล
สร้างทำนาไร่ทั่วแคว้นแดนไทย เราไถเรพหว่าน
หมากม่วงหมากขาม หมากพร้าวหมากกลาง พืชผลต่าง ๆ ล้วนงามตระการ
สร้างบ้านแปลงเมือง ให้เกียรติไทยลือเลื่อง ไปทั่วทุกถิ่นฐาน
จุงวัวไปค้า ชีม้าไปขาย ปวงราษฎร์ทั้งหลาย ได้อยู่เป็นสุขสำราญ

เพลง “อธิษฐาน”

สร้อย อธิษฐานเอย สองมือจับพาน ประดับพวงพุทธรักษา (ซ้ำ)
ขอกุศลผลบุญจงมีแด่ผู้ทำคุณ ประโยชน์ไว้ในชาติ
อย่ามีใครคิดร้ายมุ่งทำลายชาติไทย ขอให้ทุกคนสนใจ ห่วงใยประเทศชาติ
ให้ไทยเรานี้มีความสามารถ ช่วยตัวช่วยชาติทำให้ไทยเป็นเมืองทอง

สร้อย อธิษฐานเอย สองมือจับพาน ประดับพวงพกากรอง (ซ้ำ)
ขอไทยรักไทย ร่วมเป็นมิตรมั่นใจ ถือไทยเป็นพี่น้อง
อย่ามีการยุแยก อย่าทำให้แตกร้างฉาน ขอให้ช่วยกันสมาน เพื่อไทยทั้งปวง
มุ่งสามัคคี เหมือนพี่เหมือนน้อง กลมเกลียวเกี่ยวข้อ รักกันทั่วทุกคน

เพลง “เสียงระฆัง”

เมื่อมีเสียงระฆัง ที่แขวนนอกวัง เคาะดังขึ้นมา
พ่อขุนก็ไปรด ไม่ทรงถือโทษ เรียกเข้าไปหา
มีคดีคำร้อง ผิดฟ้องข้อใจ ทุกปรีณอย่างไร ก็ทรงแก้ปัญหา
เป็นพระคุณอุ่ใจ ของชาวไร่ชาวนา เกษมสำราญทั่วหน้า เขตแคว้นสุโขทัย

ไอ้องค์พ่อขุนราม ผู้เรืองชื่อลือพระนาม ว่าเป็นพระยอดคษัตริย์ไทย
ทรงผดุงรุ่งเรือง เขตแคว้นประเทือง สร้างบ้านแปลงเมือง ให้แก่ไทยทั้งหลาย
บอยกพระคุณ ขึ้นทุนเทอดไ้ว ประชาชาวไทย จะรักพระองค์ตลอดกาล

ชาติไทยพองไทย เราได้ใจรู้คุณ ผู้เมตตาการุณ ค้ำชูชาติเสมอมา
ก่อความดีงาม สร้างความก้าวหน้า ช่วยทุกปรีประชา ทั่วแคว้นแดนไทย

เพลง “ภาพเธอ”

ภาพเธอ ฉันนี้เฝ้าละเมอ ทุกคืนทุกวัน ฝันถึงเธอ
ภาพเธอ ฉันนี้รักเสมอ เฝ้ารักจนเพ้อ ถึงละเมอกล่าวคำ
ลืมหาดลับตา มองเห็นแจ่มจ้า ทุกวันเวลา แต่เข้าไปจนถึงคำ
บางครั้งเคยดี บางทีเคยยาก ยามต้องลำบาก ก็ไม่มีใครดี
ขอรักแต่เธอนี้ พูนเพิ่มทวี ขอเก็บเธอไว้ในดวงฤดี
ขอตายเพื่อเธอ นี่ยังคงอยู่ คู่ฟ้าดินเทอดู

เพลง “ต้นตระกูลไทย”

หลวงวิจิตรวาทการ ดัดแปลงจากทำนองเพลงเก่า

(สร้อย) ต้นตระกูลไทย ใจท่านเหี่ยมหาญ รักษาดินแดนไทย ไว้ให้ลูกหลาน
สู้จนสูญเสียชีวิตของท่าน เพื่อถนอมบ้าน เมืองไว้ให้เรา
ลูกขึ้นเกิด พี่น้องไทย อย่าให้ชีวิตสูญเปล่า
รักษาที่ยังชีพของเรา เหมือนดังพงศ์เผ่า ต้นตระกูลไทย

ท่านพระยาราม ผู้มีความแข็งแกร่ง สู้รบป้องกัน มิได้ยอมแพ้พ่าย
พระราชมนู ทหารสมัยกู้ชาติ แสดงความสามารถ ได้ชัยชนะมากมาย
เจ้าพระยาโกษาเหล็ก ท่านเป็นแม่ทัพชั้นเอก ของสมเด็จพระนารายณ์
สีหราชเดโช ผจญสงครามใหญ่โต ต่อศัตรูแพ้ย่าย
เจ้าคุณพิชัยดาบหัก ผู้กล้าหาญยิ่งนัก ล้วนเป็นต้นตระกูลไทย

หมู่บุคคลสำคัญ หัวหน้าชาวบางระจัน ที่เราหาชื่อได้
นายแท่น นายดอก นายอิน นายเมือง ขุนสรรค์ พันเรือง นายทองแสงใหญ่
นายโชติ นายทองเหม็น ท่านพวกนี้ล้วนเป็น ผู้กล้าหาญชาญชัย
นายจันทนวงศ์ เขียว กับนายทองแก้ว ทำชื่อเสียงเพริศแพร้ว ไว้ลายเลือดไทย
ชาวบางระจัน สำคัญยิ่งใหญ่ เป็นต้นตระกูลของไทย ที่ควรระลึกตลอดกาล

องค์พระสุริโยทัย ยอดมิ่งหญิงไทย สละพระชนม์เพื่อชาติ
ท้าวเทพสตรี ท้าวศรีสุนทร ป้องกันกลางนคร ไว้ด้วยความสามารถ
ท้าวสุรนารี ผู้เป็นนักรบสตรี กล้าหาญองอาจ
ป้องกันอีสาน ด้านศัตรูของชาติ ล้วนเป็นสตรีสามารถ ต้นตระกูลของไทย

เพลง “เพื่อนไทย”

เพื่อนไทย เร่งมานึกน้อมพร้อมใจ	ช่วยไทยด้วยนึกถึงความเป็นไทย
เพื่อนไทย ก้าวเดินเจริญสุขใส	ชาติไทย ที่รักของเรา
ตัวฉันเกิดมา ได้ฟ้าเมืองไทย	ชีวิตจิตใจ ฉันเป็นไทยทั้งสิ้น
ฉันนึกถึงชาติ อยู่ทุกทิวา	มุ่งหวังตั้งหน้า ทำมาหากิน
โดยสุจริต อยู่เป็นนิจสิน	เพื่อให้แผ่นดินไทย คงอยู่เป็นไทย
ถึงยามคับขัน ที่ชาติต้องการ	เราก็จักกล้าหาญ ช่วยงานของชาติ
เรามีมานะ ยอมสละชีวิต	ทุกอย่างเราอุทิศ เพื่อชาติเราได้
ด้วยน้ำใจรัก ด้วยสมัครเป็นไทย	เทอดทูนชาติไว้เหนือชีวิตเรา

เพลงในละครเรื่อง
อนุภาพแห่งความเสียสละ

(แต่งและแสดงเมื่อ พ.ศ. ๒๔๙๘)

เพลง “ไทยผูกมิตร”

ขอไทยจงอยู่ยง มั่นคงเหมือนภูผาใหญ่ พี่น้องอยู่ทางไหน ขอจมาร่วมรักสามัคคี
ชาวไทยในประเทศไทย ขอมอบดวงใจ ไว้ผูกไมตรี
แก่พี่น้องไทย ในทุกวิถี ให้สวัสดิ ผาสูกทั่วกัน
เลือดเนื้อเชื้อไทย อยู่แดนแคว้นใด ให้มีโชคชัย และจงประสพสุขสันต์
พี่น้องผองไทย มาสร้างสายสัมพันธ์ มาร่วมใจรักกัน เป็นมิ่งขวัญชาติไทย.

เพลง “ระบำไทย”

เนื้อร้อง ของ พ.อ. หลวงวิจิตรวาทการ ร่วมกับ มนตรี ตราโมท
ทำนองเพลง สร้างและจัดสรร โดย มนตรี ตราโมท

ไทยลานนา.....	นี่พี่น้องของเราไทยลานนา	อยู่ด้วยกันนานมาแต่ก่อนเก่า
	ได้ร่วมแรงร่วมใจสร้างไทยเรา	เป็นพงศ์เผ่าญาติสนิทและมิตรแท้
ไทยใหญ่.....	นี่ไทยใหญ่อยู่ไกลทางทิศเหนือ	เป็นชาติเชื้อพี่ชายของไทยแน่
	ยังรักษาความเป็นไทยไม่ผันแปร	ขยายแผ่สาขาตระกูลไทย
ไทยลานช้าง....	นี่คือไทยลานช้างอยู่ข้างเคียง	เคยร่วมเรียงอยู่เป็นสุขทุกสมัย
	แม่น้ำโขงกั้นเขตประเทศไว้	แต่ไม่กั้นดวงใจที่รักกัน
ไทยสิบสองจุไทย..	นี่พี่น้องชาวสิบสองจุไทย	เป็นพี่ใหญ่แน่แท้ไม่แปรผัน
	ค้นเชื้อสายไทยน้อยแหล่งสำคัญ	ครั้งสมัยดึกดำบรรพ์ขุนบรม
ไทยอาหม.....	พี่น้องพวกสุดท้ายที่เข้ามา	ก็เป็นไทยชื่อว่าไทยอาหม
	ล้วนเลือดเนื้อเชื้อไทยฝั่ฝั่ม	ให้อาณาประชาคมไทยสมบูรณ์

เพลง “ขออุทิศ”

ขออุทิศ ทั้งเลือดเนื้อและชีวิต ของข้าทั้งผอง
เพื่อไทยวัฒนา เพื่อโชคชะตาของไทย อยู่ตลอดไปตลอดกาล เป็นดินไทยแดนทอง
ให้ชาติบ้านเมือง นี้ประเทืองสูงส่ง เอกราชดำรง อย่างมีวันมัวหมอง
ขอไทยร่วมรัก มุ่งสามัคคี ผูกมิตรไมตรี ดังพี่ดังน้อง
ช่วยกันรักษาดินแดน เหมือนรักษาแผ่นดินทอง เพื่อตอบสนอง คุณของชาติไทย

เพลง “วิญญูณบรรพชน”

เพลงจากบทละครเรื่อง “อานาภาพแห่งความเสียสละ” (สิงหาคม ๒๔๙๘)

ไอ้ดวงวิญญูณของบรรพชนของข้า ผู้มีพระคุณมาแก่เราชาวไทย
ตั้งแต่องค์พระร่วงกรุงสุโขทัย และพระมหากษัตริย์ยิ่งใหญ่แห่งกรุงศรีอยุธยา
องค์พระแม่เจ้ายอดสตรี ศรีสุริโยทัย บวญใจผู้สละชีวา
ไทยจึงอยู่คงคู่ฟ้า ชาติไทยจึงได้วัฒนา สร้างตนพันภัย
วิญญูณของบรรพชน ลอยวนแห่งใด ขอจงประสพสุขเสมอเทอญ.

เพลง “มนน้อม”

(สร้อย) มโนขำน้อม มอบแต่สวรรค แขนมมอบถวายทรงธรรม์ เทอดไทยไอสุริย์
ดวงใจข้านี้ มอบมิ่งเมียวขวัญ และแก่มารดาของข้า
เกียรติศักดิ์ลือชา มอบไว้แก่ตัว

พ่อขุนบรม ผู้ครองสิบสองจุไทย ส่งพระโอรสไป สร้างเมืองใหม่ หลายทิศา
จึงเกิดเป็นแคว้นลานช้าง อีกทั้งแคว้นเคียงข้าง ชื่อสิบสองพันทนา
หัวพันทั้งห้าทั้งหก หงสา - โยนก และอโยธยา

ข้าขอน้อมนบ เคารพบูชา แด่องค์พระบิดา ของอาณาจักรไทย
องค์พระไชยศิริ มาตั้งนครไชยศรี เขตพระปฐมเจดีย์ ที่สักการะบูชา
พ่อขุนเมงราย ผู้ครองนครเงินยาง รวมเขตแคว้นเคียงข้าง ตั้งเป็นไทยลานนา
ทรงสร้างเชียงใหม่ ได้ทวีบุญชัย แล้วทรงสร้างเชียงใหม่ เป็นถิ่นไทยวัฒนา
ข้าขอน้อมนบ เคารพบูชา แด่องค์พระบิดา ของอาณาจักรไทย

พ่อขุนศรีอินทราทิตย์ กับพ่อขุนผาเมือง ตั้งอาณาจักรรุ่งเรือง สุโขทัยเทอดหล้า
พ่อขุนรามคำแหง รวมแคว้นไทยทุกแห่ง ทางทิศใต้ลงมา
ให้อยู่เป็นครอบครัวไทย พี่น้องทั้งหลาย ล้วนเป็นไทยล้วนหน้า
ข้าขอน้อมนบ เคารพบูชา แด่องค์พระบิดา ของอาณาจักรไทย

เพลง “ระบำนก”

บทร้อง ของ พ.อ.หลวงวิจิตรวาทการ
ทำนองเพลง สร้างและจัดสรร โดย มนตรี ตราโมท

เจ้านกกระจาบ เห็นใบพองร่อนลงคาบ คาบแล้วค่อยเพียรบน เอมมาจัดเรียงทำรัง
เป็นเครื่องกำบังแดดฝน ต้องจำไว้สอนใจคน ให้สร้างตนสร้างชาติเอย
เจ้านกพิราบ เจ้าเป็นนกสันติภาพ รักถิ่นถวิลหวัง แม้อุปสรรคไปไกลถิ่น
เจ้าก็มุ่งหน้าบินกลับหลัง ไม่ลืมเรือนลี้มวัง เป็นนกตัวอย่างที่ดีเอย
เจ้านกแขกเต้า ขยับอยู่กับเหย้า เฝ้าเลี้ยงลูกปลุกฝัง หนุนนอมลูกน้อย
ตั้งใจคอยระวัง เจ้าอุ่นเรือนอุ่นรัง เป็นมิ่งขวัญครอบครัวเอย
ไอ้นกทั้งสาม เจ้ามีความดีงาม กว่าพวกนกชนิดอื่น ถ้ามุขย์เอาอย่างเจ้า
โลกเราจะร่มรื่น ชีวิตจะชุ่มชื่น ทุกทิพาราตรี เอย

เพลง “พุทธบูชา”

สองกร เสียร กาย ขำมอบถวาย เป็นพุทธบูชา
ขอน้อมนบ เคารพอภิวาท พระผู้คำขูกู้ชาติ เชิดชูพระศาสนา
องค์พระแก้วมรกต องค์พระพุทธสิหิงค์ พระชินราชใหญ่ยิ่ง
คู่บ้านคู่เมืองเสมอมา พระธาตุพนม พระปฐมเจดีย์ พระมหาธาตุนครศรี
ธรรมราชและไชยา พระศรีรัตนมหาธาตุ ที่พิษณุโลก สุโขทัย
พระธาตุหริภุญชัย พระธาตุคอกยสุเทพภูผา พระมหาธาตุเมืองเก่า
สุโขทัยธานี ล้วนเป็นยอดปูชนีย ที่เราจะต้องรักษา ดังสินทรัพย์กองใหญ่
บรรทุกอยู่ในไทยนาวา เป็นสมบัติล้ำค่า อยู่ในอารักขาของชาติไทย
ขอไทยรักไทย เชิดชูชาติไว้ อย่าให้ใครทำลาย ของดีจะอยู่
ก็ต่อเมื่อชาติยืนยง ถ้าไทยนี้ล่มจมลง ทุกสิ่งจะสิ้นสูญหาย
ขอไทยถนอมไทย เชิดชูชาติไว้ อย่าให้ใครทำลาย ถึงตัวจะตาย
ถึงใจจะขาด ก็อย่าให้ชาติของเราละลาย พี่น้องทั้งหลาย
ช่วยกันรักษาชาติไทย

เพลงในละครเรื่อง
อนุภาพแห่งความรัก

(แต่งและแสดงเมื่อ พ.ศ. ๒๔๙๙)

เพลง “ไทรรงค์ที่ยอดเสา”

ที่ยอดเสานั้นคือ ไทรรงค์ชาติไทย สามสิ่งามกระไร เหมือนดาวสุกใส
สามดาวส่องแสง อยู่ในนภาสว่างาม ข้าชะเงาหงนตาม ช่วยให้อใจกล้าแข็ง
เจ้าสวัดพรวิ ปลิวอยู่กลางลมแรง มองเห็นเด่นแดง น้ำเงิน ขาว เป็นเครื่องหมาย
ว่าเอกราชของชาติไทย มันคงสุขใสมิได้สลาย

ยังยืนยง คงอยู่คู่ธรณี เมื่อธงผืนนี้ ยังอยู่ทั้งผืน
ไม่มีธงผืนอื่น ขึ้นมาแขวนแทนที่ ก็แปลว่าแถวถิ่น แผ่นดินเรา
ยังคงอยู่ดี เป็นของคนไทย

เพลง “ร่วมทางเดิน”

ร่วมกันเดินไป ร่วมน้ำใจกัน ตั้งพี่ตั้งน้อง พวกพ้องเผ่าพันธุ์
ผูกจิตใจไว้เป็นสมานฉันท์ จนตายจากกัน ไม่มีวันแตกแยก
ภาระของชาติยังมีมากหลาย พี่น้องหญิงชาย มาร่วมกันแบก
เราไม่ทอดทิ้ง เราจะอิงกันไว้ เหมือนญาติผู้ใหญ่
ที่ไม่เคยยุบแยก

พวกเราเต็มใจ เข้าเผชิญภัย ทางไกลแสนไกล ก็จะไป
ด้วยใจเราฝิ่ง มุ่งหวังให้ไทย ได้รุ่งเรือง ประเทืองสุกใส
ขอความมีชัย จงมีแต่ไทยทุกเมื่อเทอญ

เพลง “ไทยสามัคคี”

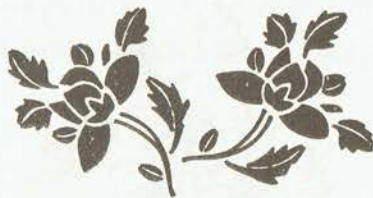
ไทยดำรงอยู่คงเป็นไทย
ไทยจะสุขอยู่ทุกคืนวัน
หากชาวไทยนี้ไม่ปรองดอง
จะเสื่อมสลายละลายหมดลง
แผ่นดินไทยยืนยงอยู่เป็นไทย
หากไทยพร้อมใจสูงส่ง
ไทยจะโชคดีช่วงเหมือนดวงตะวัน

ด้วยน้ำใจสามัคคีกัน
ด้วยคนไทยรักกันอย่างมั่นคง
ตั้งพี่ตั้งน้องแล้วไทยก็คง
ทั้งบ้านทั้งเมืองจะสูญสิ้นไป
ก็เป็นเพราะไทยมุ่งใจสามัคคีหวังดีต่อกัน
ให้ชาติมั่นคงช่วยกันสร้างสรรค์
เกิดความสุขสรรทั่วแคว้นแดนดิน

เพลง “ค้างแรมในป่า”

ได้ร่วมพฤชา ดันใหญ่ไบนานา อยู่กลางแถวเดือน ในราตรีกาล
ดอกไม้ก็บาน ต้อนรับแสงเดือน

แซ่เสียงเรไร เร่ร้องเตือนใจ มิให้ลืมนอน
โชคดีเสมอ มิเธอเป็นเพื่อน อยู่ป่าก็เหมือน ราชฐานชั้นใน
แม้จะเปลี่ยว โดดเดี่ยวกลางไพร ฉันยังมีที่อุ่นอกอุ่นใจ
รื่นเริงแจ่มใส ได้มานอนค้างแรมในป่า
ดึก ๆ ลมเป่าหนาวเย็น น้ำค้างกระเซ็นในแถวพนา
เหมือนมีผ้าห่ม ได้ร่วมพฤชา ได้อุ่นวิญญา เพราะอยู่ใกล้เธอ
โอ้วว่าชีวิต ยิ่งดูยิ่งคิด เหมือนความคลั่งเพื่อ โสภะราไปใย
ในพื้นที่ภพกว้างใหญ่ โชคดีเสมอ
เราอยู่ใกล้กัน ผูกมิตรจิตมั่น เช่นฉันกับเธอ
ธรรมชาติจะเสนอ ความผาสุบใจ

เพลง “กล่อมขวัญวิญญูณนักรบไทย”

ป่าสูง เราได้ยินเสียงโรวะร้องลั่น เรียกหาจันทรา
เวลามืดค่ำ เพื่อส่องแสงให้ ในภัยพางาม ยามวิโยคไศกระทม
แว่วเสียงเพลงจากสวรรค์ บรรเลงตามลม กล่อมขวัญวิญญูณนักรบไทย
ทั่วไพรพนม ให้ชื่นรื่นรมย์ ไปทุกทิวา ในแถวป่าทุกแห่งหน
แว่ววับไปทั่วท้องฟ้า ดารายามค่ำ ส่องแสงประจำ ไม่มีหมองหม่น
ที่อยู่ห่างไกล ในนพดล ก็ลอยเลื่อนเคลื่อนลงมา
กล่อมขวัญ มิ่งขวัญวิญญูณนักรบไทย แก้วกล้า
ให้ฟื้นคืนมา รับการขับกล่อม
คืนดาดดอกดวง ชอบพวงพะยอม ส่งประทีปกลิ่นหอม กล่อมขวัญวิญญูณนักรบไทย

เพลง “ไก่อ๊แก้ว” (พิเศษ)

ไก่อ๊แก้วขานขับแสงจันทร์สิ้นแสง	ท้องฟ้าสีแดงพระอาทิตย์เริ่มฉาย
คืนเกิดไทยเราอย่างรุ่งเริงหาหลังสวาย	งานการมากมาย เราต้องรีบลุกขึ้นทำ
บ้านเมืองจะรุ่งเรือง เพราะไทยมุ่งใจจดจำ	ว่าชาวไทยจะต้องทำ ประเทศไทย ให้เจริญ

เพลง “รุ่งอรุณ” (พิเศษ)

รุ่งอรุณแล้วอย่ามัวหลับจนสาย	กองทัพไทยถึงที่หมายในแนวหน้า
ตื่นเกิดขึ้นพลันให้ทันเวลา	ฟังข่าวก้าวหน้าของทัพไทย
เรานี้อยู่แนวหลังตั้งใจช่วย	เหมือนหนึ่งไปรบด้วยไม้ห้วนไผ่
เราเตรียมพร้อมทั้งชีวิตและจิตใจ	ชาติต้องการใช้อะไรได้ทันที

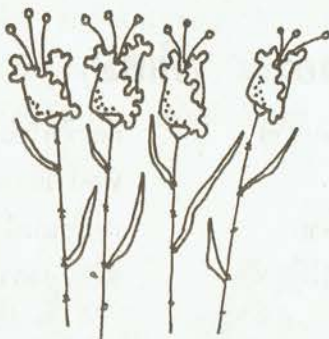

เพลงในละครเรื่อง
อานุภาพแห่งศีลสัตย์

(แต่งและแสดงเมื่อ พ.ศ. ๒๕๐๐)

เพลง “ศีลสัตย์”

ในหัวใจมนุษย์ สำคัญที่สุด คือศีลสัตย์
เลื่อมใสในพระไตรรัตน์ อย่างเคร่งครัด ถือสัตย์อยู่เสมอ
ผลบุญจะอุปถัมภ์ และกุศลจะชักนำ ให้ทั้งฉันและเธอ
ปลอดพ้นภัย ประสบโชคชัย ด้วยบุญบำเรอ
ในชีวิตของเราท่านทั้งหลาย มีปัญหามากมาย หลายร้อยหลายพัน
เราไม่สามารถจะแก้ไข ปัญหาน้อยใหญ่ ทุกสิ่งทุกอัน
แต่ถ้าเรายึดศีลสัตย์ ไว้อย่างเคร่งครัด ถือสัตย์ให้มั่น
เรื่องยุ่งยากทั้งหลาย มากมายสวระพัน
จะแก้ปัญหานั้น ให้หมดไปเอง

เพลง “ดาบ”

บทประพันธ์ ของ พ.อ.หลวงวิจิตรวาทการ

ทางช้างคมเราฟัน ข้างสันเราฟาด บรรพชนเราสามารถ ไทยนี้ชาติชาติ

ด้วยเรี่ยวแรงแข็งขัน ท่านฟาดฟันมองพลไพร่
ทั้งใหญ่ทั้งน้อยให้ถอยไป จนพันไทยธานี

ด้วยพระแสงดาบดาบค่าย องค์พระนเรศวรมหาราช
ทรงทำให้ไทยเป็นเอกราช เมื่อต้องเป็นทาสมาหลายปี
ด้วยดาบพระเจ้าตากสิน จึงกู้แผ่นดินขึ้นได้อีกที
ชาติไทยเป็นไทยไว้ศักดิ์ศรี จนทุกวันนี้เราคงเป็นไทย

ด้วยดาบของชาวบางระจัน ไทยได้ป้องกันเกียรติไทย
ด้วยดาบเจ้าคุณพิชัย ดาบหักแต่ไทยไม่อัปปาง
ด้วยดาบท้าวเทพสตรี ท้าวศรีสุนทร ศัตรูถูกต้อนออกไปพันกลาง
ด้วยดาบของท้าวสุรนารี อีสานจึงอยู่ดี ไม่ต้องแยกทาง

เพลง “กล่อมหอ”

ให้ผิวเป็นมิ่ง ให้เมียเป็นขวัญ ผูกสมัครรักกัน อย่ามีวันแห่งหน่าย
สินทรัพย์เพิ่มพูน สมบูรณ์ดอกผล เหมือนไม้ยืนต้น ที่ไม่รู้จักวาย
ให้มีดอกเต็มต้น ให้มีผลเต็มกิ่ง ให้มีพร้อมทุกสิ่ง ไม่สิ้นสูญหาย
ให้ชีวิตชื่นฉ่ำ เหมือนน้ำสวรรค์ โปรดปรายทุกวัน ไม่รู้ขาดสาย
ให้หอเคหาสน์ นี้เป็นที่รมย์ อยู่เคียงคู่สุขสม อย่ามีวันเคลื่อนคลาย

คำชี้แจง

บรรณานุกรมหนังสือและบทเพลง ของ พลตรี หลวงวิจิตรวาทการ

เนื่องในวันที่ ๑๑ สิงหาคม ๒๕๓๑ เป็นวันคล้ายวันเกิดครบรอบ ๙๐ ปี ของ พลตรี หลวงวิจิตรวาทการ หอสมุดแห่งชาติได้จัดนิทรรศการเพื่อเชิดชูเกียรติ ในฐานะที่ท่านเป็นอัจฉริยบุคคล ของไทยขึ้นระหว่างวันที่ ๖ สิงหาคม ถึง ๓๑ ธันวาคม ๒๕๓๑ และยังดำเนินการจัดทำบรรณานุกรม งานนิพนธ์ และบทเพลงของท่าน เพื่อให้ผู้สนใจศึกษาค้นคว้า รำลึกถึงชีวิตและผลงานของท่านได้ อย่างเด่นชัดขึ้น

บรรณานุกรมงานนิพนธ์แบ่งเป็น ๒ ส่วน ดังนี้

๑. บรรณานุกรมงานนิพนธ์ซึ่งรวบรวมจากบัญชีรายชื่อหนังสือของหอสมุดแห่งชาติ และ หนังสือที่ได้รับมอบจากทายาทของท่าน ซึ่งได้เก็บรวบรวมไว้ในห้องสมุดวิจิตรวาทการ ประกอบด้วยหนังสือ ทางวิชาการ บทละคร นวนิยาย คำสอน และปาฐกถาจำนวน ๑๔๔ รายการ โดยจัดเรียงตามลำดับ อักษรชื่อเรื่อง รายละเอียดของบรรณานุกรมแต่ละรายการประกอบด้วย ชื่อผู้แต่ง ชื่อเรื่อง ครั้งที่พิมพ์ สถานที่พิมพ์ สำนักพิมพ์หรือโรงพิมพ์ ปีที่พิมพ์ และจำนวนหน้าโดยลำดับ

๒. รายชื่อบทเพลงที่ท่านประพันธ์ แบ่งเป็น ๓ ประเภท คือ บทเพลงจากบทละคร บทเพลงที่มีได้บรรจุอยู่ในบทละครเรื่องหนังสือเรื่องใด และบทเพลงที่แสดงในโอกาสต่าง ๆ เท่าที่รวบรวม ได้จำนวน ๑๕๔ เพลง อนึ่งบทเพลงที่นำไปขับร้องในการแสดงละครจะให้รายละเอียดว่าขับร้องในละคร เรื่องใด แต่งและแสดงเมื่อปี พ.ศ. ใด

หวังว่าบรรณานุกรมนี้นคงจะเป็นประโยชน์ต่อผู้อ่านและผู้สนใจโดยทั่วไป

หอสมุดแห่งชาติ

กรกฎาคม ๒๕๓๑

บรรณานุกรมหนังสือและบทเพลงของ พลตรี หลวงวิจิตรวาทการ

๑. วิจิตรวาทการ. หลวง. "การคลั่งยามสงคราม," วิจิตรวาทการอนุสรณ์ เล่ม ๑. จัดพิมพ์โดย คณะรัฐมนตรี พระนคร: รัชดารมภ์การพิมพ์, ๒๕๐๕. หน้า ๓๓๗ - ๓๕๕.
๒. ———. "การคมนาคม ในคำสอนเรื่อง ประวัติศาสตร์เศรษฐกิจของไทย," วิจิตรวาทการอนุสรณ์ เล่ม ๑. จัดพิมพ์โดยคณะรัฐมนตรี พระนคร: รัชดารมภ์การพิมพ์, ๒๕๐๕. หน้า ๑๗๔ - ๑๘๐.
๓. ———. "การค้าส่วนบุคคลและการค้าของรัฐ ในคำสอนเรื่อง ประวัติศาสตร์เศรษฐกิจของไทย," วิจิตรวาทการอนุสรณ์ เล่ม ๑. จัดพิมพ์โดยคณะรัฐมนตรี พระนคร: รัชดารมภ์การพิมพ์, ๒๕๐๕. หน้า ๑๕๓ - ๑๗๔.
๔. ———. "การประหยัด," วิจิตรวาทการอนุสรณ์ เล่ม ๑. จัดพิมพ์โดยคณะรัฐมนตรี พระนคร: รัชดารมภ์การพิมพ์, ๒๕๐๕. หน้า ๒๓๖ - ๒๕๒.
๕. ———. การเมืองและการปกครองของกรุงสยาม. ม.ป.ท., ๒๔๗๕. ๒๔๖ หน้า
๖. ———. การรวมและการแตกแยกของกลุ่มอาหรับ. พระนคร: สำนักนายกรัฐมนตรี, ๒๕๐๔. ๔๓ หน้า.
๗. ———. "การเสียดินแดนไทยให้แก่ฝรั่งเศส," วิจิตรวาทการอนุสรณ์ เล่ม ๑. จัดพิมพ์โดยคณะรัฐมนตรี พระนคร: รัชดารมภ์การพิมพ์, ๒๕๐๕. หน้า ๑๘๑ - ๒๐๘.
๘. ———. กำลังความคิด. พิมพ์ครั้งที่ ๔. กรุงเทพฯ: เสริมวิทย์บรรณาการ, ๒๕๒๑. ๕๐๔ หน้า.
๙. ———. กำลังความคิด. พิมพ์ครั้งที่ ๒. พระนคร: เสริมวิทย์บรรณาการ, ๒๕๐๗. ๕๕๐ หน้า.
๑๐. ———. กำลังความคิด. พระนคร: วรธนะวิบูลย์, ๒๔๙๔. ๕๔๐ หน้า.
๑๑. ———. กำลังใจ (รวมภาควิชาการและภาคปฏิบัติสมบูรณ์). พิมพ์ครั้งที่ ๖. กรุงเทพฯ: เสริมวิทย์บรรณาการ, ๒๕๑๗. ๔๘๐ หน้า.
๑๒. ———. กำลังใจ. พิมพ์ครั้งที่ ๔. พระนคร: เสริมวิทย์บรรณาการ, ๒๕๐๗. ๕๒๐ หน้า.
๑๓. ———. กำลังใจ. พิมพ์ครั้งที่ ๒. พระนคร: วรธนะวิบูลย์, ๒๔๙๓. ๕๒๔ หน้า.
๑๔. ———. กุศโลบาย. กรุงเทพฯ: เสริมวิทย์บรรณาการ, ๒๕๑๔. ๒๑๘ หน้า.
๑๕. ———. กุศโลบาย. พระนคร: เสริมวิทย์บรรณาการ, ๒๕๐๗. ๒๑๘ หน้า.

๑๖. วิจิตรวาทการ, หลวง. กุศโลบายสร้างความยิ่งใหญ่. พิมพ์ครั้งที่ ๓. กรุงเทพฯ: เสริมวิทย-
บรรณาการ, ๒๕๑๘. ๔๔๘ หน้า.
๑๗. ———. กุศโลบายสร้างความยิ่งใหญ่. พิมพ์ครั้งที่ ๒. พระนคร: เสริมวิทยบรรณาการ,
๒๕๑๒. ๕๓๑ หน้า.
๑๘. ———. กุศโลบายสร้างความยิ่งใหญ่. กรุงเทพฯ: วรธนะวิบูลย์, ๒๕๕๕.
๕๓๑ หน้า.
๑๙. ———. กุหลาบเมาะลำเลิง. พระนคร: เสริมวิทยบรรณาการ. [ม.ป.ป.].
๓๖๗ หน้า.
๒๐. ———. "เกร็ดตำนานเรื่องพระนางสุมาลี." วิจิตรวาทการอนุสรณ์ เล่ม ๒. จัดพิมพ์โดย
คณะรัฐมนตรี. พระนคร: รัชดาภิเษกการพิมพ์, ๒๕๐๕. หน้า ๑๔๓ - ๑๔๙.
(พิมพ์เป็นอนุสรณ์ในงานพระราชทานเพลิงศพ พลตรี หลวงวิจิตรวาทการ)
๒๑. ———. ของดีในอินเดีย. พิมพ์ครั้งที่ ๒. พระนคร. เสริมวิทยบรรณาการ, ๒๕๑๒.
๕๑๘ หน้า.
๒๒. ———. "คติพจน์ของหลวงวิจิตรวาทการ." วิจิตรวาทการอนุสรณ์ เล่ม ๒. จัดพิมพ์โดย
คณะรัฐมนตรี. พระนคร: รัชดาภิเษกการพิมพ์, ๒๕๐๕. หน้า ๑๗๔ - ๑๗๕.
(พิมพ์เป็นที่ระลึกในงานพระราชทานเพลิงศพ พลตรี หลวงวิจิตรวาทการ)
๒๓. ———. ความฝัน. กรุงเทพฯ: ไทยการพิมพ์, ๒๕๐๓. ๑๕๕ หน้า.
๒๔. ———. ความฝัน. พระนคร: เพลิ้นจิตต์, ๒๕๔๓. ๓๒๐ หน้า.
๒๕. ———. ความฝัน (มูลเหตุแห่งความฝันและการทำนาย). กรุงเทพฯ: เสริมวิทย-
บรรณาการ. ม.ป.ป. ๓๑๙ หน้า.
๒๖. ———. ความยุ่งยากในปลายบูรพทิศ. พระนคร: โรงพิมพ์พระจันทร์, ๒๕๔๐.
๙๘ หน้า.
๒๗. ———. "ความสุขของฉัน." วิจิตรวาทการอนุสรณ์ เล่ม ๒. จัดพิมพ์โดยคณะรัฐมนตรี.
พระนคร: รัชดาภิเษกการพิมพ์, ๒๕๐๕. หน้า ๑๖๙ - ๑๗๓. (พิมพ์เป็นที่ระลึก
ในงานพระราชทานเพลิงศพ พลตรี หลวงวิจิตรวาทการ)
๒๘. ———. คำบรรยายประวัติศาสตร์ไทยตอนเสียดินแดนแก่ฝรั่งเศส. พระนคร: โรงพิมพ์
ยิมศิริ, ๒๔๘๓. ๑๔ หน้า. (พิมพ์แจกในงานฉลองรัฐธรรมนูญ)
๒๙. ———. คืนสวรรค์ - วันสวาท. พระนคร: เสริมวิทยบรรณาการ, ๒๕๑๕. ๔๐๐ หน้า.

๓๐. วิจิตรวาทการ, หลวง. โครงร่างบทละครเรื่อง พรหมลิขิต. (๒๔๕๑). ๒๑ หน้า. โรเนียว
(ภายหลังเปลี่ยนชื่อเป็น โชคชีวิต).
๓๑. ———. โครงร่างบทละครเรื่องครุฑดำ. ๒๔๕๑. ๓๑ หน้า. (โรเนียว).
๓๒. ———. โครงร่างบทละครเรื่องดวงวิญญาณพระสุริโยทัย. ๑๔ หน้า. (โรเนียว).
๓๓. ———. งานของกรมศิลปากร. พระนคร: กรมศิลปากร, ๒๔๗๔. ๒๒ หน้า.
(พิมพ์แจกแก่พระภิกษุและสามเณรในเทศกาลเข้าพรรษา พ.ศ. ๒๔๗๔)
๓๔. ———. "งานของกรมศิลปากร." วิจิตรวาทการอนุสรณ์ เล่ม ๒. จัดพิมพ์โดยคณะ
รัฐมนตรี. พระนคร: รัชการมฤการพิมพ์, ๒๕๐๕. หน้า ๔๗ - ๖๐. (พิมพ์
เป็นที่ระลึกในงานพระราชทานเพลิงศพ พลตรี หลวงวิจิตรวาทการ)
๓๕. ———. งานค้นคว้าเรื่องชนชาติไทยทำสำหรับใช้ในราชการของกรมประมวลข่าวกลาง.
ม.ป.ท., ๒๕๐๔. ๖๔๔ หน้า.
๓๖. ———. งานค้นคว้าเรื่องชนชาติไทย. พิมพ์ครั้งที่ ๒. พระนคร: กองทัพบก, ๒๕๑๒.
๔๖๕ หน้า.
๓๗. ———. "เงินตรา - ระบบเงินตราในรัชกาลที่ ๕ - ๕ ในคำสอนเรื่องประวัติเศรษฐกิจ
ของไทย." วิจิตรวาทการอนุสรณ์ เล่ม ๑. จัดพิมพ์โดยคณะรัฐมนตรี. พระนคร:
รัชการมฤการพิมพ์, ๒๕๐๕. หน้า ๗๖ - ๑๑๕.
๓๘. ———. จิตตานุภาพ. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ ส.ธรรมภักดี, ๒๕๐๔. ๘๐ หน้า.
๓๙. ———. จิตวิทยาการเมือง. พระนคร: โรงพิมพ์ไทยพาณิชย์, ๒๔๙๐. ๒๐๐ หน้า.
๔๐. ———. เจ้าแม่จามรีและครุฑดำ. พระนคร: องค์การค้าของคุรุสภา, ๒๕๐๔.
๒๗๑ หน้า.
๔๑. ———. "ชาติกับศาสนา." วิจิตรวาทการอนุสรณ์ เล่ม ๑. จัดพิมพ์โดยคณะรัฐมนตรี.
พระนคร: รัชการมฤการพิมพ์, ๒๕๐๕. หน้า ๒๗๔ - ๒๙๕.
๔๒. ———. ชาตินิยม นิพนธ์ของ ๙ พระพลตรี หลวงวิจิตรวาทการ. พิมพ์ครั้งที่ ๒.
กรุงเทพฯ: ศูนย์วัฒนธรรม มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์, ๒๕๒๔. ๖๓ หน้า.
๔๓. ———. "ชีวิตกับสำนัก." วิจิตรวาทการอนุสรณ์ เล่ม ๑. จัดพิมพ์โดยคณะรัฐมนตรี.
พระนคร: รัชการมฤการพิมพ์, ๒๕๐๕. หน้า ๒๒ - ๓๐.
๔๔. ———. ดอกฟ้าจำปาศักดิ์. พิมพ์ครั้งที่ ๔. พระนคร: เสริมวิทยบรรณาการ, ๒๕๒๑.
๔๗๔ หน้า.

๔๕. วิจิตรวาทการ. หลวง ดวงหน้าในอดีต. พระนคร: เสริมวิทย์บรรณาการ, ๒๕๑๔. ๔๑๖ หน้า.
๔๖. ———. ต้นร่างทละครเรื่อง ราชมนู. พระนคร: โรงพิมพ์พระจันทร์, ๒๔๗๙.
๓๑ หน้า. (กรมศิลปากรพิมพ์แจกข้าราชการและนักเรียนของกรมนี้)
๔๗. ———. ตำนานนกยูง. พิมพ์ครั้งที่ ๑๔. พระนคร: โรงพิมพ์บริษัทคณะช่าง, ๑ เล่ม
(ไม่มีเลขหน้า).
๔๘. ———. ตำนานนกยูง. พระนคร: โรงพิมพ์แพร่การช่าง, ๒๕๐๔. ๓๑ หน้า.
๔๙. ———. ตำนานนกยูง. (พิมพ์ครั้งที่ ๒). พระนคร: โรงพิมพ์โสภณพิพรรฒธนากร,
๒๔๗๘. ๓๑ หน้า.
๕๐. ———. ตำนานนกยูง. พระนคร: โรงพิมพ์กรมแผนที่, ๒๔๗๗. ๓๑ หน้า. (พิมพ์
แจกในงานทอดกฐินพระราชทาน ณ วัดราชบูรณะ)
๕๑. ———. ตำนานพระพุทธสิหิงค์. พิมพ์ครั้งที่ ๖. พระนคร: ประจักษ์วิทยา, ๒๕๑๐.
๑๒ หน้า.
๕๒. ———. ตำนานพระพุทธสิหิงค์. พระนคร: โรงพิมพ์พระจันทร์, ๒๕๐๘. ๕๐ หน้า.
๕๓. ———. ตำนานพระพุทธสิหิงค์. พระนคร: โรงพิมพ์พระจันทร์, ๒๔๗๗. ๑๕ หน้า.
๕๔. ———. ทางสูในชีวิต. พิมพ์ครั้งที่ ๔. กรุงเทพฯ: เสริมวิทย์บรรณาการ, ๒๕๒๐.
๓๔๘ หน้า.
๕๕. ———. ทางสูในชีวิต. พิมพ์ครั้งที่ ๒. พระนคร: วรธนะวิบูลย์, ๒๔๙๙.
๔๐๐ หน้า.
๕๖. ———. ทุ่งร้าง - ทางรัก. พระนคร: เสริมวิทย์บรรณาการ, ๒๕๒๐. ๒๕๖ หน้า.
๕๗. ———. "นโยบายชาตินิยม." วิจิตรวาทการอนุสรณ์ เล่ม ๑. จัดพิมพ์โดยคณะ
รัฐมนตรี. พระนคร: รัชดาภิเษการพิมพ์, ๒๕๐๕. หน้า ๒๕๓ - ๒๗๘.
๕๘. ———. "นักการทูต," วิจิตรวาทการอนุสรณ์ เล่ม ๒. จัดพิมพ์โดยคณะรัฐมนตรี.
พระนคร: รัชดาภิเษการพิมพ์, ๒๕๐๕. หน้า ๑๕๙ - ๑๖๓. (พิมพ์เป็นที่ระลึกใน
งานพระราชทานเพลิงศพ พลตรี หลวงวิจิตรวาทการ)
๕๙. ———. นาฏศิลป์. พิมพ์ครั้งที่ ๓. พระนคร: โรงพิมพ์พระจันทร์, ๒๕๐๖.
๔๖ หน้า.
๖๐. ———. นาฏศิลป์. พิมพ์ครั้งที่ ๔. พระนคร: โรงพิมพ์ศรีหงส์, ๒๕๐๗. ๔๔ หน้า.
๖๑. ———. นาฏศิลป์. พระนคร: โรงพิมพ์พระจันทร์, ๒๔๗๙. ๔๗ หน้า.

๖๒. วิจิตรวาทการ, หลวง. "นาฏศิลป์." วิจิตรวาทการอนุสรณ์ เล่ม ๒. จัดพิมพ์โดยคณะรัฐมนตรี. พระนคร. รัชการมฤการพิมพ์, ๒๕๐๕. หน้า ๗๐ - ๑๐๖. (พิมพ์เป็นที่ระลึกในงานพระราชทานเพลิงศพ พลตรี หลวงวิจิตรวาทการ)

๖๓. ศิลปากร, กรม. นิพนธ์บางเรื่องของพลตรีหลวงวิจิตรวาทการสมัยดำรงตำแหน่งอธิบดีกรมศิลปากร. พระนคร: ๒๕๐๕. ๒๖๒ หน้า.

๖๔. วิจิตรวาทการ, หลวง. "บทประพันธ์บางเรื่องของหลวงวิจิตรวาทการ." ใน วิจิตรวาทการ-อนุสรณ์ เล่ม ๑. จัดพิมพ์โดยคณะรัฐมนตรี. พระนคร: รัชการมฤการพิมพ์ ๒๕๐๕. หน้า ๕๔ - ๑๐๘.

๑. บายศรีแกวชขึ้น

๒. เพลงน้อย

๓. บทละครร้อง เรื่องสายเสียแล้ว

๔. บทละครพูด เรื่องหลานเขยของคุณป้า

๕. บทละครพูด เรื่องสละชีพเพื่องาน

๖๕. ———. "นิราศกรุงเทพฯ - ไตเกี้ยว." วิจิตรวาทการอนุสรณ์ เล่ม ๒. จัดพิมพ์โดยคณะรัฐมนตรี. พระนคร: รัชการมฤการพิมพ์, ๒๕๐๕. หน้า ๑๔๑ - ๑๔๕. (พิมพ์เป็นที่ระลึกในงานพระราชทานเพลิงศพ พลตรี หลวงวิจิตรวาทการ)

๖๖. ศิลปากร, กรม. บทเพลงของกรมศิลปากร โดยหลวงวิจิตรวาทการ. ม.ป.ท., ๒๔๘๐. ๘ หน้า.

๖๗. วิจิตรวาทการ, หลวง. บทเพลงดนตรีประวัติศาสตร์. พระนคร: โรงพิมพ์พระจันทร์, ๒๔๘๒. ๒๒ หน้า. (พิมพ์แจกในงานฌาปนกิจศพ นางชิว กาญจนะศัพท์)

๖๘. ———. บทเพลงและคติพจน์ของพลตรีหลวงวิจิตรวาทการ. พระนคร: โรงพิมพ์ประยูร. ๒๔๑๒. ๗๕ หน้า. (อนุสรณ์ในงานฌาปนกิจศพ นางปธาน ถ่วงวิชัย)

๖๙. ———. บทละครโทรทัศน์ ดาบแสนเมือง. (๒๔๘๔). ๔๔ หน้า. (โรเนียว)

๗๐. ———. บทละครรำ พระนเรศวรประกาศอิสรภาพ. (๒๔๗๗). ๖ หน้า. (โรเนียว).

๗๑. ———. บทละครรำเรื่อง ดาบแสนเมือง. ๒๔๘๔. ๕ หน้า. สำเนาต้นฉบับลายมือ.

๗๒. ———. บทละครรำเรื่อง ราชธิดาพระร่วง. (๒๔๗๗). ไม่มีเลขหน้า. (โรเนียว).

๗๓. ———. บทละครเรื่องเจ้าหญิงกรณิการ์. (๒๔๙๐). ไม่มีเลขหน้า. (โรเนียว)

๗๔. ———. บทละครเรื่องเจ้าหญิงแสนหวี. [ม.ป.ท.]. ๒๕๐๖. ๕๓ หน้า. (อนุสรณ์ในงานพระราชทานเพลิงศพ นายสุวรรณ โชติกเสถียร).

๗๕. วิจิตรวาทการ. หลวง. บทละครเรื่องตายนาคหน้า. (๒๔๔๐). ๒๑ หน้า. (โรเนียว)
๗๖. ———. บทละครเรื่องพระเจ้ากรุงธนบุรี. (๒๔๔๐). ๓๗ หน้า. (โรเนียว)
๗๗. ———. บทละครเรื่องพ่อขุนผาเมือง. (๒๔๔๓). ๓๐ หน้า. โรเนียว.
๗๘. ———. บทละครเรื่องเพชรพระนารายณ์. ๔๐ หน้า. (โรเนียว)
๗๙. ———. บทละครเรื่องลานเลือด - ลานรัก. (๒๔๔๐). ๓๑ หน้า. โรเนียว.
๘๐. ———. บทละครเรื่องราชมนู. (๒๔๗๙). ๒๕ หน้า. (โรเนียว)
๘๑. ———. บทละครเรื่องเลือดสุพรรณ. พระนคร: โรงพิมพ์พระจันทร์, ๒๕๐๙.
๓๔ หน้า. (พิมพ์ในงานพระราชทานเพลิงศพ รองอำมาตย์เอก ระทรง สุวรรณศรี).
๘๒. ———. บทละครเรื่องศกกลาง. (๒๔๔๐). ๓๙ หน้า. (โรเนียว)
๘๓. ———. บทละครเรื่องสี่ราชเคโซ. (๒๔๔๐). ๓๓ หน้า. โรเนียว.
๘๔. ———. บทละครเรื่องอานุภาพพ่อขุนรามคำแหง. พระนคร: การพิมพ์ไชยวัฒน์, ๒๕๐๘.
๗๕ หน้า. (อนุสรณ์ในงานพระราชทานเพลิงศพ เรือเอกหญิง อนงค์ ฉายานนท์)
๘๕. ———. บทละครเรื่องอานุภาพพ่อขุนรามคำแหง. (๒๔๗๙). ๗๕ หน้า. (โรเนียว)
๘๖. ———. บทละครเรื่องอานุภาพแห่งความรัก. ๒๔๙๙. ๗๕ หน้า. (สำเนา)
๘๗. ———. บทละครเรื่องอานุภาพแห่งความเสียสละ. (๒๔๙๔). ๔๓ หน้า.
(โรเนียว)
๘๘. ———. "บทเรียนรัฐธรรมนูญ." วิจิตรวาทการอนุสรณ์ เล่ม ๒. จัดพิมพ์โดยคณะ
รัฐมนตรี. พระนคร: รัชดาภิเษกการพิมพ์, ๒๕๐๕. หน้า ๑๐๖ - ๑๑๖. (พิมพ์
เป็นที่ระลึกในงานพระราชทานเพลิงศพ พลตรีหลวงวิจิตรวาทการ)
๘๙. ———. "บันทึกของหลวงวิจิตรวาทการเรื่องวันขึ้นปีใหม่." วิจิตรวาทการอนุสรณ์ เล่ม ๒.
จัดพิมพ์โดยคณะรัฐมนตรี. พระนคร: รัชดาภิเษกการพิมพ์, ๒๕๐๕. หน้า ๑๗๙ -
๑๘๕. (พิมพ์เป็นที่ระลึกในงานพระราชทานเพลิงศพ พลตรี หลวงวิจิตรวาทการ)
๙๐. ———. บันทึกรายวันระหว่างต้องขังในประเทศไทย. สำเนาต้นฉบับลายมือ. ๒๕๔๘.
๙๑. ———. "บันทึกไว้สำหรับลูก." วิจิตรวาทการอนุสรณ์ เล่ม ๒. จัดพิมพ์โดยคณะ
รัฐมนตรี. พระนคร: รัชดาภิเษกการพิมพ์, ๒๕๐๕. หน้า ๒๐๖ - ๒๑๔. (พิมพ์
เป็นที่ระลึกในงานพระราชทานเพลิงศพ พลตรี หลวงวิจิตรวาทการ)
๙๒. ———. บัลลังก์เชียงรุ่ง. พระนคร: เสริมวิทย์บรรณาการ, ๒๕๑๐. ๔๙๐ หน้า.
๙๓. ———. บุรุษอาธรรม. หลังฉากมรณะ และเหล็กกล้าแค้น. พระนคร: โรงพิมพ์
เจริญกิจ. ๒๕๒๐. ๓๐๖ หน้า.

๔๔. วิจิตรวาทการ, หลวง. ประชุมปาฐกถาของหลวงวิจิตรวาทการเกี่ยวกับเรื่องเรียกคืนดินแดนของไทย. พระนคร: โรงพิมพ์พระจันทร์, ๒๔๘๔. ๑๒๐ หน้า.
๔๕. ———. ประชุมปาฐกถาเกี่ยวกับเรื่องเรียกคืนดินแดนของไทย. พระนคร: โรงพิมพ์พระจันทร์, ๒๔๘๔. ๑๒๐ หน้า.
๔๖. ———. ประชุมปาฐกถา เล่ม ๑. พระนคร: โรงพิมพ์วิริยานุกาพ, ๒๔๗๔. ๑๗๔ หน้า.
๔๗. ———. ประชุมพงสาวดารฉบับความสำคัญ. พระนคร: เพลินจิตต์, ๒๔๗๕. ๘ เล่ม.
๔๘. ———. ประมวลเรื่องของชนชาติไทย พ.ศ. ๒๕๑๒. พระนคร: โรงพิมพ์มหามกุฏราชวิทยาลัย, ๒๕๑๓. ๒๒๖ หน้า.
๔๙. ———. ประวัติพัฒนาท่านพลเอกอู๋ม พิชยนทรโยธิน ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์และคณาทร โดย พระมหากษัตริย์ไทยในร้อยปี โดย สังข์ พัธโนทัย. พระนคร: โรงพิมพ์ไทยเบชม, ๒๔๘๕. ๑๘๓ หน้า.
๑๐๐. ———. ประวัติศาสตร์การปกครอง. พระนคร: โรงพิมพ์พระจันทร์, ๒๔๗๘. ๔๗ หน้า.
๑๐๑. ———. ประวัติศาสตร์จีน. ๒๔ หน้า. (สำเนาต้นฉบับลายมือ)
๑๐๒. ———. ประวัติศาสตร์ไทยตั้งแต่ต้นจนเสียกรุงศรีอยุธยาครั้งที่ ๒. พระนคร: เพลินจิตต์, ๒๔๙๓. ๒๕๖ หน้า. ภาพประกอบ.
๑๐๔. ———. ประวัติศาสตร์สากล. นครหลวงฯ: เพลินจิตต์, ๒๔๙๒. ๑๒ เล่ม.
๑๐๓. ———. ประวัติศาสตร์สากล. พิมพ์ครั้งที่ ๓. พระนคร: เสริมวิทยบรรณาการ. ๒๕๑๓. ๑๒ เล่ม.
๑๐๕. ———. ประวัติศาสตร์สากล. พระนคร: โรงพิมพ์วิริยานุกาพ, ๒๔๗๒ - ๒๔๗๔. ๑๒ เล่ม.
๑๐๖. ———. ประวัติศาสตร์สากล. ๔๓ หน้า. (สำเนาลายมือต้นฉบับ)
๑๐๗. ———. "ปาฐกถาของหลวงวิจิตรวาทการเรื่อง การอบรมในวัด," วิจิตรวาทการอนุสรณ์ เล่ม ๒. จัดพิมพ์โดยคณะรัฐมนตรี. พระนคร: รัชดารมภ์การพิมพ์, ๒๕๐๕. หน้า ๒๐๐ - ๒๑๒. (พิมพ์เป็นอนุสรณ์ในงานพระราชทานเพลิงศพ พลตรี หลวงวิจิตรวาทการ)
๑๐๘. ———. "ปาฐกถาธรรมวิภาค," วิจิตรวาทการอนุสรณ์ เล่ม ๒. จัดพิมพ์โดยคณะรัฐมนตรี. พระนคร: รัชดารมภ์การพิมพ์, ๒๕๐๕. หน้า ๑๑๗ - ๑๔๓. (พิมพ์เป็นที่ระลึกในงานพระราชทานเพลิงศพ พลตรี หลวงวิจิตรวาทการ)

๑๐๙. จิตรวาทการ, หลวง. "ปาฐกถาณัฐสปฏิวัติ." จิตรวาทการอนุสรณ์ เล่ม ๒. จัดพิมพ์โดย
คณะรัฐมนตรี. พระนคร: รัชการมภการพิมพ์, ๒๕๐๕. หน้า ๑๕๕ - ๑๖๖.
(พิมพ์เป็นที่ระลึกในงานพระราชทานเพลิงศพ พลตรี หลวงจิตรวาทการ)
๑๑๐. ———. ปาฐกถาเรื่องการศิลปการ (ส่วนที่เกี่ยวกับหน้าที่ข้าหลวงประจำจังหวัด).
พระนคร: โรงพิมพ์พระจันทร์, ๒๔๗๘. หน้า ๑ - ๑๗.
๑๑๑. ———. "ปาฐกถาเรื่องการศิลปการ (ส่วนที่เกี่ยวกับหน้าที่ข้าหลวงประจำจังหวัด)."
จิตรวาทการอนุสรณ์ เล่ม ๒. จัดพิมพ์โดยคณะรัฐมนตรี. พระนคร:
รัชการมภการพิมพ์, ๒๕๐๕. หน้า ๓๖ - ๔๖. (พิมพ์เป็นที่ระลึกในงานพระราช
ทานเพลิงศพ พลตรี หลวงจิตรวาทการ)
๑๑๒. ———. ปาฐกถาเรื่องการอบรมในวัด. พระนคร: โรงพิมพ์พระจันทร์, ๒๔๘๐.
๓๕ หน้า.
๑๑๓. ———. ปาฐกถาเรื่องการเสียดินแดนไทยให้แก่ฝรั่งเศส... แสดงแก่ครูอาจารย์และ
นักเรียนกรมยุทธศึกษาทหารบก วันพฤหัสบดีที่ ๑๗ ตุลาคม ๒๔๘๓. พระนคร:
โรงพิมพ์มหาภูมิบาลวิทยาลัย, ๒๔๘๓. ๖๘ หน้า.
๑๑๔. ———. "ปาฐกถาเรื่องของดีในภาคอีสาน." จิตรวาทการอนุสรณ์ เล่ม ๒. จัดพิมพ์
โดยคณะรัฐมนตรี. พระนคร: รัชการมภการพิมพ์, ๒๕๐๕. หน้า ๑๔๕ - ๑๔๘.
(พิมพ์เป็นที่ระลึกในงานพระราชทานเพลิงศพ พลตรี หลวงจิตรวาทการ)
๑๑๕. ———. ไปพะม่า. พระนคร: โรงพิมพ์กรุงเทพบรรณาการ, ๒๔๘๖. ๑๗๐ หน้า.
๑๑๖. ———. "ผลของลัทธิเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ." จิตรวาทการอนุสรณ์
เล่ม ๒. จัดพิมพ์โดยคณะรัฐมนตรี. พระนคร: รัชการมภการพิมพ์, ๒๕๐๕.
หน้า ๒๐๙ - ๒๓๕.
๑๑๗. ———. พลีชีพเพื่อชู้. พระนคร: เพลินจิตต์, ๒๔๙๒. ๓๖๓ หน้า.
๑๑๘. ———. พลีชีพเพื่อชู้. พิมพ์ครั้งที่ ๒. พระนคร: เสริมวิทย์บรรณาการ, ๒๕๑๓.
๓๙๘ หน้า.
๑๑๙. ———. พานทองรองเลือด. พิมพ์ครั้งที่ ๔. พระนคร: เสริมวิทย์บรรณาการ, ๒๕๑๑.
๒ เล่ม.
๑๒๐. ———. พุทธานุภาพกับจิตตานุภาพ. กรุงเทพฯ: เสริมวิทย์บรรณาการ, ๒๕๒๐.
๒๓๒ หน้า.
๑๒๑. ———. เพชรพระนารายณ์. พิมพ์ครั้งที่ ๒. พระนคร: เสริมวิทย์บรรณาการ, ๒๕๑๓.
๕๓๖ หน้า.

๑๒๒. วิจิตรวาทการ, หลวง. เพลงดนตรีประวัติศาสตร์. พระนคร: โรงพิมพ์พระจันทร์, ๒๔๘๑.
๑๒ หน้า. (กรมศิลปากรพิมพ์ถวายพระภิกษุ สามเณร ในเทศกาลเข้าพรรษา)
๑๒๓. ———. ฟากฟ้าสาละวิน. พิมพ์ครั้งที่ ๓. พระนคร: เสริมวิทย์บรรณาการ, ๒๕๑๐.
๕๗๒ หน้า.
๑๒๔. ———. "ภาษาอกร ในคำสอนเรื่องประวัติเศรษฐกิจของไทย." วิจิตรวาทการอนุสรณ์ เล่ม ๑. จัดพิมพ์โดยคณะรัฐมนตรี. พระนคร: รัชดาภิเษกการพิมพ์, ๒๕๐๕.
หน้า ๑๑๖ - ๑๕๒.
๑๒๕. ———. มนุสสปฏิวัติ. พระนคร: โรงพิมพ์กรมรถไฟ, ๒๔๘๔. ๔๐ หน้า. (พิมพ์ช่วยในการพระราชทานเพลิงศพ พระยาพิพิธอำพลวิมลภักดี (ประเดิมอังสุสิงห์))
๑๒๖. ———. มรสุมแห่งชีวิต. พิมพ์ครั้งที่ ๕. พระนคร: เสริมวิทย์บรรณาการ, ๒๕๒๐.
๓๑๒ หน้า.
๑๒๗. ———. มรสุมแห่งชีวิต. พิมพ์ครั้งที่ ๔. พระนคร: เสริมวิทย์บรรณาการ, ๒๕๐๙.
๓๑๒ หน้า.
๑๒๘. ———. มหัศจรรย์ทางจิต. พิมพ์ครั้งที่ ๕. กรุงเทพฯ: เสริมวิทย์บรรณาการ, ๒๕๒๐.
๔๗๙ หน้า.
๑๒๙. ———. มหัศจรรย์ทางจิต. พิมพ์ครั้งที่ ๔. กรุงเทพฯ: เสริมวิทย์บรรณาการ, ๒๕๑๔.
๕๕๒ หน้า.
๑๓๐. ———. มหัศจรรย์ทางจิต. พิมพ์ครั้งที่ ๓. พระนคร: เสริมวิทย์บรรณาการ, ๒๕๐๗.
๕๕๑ หน้า.
๑๓๑. ———. มหัศจรรย์ทางจิต. นครหลวงฯ: โรงพิมพ์มิตรไทย, ๒๕๐๔. ๒๗๗ หน้า.
๑๓๒. ———. มหัศจรรย์ทางจิต. พิมพ์ครั้งที่ ๒. พระนคร: วรธนะวิบูลย์, ๒๔๙๙.
๕๕๑ หน้า.
๑๓๓. ———. มหาบุรุษ. กรุงเทพฯ: เจริญทองการพิมพ์, ๒๕๒๓. ๘๒ หน้า.
๑๓๔. ———. มหาบุรุษ. พิมพ์ครั้งที่ ๘. กรุงเทพฯ: เสริมวิทย์บรรณาการ, ๒๕๒๐.
๑๘๔ หน้า.
๑๓๕. ———. มหาบุรุษ. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์สมาคมสังคมศาสตร์แห่งประเทศไทย, ๒๕๑๘.
๑๑๑ หน้า.
๑๓๖. ———. มันสมอง. พิมพ์ครั้งที่ ๑๐. กรุงเทพฯ: เสริมวิทย์บรรณาการ, ๒๕๒๐.
๓๑๐ หน้า.

๑๓๗. วิจิตรวาทการ. หลวง. "มิตรดี," วิจิตรวาทการอนุสรณ์ เล่ม ๒. จัดพิมพ์โดยคณะรัฐมนตรี. พระนคร: รัชการมฤการพิมพ์, ๒๕๐๕. หน้า ๑๐๓ - ๑๐๔. (พิมพ์เป็นที่ระลึกในงานพระราชทานเพลิงศพ พลตรี หลวงวิจิตรวาทการ)
๑๓๘. ———. รวมนวนิยาย ๕ เรื่อง ของพลตรีหลวงวิจิตรวาทการ ชุดที่ ๑ - ๘. พระนคร: เสริมวิทย์บรรณาการ, ๒๕๐๔.
๑๓๙. ———. รวมปฐกถา สุภาษิตต่าง ๆ ตายแล้วไปไหน ความขบขัน การแต่งงาน ลักษณะคน รัฐบุรุษคนสำคัญในปัจจุบัน มนุษยปฏิบัติ. พิมพ์ครั้งที่ ๔. กรุงเทพฯ: องค์การค้าของคุรุสภา, ๒๕๐๔. ๒๖๔ หน้า.
๑๔๐. ———. รายงานของเจ้าหน้าที่รวบรวมเอกสารเกี่ยวกับการสงคราม ฉบับพิเศษ เรื่องไทย เสียดินแดนแก่ฝรั่งเศส. ม.ป.ท., ๒๔๘๓. ๗๔ หน้า.
๑๔๑. ———. "เรื่องทาส - การเลิกทาส ในคำสอนเรื่องประวัติศาสตร์เศรษฐกิจของไทย," วิจิตรวาทการอนุสรณ์ เล่ม ๑. จัดพิมพ์โดยคณะรัฐมนตรี. พระนคร: รัชการมฤการพิมพ์, ๒๕๐๕. หน้า ๖๓ - ๗๖.
๑๔๒. ———. "เรื่องที่ดิน ในคำสอนเรื่องประวัติศาสตร์เศรษฐกิจของไทย," วิจิตรวาทการอนุสรณ์ เล่ม ๑. จัดพิมพ์โดยคณะรัฐมนตรี. พระนคร: รัชการมฤการพิมพ์, ๒๕๐๕. หน้า ๓๙ - ๕๘.
๑๔๓. ———. "เรื่องไพร่ ในคำสอนเรื่องประวัติศาสตร์เศรษฐกิจของไทย," วิจิตรวาทการอนุสรณ์ เล่ม ๑. จัดพิมพ์โดยคณะรัฐมนตรี. พระนคร: รัชการมฤการพิมพ์, ๒๕๐๕. หน้า ๕๙ - ๖๓.
๑๔๔. ———. ลักษณะของญี่ปุ่น. (ม.ป.ท.), ๒๔๗๓. ๖๔ หน้า.
๑๔๕. ———. ลักษณะของญี่ปุ่น. ๒๔๗๓. ๖๔ หน้า. (สำเนา)
๑๔๖. ———. ลัทธิขงจื้อ. พระนคร: โรงพิมพ์ชลประทานวิทยา, ๒๕๑๒. ๒๔ หน้า.
๑๔๗. ———. ลัทธิโยคีและมายาศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ ๓. พระนคร: เสริมวิทย์บรรณาการ, ๒๕๐๗. ๓๐๒ หน้า.
๑๔๘. ———. ลูกของแม่. พระนคร: โรงพิมพ์พระจันทร์, ๒๔๘๐. ๗๒ หน้า. (พิมพ์แจกในงานพระราชทานเพลิงศพ หลวงศรีวาทีต (อ่อน โกลลาทิน))
๑๔๙. ———. "โลกปัจจุบันในแง่ประวัติศาสตร์," วิจิตรวาทการอนุสรณ์ เล่ม ๑ จัดพิมพ์โดยคณะรัฐมนตรี. พระนคร: รัชการมฤการพิมพ์, ๒๕๐๕. หน้า ๒๙๕ - ๓๑๗.
๑๕๐. ———. ราชมนู. พระนคร: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๐๔. ๔๙ หน้า.

๑๕๑. จิตรวาทการ, หลวง. "ลูกของแม่." จิตรวาทการอนุสรณ์ เล่ม ๒. จัดพิมพ์โดยคณะรัฐมนตรี. พระนคร: รัชดาภิเษกการพิมพ์, ๒๕๐๕. หน้า ๘ - ๓๕. (พิมพ์เป็นที่ระลึกในงานพระราชทานเพลิงศพ พลตรี หลวงจิตรวาทการ)
๑๕๒. ———. เลือดสุพรรณ. พระนคร: รัชดาภิเษกการพิมพ์, ๒๕๐๕. ๔๑ หน้า. (พิมพ์เป็นอนุสรณ์ในงานพระราชทานเพลิงศพ พลตรี หลวงจิตรวาทการ)
๑๕๓. ———. เลือดสุพรรณ ราชมนู พระเจ้ากรุงธน ศักดลาง. พระนคร: โรงพิมพ์สยามพาณิชย์การ. ๑๕๐ หน้า. (พิมพ์แจกในการพระราชทานเพลิงศพคุณหญิงจันทะพรประจวบ)
๑๕๔. ———. วัฒนธรรมสุโขทัย. พระนคร: โรงพิมพ์หมื่นฟ้า, ๒๔๘๓. ๕๖ หน้า.
๑๕๕. ———. "วัฒนธรรมสุโขทัย," จิตรวาทการอนุสรณ์ เล่ม ๒. จัดพิมพ์โดยคณะรัฐมนตรี. พระนคร: รัชดาภิเษกการพิมพ์, ๒๕๐๕. หน้า ๑๑๗ - ๑๔๔. (พิมพ์เป็นที่ระลึกในงานพระราชทานเพลิงศพ พลตรี หลวงจิตรวาทการ)
๑๕๖. ———. จิตรวรรณคดี เล่ม ๑. บทละครเรื่องใหญ่ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๗๙ ถึง พ.ศ. ๒๔๘๓. พระนคร: โรงพิมพ์พระจันทร์, ๒๔๘๔. ๒ เล่ม.
๑๕๗. ———. จิตรอนุสรณ์. พระนคร: โรงพิมพ์สำนักทำเนียบนายกรัฐมนตรี, ๒๕๐๕. ๒๔๗ หน้า.
๑๕๘. ———. วิชาการครองเรือน - ครองรัก. พิมพ์ครั้งที่ ๔. กรุงเทพฯ. เสริมวิทยบรรณาการ. ๒๔๑๘. ๓๗๖ หน้า.
๑๕๙. ———. วิชาครองเรือนครองรัก. พิมพ์ครั้งที่ ๒. พระนคร: คลังวิทยา, ๒๕๐๒. ๓๗๖ หน้า.
๑๖๐. ———. วิชาครองเรือนครองรัก. พระนคร: ผดุงศึกษา, ๒๔๙๔. ๓๗๖ หน้า.
๑๖๑. ———. วิชาแปดประการ. พิมพ์ครั้งที่ ๔. พระนคร: เสริมวิทยบรรณาการ, ๒๕๑๔. ๒๑๕ หน้า.
๑๖๒. ———. วิชาแปดประการ. พิมพ์ครั้งที่ ๔. พระนคร: กรุงเทพบรรณาการ, ๒๔๗๖. ๒๕๗ หน้า.
๑๖๓. ———. วิชาแปดประการ. พิมพ์ครั้งที่ ๒. พระนคร: โรงพิมพ์พระจันทร์, ๒๔๗๒. ๒๕๓ หน้า.

๑๖๔. ———. วิชาแปดประการ. พระนคร: โรงพิมพ์พระจันทร์, ๒๔๗๑. ๑๖๑ หน้า.
๑๖๕. ———. วิชาแปดประการ จิตตานุภาพ พุทธานุภาพ ความฝัน. พระนคร: สำนักงาน ส.ธรรมภักดี, ๒๕๐๕. ๔ เล่มใน ๑ เล่ม.
๑๖๖. ———. วิธีทำงาน. พระนคร: โรงพิมพ์มงคลการพิมพ์, ๒๕๐๕. ๕๑ หน้า.
๑๖๗. ———. วิธีทำงานและสร้างอนาคต. พิมพ์ครั้งที่ ๔. กรุงเทพฯ: เสริมวิทยบรรณาการ, ๒๕๒๔. ๓๓๑ หน้า.
๑๖๘. ———. วิธีทำงานและสร้างอนาคต. พิมพ์ครั้งที่ ๗. กรุงเทพฯ: เสริมวิทยบรรณาการ, ๒๕๑๕, ๓๓๑ หน้า.
๑๖๙. ———. วิธีทำงานและสร้างอนาคต. พิมพ์ครั้งที่ ๕. พระนคร: เสริมวิทยบรรณาการ, ๒๕๑๑. ๓๓๖ หน้า.
๑๗๐. ———. วิธีทำงานและสร้างอนาคต. พิมพ์ครั้งที่ ๓. พระนคร: คลังวิทยา, ๒๕๐๒. ๓๓๖ หน้า.
๑๗๑. ———. วิธีทำงานและสร้างอนาคต. พิมพ์ครั้งที่ ๒. พระนคร: ผดุงศึกษา, ๒๕๔๕. ๓๓๖ หน้า.
๑๗๒. ———. วิธีทำงานและสร้างอนาคต. พระนคร. ผดุงศึกษา, ๒๕๔๓. ๓๓๖ หน้า.
๑๗๓. ———. ศาสนาสากล เปรียบเทียบศาสนาหลักและปรัชญาต่าง ๆ. กรุงเทพฯ: ส.ธรรมภักดี, ๒๕๒๓. ๕ เล่ม.
๑๗๔. ———. ศาสนาสากล เปรียบเทียบศาสนาหลักและปรัชญาต่าง ๆ ทั่วโลก. พิมพ์ครั้งที่ ๓. พระนคร: โรงพิมพ์ลูก ส.ธรรมภักดี, ๒๕๑๐. ๕ เล่ม.
๑๗๕. ———. ศาสนาสากล เปรียบเทียบศาสนาหลักและปรัชญาต่าง ๆ ทั่วโลก. พระนคร: โรงพิมพ์ ส.ธรรมภักดี, ๒๕๔๕. ๕ เล่ม.
๑๗๖. ———. ศีกถกลางกับน่านเจ้า. พระนคร: โรงพิมพ์กรมสารบรรณทหารเรือ. ๗๓ หน้า.
(อนุสรณ์เนื่องในงานพระราชทานเพลิงศพ นางบุญทรง คุณะเกษม)
๑๗๗. ———. "สภาคความมั่นคงแห่งชาติ." วิจิตรวาทการอนุสรณ์ เล่ม ๑. จัดพิมพ์โดยคณะ รัฐมนตรี. พระนคร: รัชดาภรณ์การพิมพ์, ๒๕๐๕. หน้า ๓๑๔ - ๓๓๖.
๑๗๘. ———. สมร, พัวหาย และเสน่หานาง. พระนคร: อมรการพิมพ์, ๒๕๒๐. ๓๒๐ หน้า.

๑๗๙. วิจิตรวาทการ. หลวง. สยามกับสุวรรณภูมิ ภาคที่ ๑ อดีต- (ม.ป.ท., ม.ป.ป.), ๓ เล่ม.
๑๘๐. ———. สุนทรพจน์อธิบัตถกรรมศิลปากรกล่าวต้อนรับข้าราชการที่โอนมาจากกระทรวงวัง
สิงหาคม ๒๔๗๔. พระนคร: โรงพิมพ์พระจันทร์, ๒๔๗๔. ๑๗ หน้า.
๑๘๑. ———. สุภาษิตต่าง ๆ. ตายแล้วไปไหน. ความขบขัน. การแต่งงาน. ลักษณะของคน.
รัฐบุรุษคนสำคัญในปัจจุบัน. มนุสสปฏิบัติ. พิมพ์ครั้งที่ ๓. พระนคร: องค์การค้า
คุรุสภา, ๒๕๑๕. ๒๗๔ หน้า.
๑๘๒. ———. สุภาษิตต่าง ๆ ตายแล้วไปไหน ความขบขัน การแต่งงาน ลักษณะของคน
รัฐบุรุษคนสำคัญในปัจจุบัน มนุสสปฏิบัติ. พระนคร: องค์การค้าของคุรุสภา.
๒๕๐๕. ๒๗๔ หน้า.
๑๘๓. ———. "แสงสว่างในความมืด," วิจิตรวาทการอนุสรณ์ เล่ม ๒. จัดพิมพ์โดยคณะ
รัฐมนตรี. พระนคร: รัชดาภิเษกการพิมพ์, ๒๕๐๕. หน้า ๑๕๖ - ๑๕๘. (พิมพ์
เป็นที่ระลึกในงานพระราชทานเพลิงศพ พลตรี หลวงวิจิตรวาทการ)
๑๘๔. ———. ห้วงรัก-เหวลึก. พิมพ์ครั้งที่ ๓. พระนคร: โรงพิมพ์มณฑลการพิมพ์, ๒๕๐๘.
๕ เล่ม.
๑๘๕. ———. เหล็กกล้าแค้น. ๑๙ หน้า. (สำเนาต้นฉบับลายมือ).
๑๘๖. ———. อนาคตของชาติ. ๒๔๙๑. ๑๒๔ หน้า. (สำเนา).
๑๘๗. ———. อาทิตย์อัสดง. พิมพ์ครั้งที่ ๓. พระนคร: เสริมวิทยบรรณาการ, ๒๕๒๐.
๕๐๗ หน้า.
๑๘๘. ———. เอกสารเรื่องความสัมพันธ์กับต่างประเทศสมัยอยุธยา. พระนคร: โรงพิมพ์
พระจันทร์, ๒๔๘๐. ๕๕ หน้า. (พิมพ์แจกในงานพระราชทานเพลิงศพ
นางช้าง นาวาสวัสดิ์ (แฉล้ม ชาร์สวัสดิ์))

พิมพ์ที่ ร.พ.อมรการพิมพ์ 900/15 - 16 ถ.เจริญรัถ เขตคลองสาน กทม.
นายอมร เจริญสุพรรณ ผู้พิมพ์ผู้โฆษณา 2531

